
Op. Dr.
H. Ziya Özel
ve Zakkum
Gerçeği

Zakkum Gerçeği

Op. Dr. H. Ziya Özel

ISBN 978-975-95459-1-8

Adres: *www.DrOzel.org*
www.ZiyaOzel.org
www.ZiyaOzel.com

Bilgisayar Uygulama
Özlem Aksüt Çakır

Kapak Tasarım
Süleyman Perol

Basım Tarihi
Temmuz 2010

Baskı
Binay Matbaacılık / İstanbul

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

Ne yapmak istedim?
Ne yaptım? Ne oldu?

Uzun yıllar beni tanıyan tanımayan insanların bir çok kanaldan hakkımda doğru ya da yanlış bilgiler vermelerine, suçlamalarına seyirci kaldım. Mesleğimi ve haysiyetimi savunmak zorunda bırakıldım.

Bir doktor olarak, araştırma imkanı olan çevrelerin konuyla ilgileneceklerini umut ederek 20 Eylül 1973 tarihinde 4. Balkan Tıp Günleri toplantısında aldığım neticeleri tebliğ ettim.

Benim çalışmalarım ve aldığım neticeler, memleketimizde yanlış değerlendirildi.

Basında ve TV kanallarında benim adım, otlarla uğraşan, tıpla alakası olmayanlarla beraber gündeme getirildi.

Bu kitabı yazmaktaki amacım, bilinmeyen gerçeklerin açıklanmasıdır.

Bugün geçmişe baktığımda, hayatımın mücadele içinde geçtiğini görüyorum. 10 Mayıs 1927 tarihinde Mut'un Kürkçü köyünde doğmam, hayatımın zorluklarla dolu olacağının ilk belirtisi idi. O zamanlar köyde doğan birisinin okuması beklenmez, hele üniversite tahsili yapması hayal bile edilemezdi.

Mücadelemi iki kısımda toplamak mümkün. İlki; bir köylü çocuğunun okumasındaki zorluklar. Köyümüz; ilkokulu olan, üçüncü sınıfa kadar okuma imkanı veren, şanslı köylerdendi. Ortaokul her ilçede yoktu. Lise bazı vilayetlerde vardı.

Mücadelemin ikinci kısmı, meslek hayatımla ve zakkum bitkisini insanlığın hizmetine sokmakla ilgili olanıdır. Bu bölümde iftira, hakaret, her türlü saldırı var. Bu hakaret ve saldırıların belgesi olarak basında çıkanlardan örnekler vereceğim. Bu örnekleri görünce, nasıl ve niçin tahammül ettiğimi düşüneceksiniz. Bunun cevabını hemen vereyim. Neticelerini gördüğüm, insanlığın hayrına olacak buluşumu, konuyu bilmeyen, öğrenmek de istemeyen, kendilerini bilimci olarak gören bazı kesimler karşı çıkıyor diye bırakamazdım.

Bu kitapta, yaşadığım iyi ve kötü birçok olayı anlatıyorum. Çoğu yerde, bilhassa negatif yönde olanlarda isim vermedim, bazı yerlerde ise sadece isimlerin baş harflerini vermekle yetindim. Bunu böyle yapmaktaki amacım, insanları teşhir etmek değil, memleketimizde insan sağlığına verilen kıymeti göstermek, esas olarak olayları sergilemek, bilim adına bazılarının nasıl, niçin konuştuğunu ve davranabildiğini ortaya koymaktır.

Kitapta; "NO"yu zakkumun latince ismi olan Nerium Oleander'in kısaltması olarak kullanıyorum. "NOİ" enjektable NO ekstresi, "NOO" ağızdan kullanılan ekstre anlamında kullanılmıştır

Bruce Barton diyor ki; "Harikulade şeyler, ancak, içlerindeki bir şeyin, koşulların üzerinde olduğuna inanma cesaretini gösterenler tarafından yapılmıştır."

Haziran 2010

Dr. Ziya Özel

BİRİNCİ BÖLÜM

Hâfize Öğretmen Sayesinde İlkokulu Bitirdim

Tek dershaneli köy ilkokulunda 3'üncü sınıfa kadar okudum. Ailenin en büyük erkek çocuğu idim. Çalışan nüfusa katılmam gerekiyordu ama, babam beni okutmaya karar verdi. 4 ve 5'inci sınıfı okumak için Silfike'ye gönderdiler. Orada, yanlarında kalabileceğim bir aile buldular. Okulda; öğretmenim beni önce tembeller sırasına oturttu, daha sonra çalışkanlar sınıfına geçtim.

Köyümüz 90 haneli, aynı zamanda nahiye merkezi olan dağlık bir bölgede bulunuyordu. Yakın çevresindeki köylerin hiçbirisinde ilkokul yoktu. Bizim köyün tek dershaneli bir ilkokulu vardı. Birinci, ikinci, üçüncü sınıflar aynı dershanede okurduk.

O yıllarda köyde çocuklar oyun oynayacak zaman pek bulamazlardı. Her yaştaki çocuk evde günlük işlere yardım edecek, akşam ocakta yanacak odunları hazırlayacak, hayvanları ahıra sokacak, yemlerini verecek, bu arada fırsat bulursa ders çalışacaktı. Evlerde aydınlanma, ocakta yanan odunla sağlandığından ve de bütün ev halkı aynı odada oturduğundan gece ders çalışma imkanı olmazdı.

Evin büyük çocuğu erkek ise, babanın en büyük yardımcısı olurdu. Onun için oğlunu üç sınıflı köy ilkokuluna bile göndermemek için sebepler aranırdı. Ben de ailemin altı çocuğunun en büyüğü idim. Babam bedenen çalışmayı pek sevmezdi. Ayrıca yardımcıya ihtiyacı vardı, bu da benden başkası olamazdı. Ama o, beni okutmaya karar vermişti.

1937 senesinde üç sınıflı köy ilkokulunu bitirdim. Dördüncü ve

beşinci sınıfları okumam için Mut'a veya Silifke'ye gitmem gerekiyordu. Tanıdık bir aile bulunacak ve ben o ailenin yanında kalacaktım. 1937 yılı sonbaharında babam Silifke'de yanlarında kalıp okuyabileceğim bir aile bulamadı. 1937-38 ders yılında okula gidemedim. Köyde babamın günlük işlerine yardım ederek o ders yılını boş geçirdim. İlkokulda öğrendiklerimi de unuttum.

Köyden Şehire Geldim, Hayalkırıklığına Uğradım

1938 senesi sonbaharında Silifke'de yanlarında kalabileceğim bir aile bulundu. 55 yaşlarında bir hanım, 20 yaşında evlenme çağında kızı ve ilkokul dördüncü sınıfta benim yaşımda oğlu olan bir ailenin yanında kalacaktım. Kaldığım eve yakın olan Cumhuriyet İlkokulu'na kaydım yapıldı, 4-A sınıfına verildim.

Yanında kaldığım ailenin genç kızı ders çalışmamda bana çok yardımcı oluyordu. Ben de boş geçen senemdeki kayıplarımı telafi için çok çalışıyordum. Ailenin oğlunun dördüncü sınıfta ikinci senesi idi. Okuldan gelince hemen sokağa çıkar, arkadaşları ile geç saatlere kadar oynardı. Benim oyuna ayıracak zamanım olmazdı.

Okula yeni başladığım günlerde sınıf öğretmenim tanımak için benimle biraz ilgilendi. Köy ilkokulundan gelmiş, üstelik bir senesini de boş geçirmiş birisi olarak benden ümidini kesmişti. Benim hakkımdaki düşüncelerini de açıkça söyledi: "Bir seneni burada boş geçireceğine köyüne git, ailene yardımcı ol!" dedi ve beni tembeller bölümü diye ayırdığı sıranın en arkasına oturttu.

Ben çalışarak arkadaşlarımın seviyesine geldim. Sınıfta sorduğu suallere cevap vermek için parmak kaldırsam da, hiç bir zaman bana cevap hakkı vermezdi.

O sene sınıfta kalacaktım. Bunu babama nasıl söyleyecektim?

Yanlarında kaldığım ailenin evi, uzun bir odadan ibaretti. Odanın bir ucunda oturulur, öbür ucunda ben ve ailenin oğlu ders çalışırdık. Bazı akşamlar, ev sahibi hanımın mahalledeki arkadaşları gelir, sohbet ederlerdi. Bir akşam gelen hanımlardan birisi sohbeti bıraktı, benimle ilgilendi. Bana devamlı sualler sordu, ben de cevaplarını verdim.

Okuldaki durumumu sordu, ben de tembeller sırasındaki yerimi ve öğretmenimin tutumunu anlattım.

Bir gün sonra okuluma gittim. Tembeller sırasındaki yerime oturdum. Öğretmen derse başlamak üzere iken kapı çalındı, okulda çalışan bir görevli geldi. Öğretmene bir şeyler söyledi ve gitti. Öğretmenim beni çağırdı, "Çantanı al ve başöğretmenin odasına git!" dedi. "Galiba okuldan kovuluyorum" diye düşündüm ve o korku ile başöğretmenin odasına gittim. Orada, akşam ders çalışırken benimle ilgilenen hanımı öğretmen gömleği ile görünce çok şaşırdım. Başöğretmen bana sınıfımın değiştiğini söyledi ve yeni öğretmenimi tanıttı. Yeni öğretmenim Hafize Özal'dı. Beni sınıfına götürdü, en ön sıralardan birisine oturttu. Ben de öğrencilik yaşamım boyunca o yerde kalmak için gayret sarf ettim.

Tahsil hayatımda yaşantıma yön veren öğretmenlerim olmuştur. Onların ilki rahmetli Hafize Özal'dı. Eğer, her zaman minnetle andığım Hafize Özal beni kendi sınıfına almamış olsaydı, tahsil hayatım dördüncü sınıfta bitmiş olacaktı. İlkokulu çalışkan bir öğrenci olarak bitirdim.

Silifke Ortaokulu'na 1940 yılında başladım. O sene bir akrabamın yanında kalıyordum. Kaldığım ev kalabalık olduğundan ders çalışmakta biraz zorlanıyordum. Vasat bir öğrenci olarak ikmalsiz sınıfımı geçtim.

"Parasız Yatılı" Sınavını Kazandım, Kayseri'ye Gidiyorum

Ortaokul ikinci sınıfta hiç çocukları olmayan başka bir akrabanın yanında kaldım. Ders çalışmak için ortam çok müsaitti. Derslerim de iyi idi. Yeni bir matematik öğretmeni gelmişti. İyi bir öğretmendi, dayımın da arkadaşı idi. Dayım durumumu sormuş, "İyi, ama daha iyi olabilir" demiş.

Karnemdeki notlarım 4 ve 6 idi, üçüncü dönemde 3 verdi ve ikmale kaldım. Bu ikmalin, sonraki tahsil hayatımda çok faydası oldu. O sene yaz tatilinde matematik çalışmasını öğrendim. Başka vilayette görevli bir ortaokul matematik öğretmeninden bir ay ders aldım. Ortaokul 3'te sınıfın en iyilerinden birisi oldum. O matematik temeli ile parasız yatılı imtihanı kazandım, lisede başarılı oldum.

Ortaokuldaki tarih öğretmenim Lütfi Peksöz, aynı zamanda okul

müdürümüzdü. Sevdiği bir öğrenicisiydim. Ortaokulu bitirdikten sonra köyüme gittim. Babam Adana Lisesi'ne kaydımı yaptırmam için gönderdi. Silifke'de konuştuğum arkadaşlarım Adana Lisesi'nin kontenjanının dolduğunu ve kayıt yapmadığını söyleyince gitmeme gerek kalmadı.

Köye dönüp Konya'da şansımı denemeyi düşünüyordum. Bir gün sonra devlet parasız yatılı imtihanı olduğunu öğrendim. Ortaokula gittim. Kayıt zamanı geçmişti. Kayıt için de köyden temin edebileceğim belgeler gerekiyordu. Müdürümüz Lütfi Peksöz'ü gördüm. Durumu anlattım. İmtihana girmemi, imtihan çıkışı hemen köyüme gidip, 24 saat içinde belgeleri getirmemi istedi. İstenilen belgeleri köyümüzün muhtarı olan babam hazırlayacaktı. Tahsilime devam etmem için bana en büyük iyiliği yapmıştı.

İmtihandan sonra gerekli belgeleri 24 saat içinde yetiştirdim. Köye dönüp imtihan neticesini beklemeye başladım.

Eylül ayında okullar açıldı. Köyde iki erkek kardeşimle beraber babamın besleyip satmak üzere aldığı 150 kadar erkeç'in (bir yaşında erkek oğlak) bakımı ile uğraşıyorduk, yani çobanlık yapıyorduk. Eylül ayı bitti, imtihan neticeleri gelmedi. Okula gitmekten ümidimi kesmiştim ki beklediğim sevindirici haberi Ekim ayında o sırada İstanbul'da bulunan dayımdan aldığım telgraftan öğrendim; "Parasız yatılı imtihanı kazandın. Kayseri Lisesi'ne verildin. Acele hareket et!" diyordu.

Okullar açılalı birbuçuk ayı geçmişti. Tahsilime devam için tek şansımı çok iyi kullanmam gerekiyordu. Akrabamız olan marangoza hemen tahta bir bavul yaptırdık. Kayseri'ye gitmek üzere yola koyuldum.

Kayseri Lisesi'nde Çok Deneyimli Öğretmenler Vardı

Köyden Silifke'ye kadar atla gittim. O yıllarda şehirlerarası ulaşım, kamyonlarla sağlanıyordu. Mersin'e gidebileceğim kamyon aradım. Ertesi gün öğleden sonra gidecek kamyonda yer aldım. Yolcular kamyonun kasasındaki yüklerin üzerinde gitmek zorundaydı. Akşam güneş batmadan saat 17 sıralarında hareket edildi. Yolda 3-4 defa lastik patladı. Her lastik tamiri, ortalama bir saat sürüyordu. Yol güzergahı bataklık olduğundan her lastik patlayışında sivrisineklerin hücumuna

uğruyorduk. Yaklaşık 80 kilometrelik yolculuğumuz, sabah saat 9 sıralarında bitti.

Mersin'de istasyona gidip tren saatini öğrenmem gerekiyordu. Otobüs terminalinde bulunan otele bavulumu bıraktım ve istasyona gittim. Tren bir gün sonra saat 14'te vardı. O gece Mersin'de kaldım.

Öğlen saat 12'de tahta bavulumu alıp istasyona gittim. Otel ile istasyon arası oldukça uzaktı. Bavulu taşımakta bir hayli zorlandım. Biletimi aldım. Vagonda yer ararken parasız yatılı imtihanı kazanmış, Kayseri'ye giden iki kişiyle karşılaştım. Beraberce aynı kompartımana yerleştik. Sabaha karşı saat 4 sularında Kayseri'ye vardık. O saatte okula gidemezdik, istasyonun yolcu salonunda sabahı bekledik. Saat 7 olunca bir fayton kiralayıp okulumuza gittik.

Okullar açılalı 1,5 ay olmuş ve birinci dönem karne için yazılı ve sözlü imtihanlar başlamıştı. Parasız yatılı imtihanı kazanan diğer öğrenciler başka liselerden nakil olarak geldikleri için problemleri yoktu. Benim zamana ihtiyacım vardı. Öğretmenlerimden bana biraz zaman vermelerini istedimse de fayda etmedi. Babacan hareketleri ile öğrencilerin sevgisini kazanan Fransızca öğretmenimiz tek sayfalık bir şiir verdi, "Bunu ezberle, sana 5 vereceğim" dedi (tam not 10). Şiiri ezberledim ve Fransızca'dan 5 aldım. Edebiyat öğretmenimiz de iyi kalpli birisi idi. Beni tahtaya kaldırdı, "Sen yeni geldin. Sana borç olarak 5 vereceğim. İkinci dönemde borcunu ödersin" dedi ve o da 5 verdi.

Okulumuzun matematik öğretmeni "Dökmeci Mahmut" lakabı ile ün yapmış Mahmut Togay'dı. Her talebeyi yakından tanıyan kıymetli bir hoca idi. Yazılıdan ve sözlüden zayıf not alan bir öğrenciye "Çalışmıyorsun" diye ikazda bulununca, arkadaş, "Çok çalışıyorum" diye karşılık verdi. Hocanın cevabı çok ilginçti: "Önündeki müsvedde defteri bir aydır aynı, hiç değişmedi!" Sıralar arasında dolaşırken nelere dikkat ettiğini de böylece öğrenmiş olduk. Notlarını çok tartarak verirdi. Lisenin cebir, geometri ve astronomi öğretmeniydi. O yıllarda Kayseri Lisesi'nin iyi isim yapmasında büyük payı vardı.

Bir buçuk ay geç başladığım lise birinci sınıfta da cebir ve geometri öğretmenimiz o idi. Ortaokuldaki matematik bilgimle birinci karne cebirden 5, geometriden de 3 aldım.

Pantalonum Yırtık Olduğu İçin, Derslere Paltoyla Girdim

Okula başladıktan bir ay sonra verilecek karnemde; cebir, Fransızca, edebiyat ve beden eğitimi hariç bütün derslerim zayıf olarak gelecekti. Bu durum benim moralimi bozdu. "Bu kadar zayıf notlarla nasıl olsa sınıfta kalacağım" diye düşündüm ve okulu bırakmaya karar verdim. Bu kararımı bizim sınıfla ilgilenen müdür muavinine, yardımcı olur umudu ile anlattım, okulu bırakacağımı söyledim. "Gidebilirsin, seni burada zorla tutan mı var?" dedi. Ben de yatakhaneye gittim, bavulumu aldım. İstasyona gitmek için okuldan ayrılırken kapıda görevli Veysel efendi, "Gidemezsin, baş muavinin izni olmadan bırakmam" dedi. Bavulumu elimden aldı, kapıdaki odasına bıraktı ve beni baş muavine götürdü.

Baş muavinimiz Ali Tekol konuyu öğrenince beni karşısına oturttu. "Sen parasız yatılı imtihan kazanan bir talebesin. Birinci karnenin hepsi zayıf olsa da ikinci dönemde hepsini düzelteceğine eminim. Ben öğretmenlerinle konuşacağım, sana yardımcı olmalarını isteyeceğim. Sen şimdi başka şey düşünme, derslerinin başına dön!" dedi ve beni okuldan ayrılmaktan vazgeçirdi. Kapıda bıraktığım bavulumu alıp yatakhaneye bıraktım ve dershaneye döndüm. Karnem, 4 ders hariç, hepsi 3-4, yani zayıf olarak geldi.

Babam bana her ay 10 lira harçlık gönderirdi. Okulda verilen yiyeceklerin kalitesi ve miktarı yetersizdi. Akşam yemeklerinden sonra okulun karşısında bulunan Şafak Tatlıcısı'na gidip tahin-pekmez yemek, en büyük zevkimizdi. En kaliteli öğün cumartesi günü öğleyin verilen pirinç pilavı, kuru fasulye ve üzüm hoşafından oluşurdu. Haliyle cumartesi öğle yemeğine lise müdürü ve öğretmenler de gelirdi.

Parasız yatılı öğrencilere her sene bir takım elbise ve ayakkabı verilirdi. Ben de nasıl olsa yenisi verilecek diye ortaokul üçüncü sınıftaki elbise ve paltomla okula başlamıştım. Bir süre sonra oturduğum sıradaki çiviye takılan pantolonum arkadan fena şekilde yırtıldı. Yenisini alacak param olmadığından okuldan elbise verilinceye kadar derslere palto ile girmek zorunda kaldım.

Matematik hocası Mahmut Togay'ın en iyi talebelerinden biri olmuştum. Diğer dersleri de çok çalıştım, 2. dönem sonunda karnemi zayıfsız almayı başardım ve sınıfımı ikmalsiz geçtim.

Yaz tatilimi geçirmek için köyüme gittim. Köyde evin her ferdi çalışmaya mecburdu. Ben de günlük işlere yardım ettim. Tatil sonunda da Kayseri'ye döndüm.

Cumhurbaşkanı İnönü, Bize Yabancı Dilin Önemini Anlattı

Lise ikide Cumhurbaşkanı İsmet İnönü Kayseri'yi ziyareti sırasında okulumuza ve sınıfımıza geldi. Dersimiz Fransızca idi. Hocamız çalışkan öğrencileri ön, zayıfları da arka sıralara oturtmuştu. İnönü sınıfta en arkada oturan bir talebeyi tahtaya çağırdı. Arkadaşımız sorduğu soruları bilemedi. Bunun üzerine hocamız "Daha iyi bilenler var" deyince İnönü "Benim kaldırdığım da bilmeliydi!" dedi. Bize de lisan bilmenin önemine ait bir konuşma yaptı ve "Ben 65 yaşındayım, yeni bir lisan öğrenmek için çalışıyorum" dedi.

Matematik öğretmenimiz Mahmut Togay müdür yardımcısı olduğundan, bizim sınıfın geometri dersini lisenin ortaokul kısmının öğretmenine bırakmıştı. Cebir ve geometri, benim en kuvvetli olduğum derslerimdi. Geometri hocamız yazılı imtihan yaptı. Bütün suallerin cevaplarını tam olarak verdim. Birkaç gün sonra yazılı neticeleri okudu. Ben 3 almıştım. Şaşırmıştım, itiraz ettim, yazılı kağıdımın sınıfta okunmasını istedim. Hoca çok sinirlendi, "Tabii kağıdını burada herkese göstereceğim!" dedi. Bu arada notlar idareye verildi. Bir sonraki derste yazılı kağıtlarımı getirdi. "Yazılını 2 kağıda yazmışsın. İkinci kağıdın ayrılmış, onu görmemişim. Haklısın, hakkın 10 almakmış, ama notları idareye verdim. 2. dönem bunu telafi edeceğim" dedi. Yapacak bir şey kalmamıştı. Hoca hatasını kabul etmişti.

Mahmut Togay müdür yardımcısı olduktan sonra yazı işlerinde yardımcı oluyordum. Notları karnelere ben geçirirdim. Akşamları odasının anahtarını verirdi, derslerimi de orada çalışırdım. Geometriden nasıl 3 aldığımı da kendisine anlattım.

İkinci dönemde geometri yazılı imtihanında cevapları gene doğru olarak verdim. Neticelerin ilanını bekliyordum. Hoca derste notları değil, 4-5 kişinin numarasını okudu. Aralarında ben de vardım. Diğer numaraları okunanlar durumları iyi olmayan talebelerdi. Hocaya numaralarımızı niye okuduğunu sordum. "Sen kopya yapmışsın!" dedi. İtiraz ettim. "Birinci dönem 3 alan birisi 10 alacak bir yazılı kağıdı

veremez, sen mutlaka kopya yapmışsındır" deyince sinirlendim ve sınıftan hızla çıktım, doğru muavin odasına gittim. Durumu Mahmut Togay'a anlattım. Kendisi daha önceki 3'ü nasıl aldığımı biliyordu. "Ben hocanla konuşurum, sen şimdi sınıfına dön" dedi ve beni sınıfa geri gönderdi. Konuşmuş olmalı ki yazılı neticeleri açıklandığında benim notum 10 olarak okundu.

Soğuk bir kış günü hastalandım, ateşim yükseldi. Okul, hemen karşısında muayenehanesi olan bir dahiliye mütehassısı ile anlaşmıştı. Hasta olan öğrenciler viziteye yazılır, kapıda görevli olan Veysel efendi onları topluca anlaşmalı doktora götürürdü. Ben de diğer hasta arkadaşlarla beraber muayene için gittim. Doktor benim dersten kaçmak için viziteye çıktığımı düşünmüş olacak ki doğru dürüst muayene etmeden, "Aspirin al, bir şeyin kalmaz" diyerek beni odasından çıkardı. Muayenehane ikinci katta idi. Ben kapının önünde beklerken bayılıp düşmüşüm. Gözümü açtığım zaman merdiven başındaki boşlukta yatıyordum. Veysel efendi beni oradan aldı, okul revirine yatırdı. Kendisi ilaçlar vererek beni tedavi etti. Revirde üç gün yattım. Daha sonra mensubu olacağım tıp mesleğinin baştan savma uygulanışı ile de ilk defa tanışmış oldum.

Mûzip Arkadaşım Korkut Özal'la Aynı Sırada Otururduk

Lise son sınıf 2 bölüme ayrılırdı: Fen ve edebiyat. Genellikle talebelerin 2/3'ü edebiyat, 1/3'ü fen bölümünü tercih ederlerdi, haliyle iki edebiyat, bir de fen sınıfı olurdu. Okul açıldı, ilk derse girdik. Fen şubesine ayrılan sınıf ve sıralar kâfi gelmedi. Son sınıfa geçen öğrencilerin yarısı fen şubesini tercih etmişlerdi. Sınıf 30 kişilik olarak hazırlanmıştı. Daha evvelki senelerde fen şubesinin mevcudu 25 kişi civarında olurdu. Gene de gelenek bozulmadı. Dersler başladıktan 3 gün sonra sınıf mevcudu otuzun altına düştü.

Sınıfın en popüler öğrenicisi Korkut Özal'dı. Çalışkan bir öğrenci idi. Mûziplikleri ve şakaları ile de meşhurdu. Öğretmen kürsüsünün önündeki sırada beraber otururduk.

Daha önce bahsettiğim gibi Mahmut Togay ile hoca-talebe olarak ilişkilerimiz çok olağanüstüydü. En iyi öğrencilerindendim. Bana itimadı

sonsuzdu, ben de bu güvene layık olacak şekilde hareket ediyordum. Not defterini bana verir, notları karnelere ben yazardım. İkinci dönem karneleri yazarken not defterinde benim cebir, geometri, astronomi notlarım yazılmamıştı. Karneleri yazıp götürdüm. "Tamam mı?" diye sordu. "Bir kişi hariç tamam" dedim. "Onu da sen yaz!" deyince, "Hocam, o takdir sizindir" dedim. O da not defterini aldı, her 3 derse de 10-10-10 yazdı, "Şimdi tamamla!" dedi. Mahmut hocadan 10 numara alan ilk öğrenci rahmetli Turgut Özal'dı. Böylece benim karnem, Turgut Özal'dan sonra 10 alan ikinci karne oldu.

Çevre illerden lise bitirme imtihanı için gelen ve imtihana hazırlanmak gayesi ile Mahmut Togay'dan kendilerine ders vermesini isteyenlere onun beni tavsiye ettiğini, bana ders vermem için müracaat eden öğrencilerden öğrendim. Şaşırmıştım, hoca ile konuştum. Bu talebelere ders vermemin benim için çok faydalı olacağını söyledi. Bu şekilde ders vermek kendime güvenimi arttırdı ve de kısıtlı bütçeme katkı sağladı.

Liseyi, pekiyi derece ile 1946 senesi Haziran ayında bitirdim

Hürriyet gazetesinin 29 Nisan 2007 tarihli Pazar ilavesinde Kayseri lisesini anlatan bir yazı vardı. Orada "Okulun Şeref Listesi" başlığı altında yazılan eski mezunların arasında kendi ismimi de görmek beni fazlası ile mutlu etti.

Bundan sonra ne yapacaktım? Babamın maddi imkanı üniversite tahsilimi karşılayacak durumda değildi. Kayseri'den köye döndüm. Durumları değerlendirip bir karar vermem lazımdı. İki ay kadar orada kaldım. Üniversiteye girebilmek için Ankara veya İstanbul'da bulunmam gerekiyordu. Babamın verebildiği 150 lira ile İstanbul'a hareket ettim. İstanbul hakkında hiç bir bilgim yoktu.

İKİNCİ BÖLÜM

Askerî Tıbbiye'ye İstanbul'da Başladım, Ankara'da Bitirdim

1946 Ağustos'unda cebimde lise diploması, elimde tahta bavulla Haydarpaşa İstasyonu'nda trenden indim. İlk defa İstanbul'la tanışıyordum. Sora sora Sirkeci'yi buldum. İlk gece kaldığım otelde beni tahtakuruları karşıladı. Bu defa fakülte aramaya başladım. Maddi sorunları aşmak için Askerî Tıbbiye'ye kaydımı yaptırdım ve rahatladım.

1946 senesi Ağustos ayı sonlarında, elimde, liseye giderken yaptırdığım tahta bavulla Haydarpaşa İstasyonu'nda trenden indim. Ucuz otellerin Sirkeci'de olduğunu duymuştum. Trenden inen kalabalığı takip ederek vapura bindim ve Karaköy'e geçtim. Vapurda rastladığım bir görevliden Sirkeci'ye nasıl gidileceğini öğrendim. Sirkeci'de, benim gibi Anadolu'dan gelen ve ucuz yerleri tercih eden talebelerin kaldığı bir otel buldum. Yanımda getirdiğim para ile idare edebilmem için her şeyin en ucuzunu tercih etmem gerekiyordu.

Yorgun olduğum için akşam erkenden yattım. Gece yarısı kaşıntı ile uyandım. Bütün vücudumu kırmızı renkte böcekler kaplamıştı, onları öldürmeye başladım. Böcek ezilince emdiği kan çıkıyor ve etrafa pis bir koku yayılıyordu. Tahtakurusu ile ilk defa böylece tanışmış oldum.

Bazı fakülteler lise bitirme derecelerine göre, bazıları da imtihanla talebe alacaklarını açıklamışlardı. Veteriner Fakültesi imtihanla alıyordu. Onun imtihanına girdim. Tıp Fakültesi ve Teknik Üniversite lise bitirme derecelerine göre öğrenci alacaklardı, oralara aday kaydımı yaptırdım.

Ancak; benim için mühim olanı tahsil masraflarımı karşılayacak imkanı sağlamaktı, bu konuda araştırma yapmam gerekiyordu.

Kayseri Lisesi'nden bir arkadaşım Çemberlitaş'ta bir akrabasının otelinde kalıyormuş, Sirkeci'deki tahtakurulu otelden onun sayesinde kurtuldum.

Daha sonra Silifke'den ortaokul arkadaşlarımla karşılaşmam, otelden ayrılıp bir talebe yurduna yerleşmeme vesile oldu. Yurdun fiyatı otele göre çok ucuzdu. Yemek durumunu da peynir ekmekle idare ediyordum.

Fakültelere müracaatlarımın neticeleri belli olmaya başladı. Veteriner Fakültesi'nin imtihanını kazanmıştım. Teknik Üniversite Makina Mühendisliği Fakültesi'ne de kabul edildim ve oraya kaydımı yaptırdım. Üç ay staj için İstinye Taşkızak Tersanesi'ne verildiğim bildirildi.

Ancak, parasız yatılı imtihanı kazanıp Kayseri'ye gelirken Mersin tren istasyonunda tanıştığım arkadaşlardan biriyle karşılaşmam, kararımı değiştirmeme sebep oldu. O, Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni kazanmıştı ve oraya gidecekti. İkimizin de maddi durumu zayıftı. Beraberce gidebileceğimiz, okurken masrafımızı da karşılama imkanı sağlayabilecek bir fakülte aramaya karar verdik.

Askerî Tıbbiye tam aradığımız gibiydi. Tahsil süresince yaşam için ihtiyaçları veriyor, buna karşılık doktor olduktan sonra belli bir süre orduda hizmet edilmesi gerekiyordu. Oraya müracaat ettik. Kabul edilirsek, o Siyasal Bilgiler'i, ben de Teknik Üniversite'yi bırakacaktım. İsteğimiz oldu, ikimiz de Askeri Tıbbiye'ye kabul edildik. Yüksek tahsil yapmaktaki maddi problemler de halledilmiş oldu.

Askerî Tıbbiye; Kaydolduğum Yıl Ankara'ya Taşındı

1946 senesinde Askerî Tıbbiye Okulu İstanbul'da idi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi yeni açılmıştı. Askerî Tıbbiye'nin 1. ve 6. sınıflarının Ankara'ya nakledilmesi kararlaştırılmıştı. Üniversiteler açıldıktan 4-5 gün sonra durum bize bildirildi. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin 6'ıncı sınıfının tamamını askeri öğreniciler oluşturuyordu. İkinci sınıfta yalnız sivil talebeler vardı. Birinci sınıfta ise 150 kadar öğrencinin yarısı askerdi.

Fakülte, Cebeci'de askeri bir hastane olarak hizmet veren Gülhane Hastanesi'nin bünyesinde kurulmuştu. Askerî tıp talebeleri için hastanenin arka bölümünde iki katlı bir bina ayrılmıştı. Binanın üst katındaki dört oda yatakhane olarak kullanılıyordu. Alt katta iki büyük salon vardı. Salonlardan birisi yemekhane idi. Diğeri, içine sıralar yerleştirilmiş, büyük bir salondu. Adı da "Büyük Dershane" idi. Gündüzleri tıp fakültesince dershane olarak kullanılır, saat 17'den sonra da bizim ders çalışma yerimiz olurdu.

Okuldan iki takım elbise verilirdi. Birisi cumartesi-pazar ve resmî tatil günleri giyilen "harici elbise" dediğimiz haki kumaştan yapılan giysi idi. Diğeri, o yıllarda bütün erlerin giydiği kaba kumaştan yapılmış olan "dahili elbise" idi. Derslere bu elbise ile gitmek mecburi idi. Saçlarımız da üç numara makine ile kesilirdi. Bu durumda askerî tıbbiye öğrencisinin görünüş olarak erden farkı yoktu. Altıncı sınıf öğrencileri bu kıyafetleri ile kliniklerde staj yapıyorlardı. Hastalar tıp talebesini servislerde çalışan er zannediyorlardı.

Tıp fakültesinin birinci sınıfında okutulan bazı dersler Fen Fakültesi kapsamına girdiğinden, o dersler için Fen Fakültesi'nin bulunduğu Bahçelievler'deki Gazi Terbiye Enstitüsü'nün binasına giderdik. Okulun servisi olmadığından gidiş-gelişler bizim için oldukça zor olurdu. Okul dönüşü Beşevler durağına gelir, orada otobüs beklerdik.

Zamanın Genelkurmay Başkanı, babacanlığı ile tanınan Salih Omurtak idi. Evinden makamına giderken durakta otobüs bekleyen askerî talebe görürse arabasına alır, okula kadar getirir, yolculuk sırasında sohbet eder, bilgi alırdı. Bir gün arabasına aldığı arkadaşımıza okula gelirken niçin harici elbise giyilmediğini sorar, yasak olduğunu öğrenir. Okul müdürlüğüne hemen bir yazı gönderir. Yazı özetle şöyle idi:

"Askerî Tıbbiye talebelerinin diğer yüksek okullar arasında mümtaz bir yeri vardır. Bu durum göz önüne alınarak dahili elbise ile okul ihata duvarlarının dışına çıkarılmamaları..."

Genelkurmay Başkanlığı'ndan gelen bu yazıdan sonra derslere harici elbiselerle gidildi.

Saç kesiminin düzelmesi ise, altıncı sınıfların gayreti ile gerçekleşti.

Kliniklere staj için devam eden son sınıf talebeleri aşırıya kaçmayacak şekilde saçlarını uzatmışlardı. Sınıf subayı yüzbaşı saçların üç numara makine ile kesilmesi için iki gün süre verdi. Kimse kestirmedi.

Bir cumartesi günü talebeleri Büyük Dershane'de topladı, berberi getirdi, talebeleri tek tek kürsüye çağırdı. Üç numara makine ile saçlarının bir kısmını, mesela kulak üstünden tepeye kadar veya alından tepeye kadar kestirdi. "Kendiniz kalan kısımlarını tamamlatırsınız, isteyen de böyle gezer" diye de alay etti. Kimse kalan saçlarını kestirmedi, tam tersine hepsi servislere de, sinemaya da böyle acayip kesilmiş saçlarla gittiler. "Bu görünüş bizim değil, sizin ayıbınız!" dediler. Sonuçta kazandılar. Askerî tıp öğrencilerinin aşırıya kaçmayacak şekilde saç uzatmalarına izin çıktı.

Üzerinde Çalışmak İçin, İnsan Kemikleri Aradık

Lisan dersleri akşamları Hıfzısıhha'da veriliyordu. Hıfzısıhha'nın kütüphanesi ders çalışmak için çok müsaitti. Akşamları saat 19-20'ye kadar aynı zamanda fakültenin idare binası olan Hıfzısıhha'da kalırdık.

Ankara Üniversitesi'nde tıp fakültesi yeni açıldığı için hoca-talebe ilişkileri çok yakındı. Laboratuvarlarda talebeye her şeyi kendileri gösterir, öğretirlerdi.

Histoloji hocamız Kâmile Mutlu da mikroskop başında her öğrenci ile kendisi ilgilenir, en ince detayına kadar izah ederdi. Vize için imtihana girildiğinde kahve getirtir, 15 dakika sohbet eder, heyecan tamamen kalktıktan sonra imtihan başlardı.

En zor dersimiz anatomi idi. Üç sömestr, yani 1,5 sene okutulurdu. İkinci sınıfta başlardı. Kadavra salonuna ilk defa girmenin sizde yarattığı etkiden uzun zaman kurtulamazdınız. Üzerinde çalışmak için, insan vücudundaki kemiklerden temin etmek mecburiyetindeydiniz.

İnsan vücudunu tam olarak öğreten bu mühim dersin imtihanına 3. sınıfta şubat ayında girilirdi. Anatomi imtihanından evvelki iki ay ben dahil bazı arkadaşlar ekseri geceler yatakhaneye hiç çıkmaz, dershanede yatardık. O sene şubat ayında anatomi imtihanını başarı ile verdim. Haziran ayında diğer derslerin imtihanını da verdikten sonra dördüncü sınıfa geçtim.

Yaz tatilini memleketimde geçirmek için hazırlık yapıyordum. Okulun yakınında bulunan harita subaylarının gazinosunda bir arkadaşımın akrabasının düğünü vardı. Benimle beraber iki arkadaşımı da davet etti. Saat 20 sıralarında gazinoda buluştuk. Kenarda bir masaya oturduk. Üzerimizde askerî tıp talebelerinin giydiği resmî elbiselerimiz vardı. Memleketime gideceğim için ben elbisemi yeni yaptırmıştım.

Saat 21'de düğün ve eğlence başladı. İçki olarak açık büfe BOL (meyvalı bir kokteyl) veriliyordu. İçki kültürümüz zayıf olduğundan BOL'u alkol derecesi düşük zannedip biraz fazla kaçırdık. Bir süre sonra BOL tesirini gösterdi. Biz oraya dans edip eğlenmek için gitmiştik, ama değil dans etmek, ayakta duramaz hale gelmiştik. Oradan ayrıldık, Cebeci'ye doğru yürümeye başladık.

Askerî Tıbbiye'de talebelerin disiplini ile ilgilenen piyade sınıfından yüzbaşı rütbesinde bir sınıf subayı ile derslerle ilgilenen askerî bir doktor bulunurdu. Bunun görevine "müzakereci" denilirdi. O sene müzakerecilik görevini yapan binbaşı rütbesinde bir dahiliye mütehassısı idi. Arkadaşlar ona bir isim takmışlardı: "Santonin Binbaşı" (Santonin; o zamanlar kullanılan bir solucan ilacıydı).

Gece saat 23 sularında her halimizden sarhoş olduğumuz anlaşılır şekilde caddelerde dolaşırken, konservatuar civarında müzakereci binbaşı ile karşılaştık. Bizi yakalamak için yanımıza gelirken kaçtık, kaçarken de "Santo... Santo..." diye tempo tuttuk. Bizi yakalayamadı, ama yakalamaya kararlı olarak okula döndü. Okulun etrafı tel örgü ile çevrili idi. Tek giriş kapısı vardı. Müzakereci, bizim oradan okula gireceğimizi düşünerek sokak kapısının önüne sandalyesini koydurur, bizi orada beklemeye başlar. Biz okula dönünce onun kapıda beklediğini gördük. Okulun arka tarafındaki tel örgüden atlayarak okula girmeye karar verdik. Gece saat 1 sırasında alkolün etkisi hala devam ediyordu. Biribirimize yardım ederek tel örgüden geçecektik. Ben geçerken ceketimin önü tel örgüye takıldı ve yırtıldı. Yakalanmadan okula girdik, içkinin de tesiri ile hiç bir şey düşünmeden uyuduk.

Sabahleyin uyanınca ceketimin tele takıldığını hatırladım. Ceketimdeki yırtığı görünce çok üzüldüm. Ön kısmı yukarıdan aşağı 20 cm kadar yırtılmıştı. Bir arkadaşım Ulus meydanında bu tür yırtıkları hiç iz bırakmadan onaran bir örücü olduğunu söyleyince çok sevindim.

Hemen ceketimi alıp Ulus'taki örücüye götürdüm. Yırtık yarım saatte hiç iz bırakmayacak şekilde tamir edildi.

Ceketimi aldım, okula gitmek üzere otobüse bindim. Yanımda resmî elbiseli, bahriyeli bir yüzbaşı oturuyordu. Otobüsün biletçisi yanımıza geldiğinde benim bilet paramı da o verdi. Kendisine teşekkür edince "Kardeşlerimize karşı vazifemiz!" diye karşılık verdi.

15-20 dakika süren yolculuk süresince konuştuk. Kaçıncı sınıfta olduğumu, yaz tatilini nerede ve nasıl geçireceğimi sordu. Dördüncü sınıfa geçtiğimi, yaz tatilini memleketimde, köyde geçireceğimi söyledim. Tatilimi köyde boş geçireceğimi öğrenince, "Doktorluk, usta-çırak işidir. Okulunuzun karşısında bir hastane var. Boş zamanlarınızda servislere devam edip pratiğinizi artırmanız yetişmeniz bakımından çok faydalı olur." dedi. Ben hastanede kimseyi tanımadığımı söyledim. "Şu andan itibaren beni tanıyorsun. Adım Aziz Sarsılmaz. 2. hariciyede asistanım. Her serviste arkadaşım var. Hangi serviste çalışmak istersen gel, ben seni o servisteki arkadaşlarımla tanıştırırım. Yaz tatilini boş geçirme!" dedi.

Bir gece evvelki düğünde aldığım alkolün ve elbisemin yırtılmasının, daha sonraki yaşantımda cerrah olmama sebep olacağını nereden bilebilirdim?

"Başınıza gelen her şeyde bir hayır vardır" diye bir fıkra okumuştum. Eski zamanlarda bir şahıs kaza neticesi gözünün birisini kaybetmiş. Çok üzülmüş. Arkadaşları "Üzülme, her şeyde bir hayır vardır" diyerek teselli etmeye çalışırlar, ama o kızar, "Gözüm kör oldu, hayır bunun neresinde?" diye itiraz eder. Bir süre sonra başka bir ülkeye gitmesi gerekir. Oraya girerken yolu askerler tarafından kesilir. Hükümdarlarının emri ile o gün ülkelerine ilk giren kişi kurban edilecektir. Adamı yakalarlar, kurban edileceği yere götürürler. Bakarlar ki kurban edilecek şahsın bir gözü yok. Kurallara göre sakat olan birisi kurban olamaz. Adam; gözünün birisi olmadığı için ölümden kurtulur.

Doktor Oldum Ama, "Kan Tutması" ile Karşılaştım

Otobüsten indikten sonra okula gittim, beyaz gömleğimi giydim. Hastanede 2. hariciye servisinde Dr.Yüzbaşı Aziz Sarsılmaz'ı buldum. "Ben geldim, müsaade ederseniz sizin yanınızda çalışmak istiyorum"

dedim. “Tamam” dedi. O sırada pansuman yapıyordu, bana ilk dersi verdi: Pansuman malzemelerini tanıttı.

Aynı gün tank kazasında yaralanan bir teğmen geldi. Bir eli parçalanmış ve ezilmişti. Pansumanına ben de yardım ediyordum. Bir ara fenalaştığımı hissettim, bütün vücudum terledi, başım döndü, bayılacak hale geldim. Dr. Aziz bey o halimi görünce “Dışarı çık, yüzünü yıka ve tekrar gel” dedi. Halk arasında “kan tutması” denilen durumla karşılaşmıştım. Yüzümü yıkadım, durumum düzeldi, tekrar pansuman odasına döndüm, yardıma devam ettim.

O günden sonra bütün boş zamanlarımı hastanede geçirmeye başladım. Geceleri geç saatlere kadar hastalarla beraber oluyordum. Sabahları da pansumanlara yetişmek için saat 7-7:30’da hastanede olmam gerekiyordu. İkinci hariciye servisinin mesai saatleri başka servislere benzemezdi. Asistanlar 7:30’da, hoca Prof. Recai Ergüder 8:30’da gelir, 9’da ameliyata girilirdi. Bu, servisin geleneği idi. İğne yapmasını öğrendim, her türlü pansumanı yapıyordum. Açık bir yaraya dikiş koyabiliyordum. Servisin devamlı çalışan bir elemanı haline gelmiştim. Asistanların izinli olduğu yaz aylarında ameliyatlara da girerdim.

Dördüncü sınıfta nisan ayında bir gece karın ağrısı ile uyandım. Hemen hariciye servisine gittim. Muayenede apandisit teşhisi konuldu. İmtihan zamanı olduğu için antibiyotik ve buz tedavisi ile geçiştirdim. İmtihanlar bitti, sınıfımı geçtim. Arkadaşlarla beraber eğlenmek için o yıllarda Ankara’nın kaliteli müzikli eğlence yerlerinden olan Bomonti Gazinosu’na gittik. Henüz masamıza oturmuştuk ki benim karnım ağrımaya başladı. Gazinoda kalmama imkan yoktu. Hastaneye döndüm. Nöbetçi asistan muayene etti. Apandisit olduğunu söyledi. Buz tatbikine başlandı, ağrım azaldı.

Sabah saat 9’da hocamız Prof. Ergüder geldi, muayene etti, ameliyata hazırlanmamı istedi. Biraz sonra bir haber geldi. Hastanede sular akmadığından ameliyatlar yapılamayacak deniliyordu. Bir süre sonra ameliyathanede görevli bir personel geldi, hocanın ameliyathanede beni beklediğini söyledi. Koşarak ameliyathaneye gittiğimde hocayı ameliyat yapmaya hazırlanmış bulunca şaşırdım. “Yat masaya!” dedi. Ameliyat masasına yattım. “Bayılmak ister misin?” diye sordu, istemediğimi söyledim. Lokal anestezi ile 5-6 dakikada ameliyatım bitti. Hoca

"Masadan in ve yatağına kendin git" dedi. Dediğini yaptım. Üç gün sonra da normal yaşantıma döndüm. Recai hoca, apandisit ameliyatını 1 cm açarak yapar ve tek dikiş koyardı.

Yaz tatilinde memleketime gitmedim, hastanede çalıştım. Ameliyatlara katılıp, ameliyat sonu hastaların bakımı ile uğraşıyordum, poliklinikte de görev yapıyordum. Yaz sonunda fıtık, apandisit gibi ameliyatlara ikinci asistan olarak girmeye başladım. Asistanlar beni servisin bir elemanı olarak görüyorlardı. Hoca ile ilişkilerim de çok iyi idi.

Alman Hoca Plevka Sinirlenince, Bizi Sınıfta Bıraktı

Beşinci sınıf, mühim derslerin okutulduğu bir sınıftı. Senenin sonunda en mühim üç dersin imtihanına girilirdi. Benim kanaatime göre başarılı bir hekim olabilmenin sırrı, bu üç dersin iyi öğrenilmesinden geçer: Patalojik anatomi, fizyopatoloji ve farmakoloji. Patolojik anatomi ve fizyopatoloji imtihanlarına girdim, çok iyi geçtiler.

Farmakoloji dersinin iki ayrı bölümü vardı. Farmakoloji bölümünün hocası Plevka (Alman kökenli), farmakotekni bölümünün hocası Mustafa Sunay idi. Hocaların derslerini takip edebileceğimiz kitapları yoktu. Her derse muntazam devam etmek ve not tutmak gerekiyordu. Sınıfta bu işi en iyi yapanlardan birisi de bendim.

Farmakotekni imtihanı yazılı olacak, o bittikten sonra farmakoloji imtihanı sözlü yapılacaktı. Saat 9'da yazılı imtihanın yapılacağı salona alındık. Hoca salona baktı, "İçinizde derslere muntazam devam eden, yakinen tanıdığım, boş kağıt da verse geçireceğim arkadaşlar var. Mesela sen" diye beni tahtaya çağırdı. Sualleri tahtaya bana yazdırdı. Ben yerime geçtim, hemen cevapları yazdım ve kağıdımı verdim. O sırada sözlü imtihanı yapacak olan Plevka da salondaydı. Bana imtihana hemen girmek isteyip istemediğimi sordu. Girmek istediğimi söyleyince odasının önünde beklememi söyledi, biraz sonra kendisi de odasına girdi.

Ben kapının önünde beklerken o gün imtihanı olmayan başka arkadaşlar geldi. Hocanın odasının kapısının yanında içerdeki lambayı yakmayı sağlayan bir elektrik anahtarı vardı. Arkadaşlardan birisi bu

düğmeyi devamlı olarak çevirir. Odadaki lamba devamlı olarak yanar-söner. Bu duruma sinirlenen hoca birden dışarı çıktı, Almanca bağırarak bir şeyler söyledi ve bizi oradan kovdu.

On dakika sonra kapıyı açtı, beni içeri aldı. Sorduğu suallere normal cevaplar verdiğimi düşünerek odadan çıktım. Son imtihandı. Sınıfımı geçtiğimi tahmin ediyordum. İmtihan devam ediyordu. 5-6 kişi girdikten sonra imtihan odasında bulunan doçent dışarı çıktı. "Hepiniz kaldınız" dedi, bizlerin itirazı üzerine "Ben de anlamadım" dedi.

O gün 25 kişi imtihana girmişti. İmtihana girenlerin büyük çoğunluğu kalmıştı. Ben de hocanın o günkü sinirinden nasibimi aldım, ikmale kaldım. İkmal imtihanına daha da iyi hazırlandım. Bu dersin hekimlikteki önemi göz önüne alınırsa ikmale kalmam bir yerde benim için iyi de oldu diye kendi kendimi teselli ettim.

Tıbbiye'de 6'ıncı Sınıf, Staj Sınıfı İdi

Adli Tıp dersini hoca kendisi anlatır, sene sonunda imtihanına girilirdi. Hocamız, babacan tavırları ile herkes tarafından sevilen birisi idi. Derse gelirken bir şişe maden suyu getirir, masanın üstüne koyar, ders sırasında o su ile Trinitrin hapı alırdı.

Bizim grubun hepsi askerî tıp öğrencisi idi. Erkenden gidip imtihanın yapılacağı salonu hazırladık. Hocanın masası çiçeklerle süslendi. Masaya maden suyu şişeleri ve Trinitrin kutusu konuldu. Hoca salona gelince bu manzara çok hoşuna gitti, "Bu salonda talebe sınıfta bırakılmaz, hepiniz geçtiniz. İmtihanı not tefriki için yapacağım" dedi.

İmtihan başladı. Hepimiz dershanede sıralarda oturuyorduk. Sırası gelen, ön tarafa, hocanın karşısına gidiyordu. Sınıfımızda "Gafur" lakaplı bir arkadaşımız vardı. Sıra ona geldi. Sınıfımızdaki çalışkan bir arkadaşımızı ayarlamış, hoca sual sorunca o işaretle kendisine yardımcı olacaktı.

Hoca ilk soruyu sordu: "Ölümün belirtileri nedir?" Gafur hiç düşünmeden kopya verecek arkadaşına baktı. Ama onun tariflerini anlaması için konuyu gene de biraz olsun bilmesi gerekiyordu. Arkadaşı işaretle bazı tarifler yaptı, Gafur: "İnsan vücudunun yer çekimine tabi

olarak yere düşmesine ölüm denir!" Hoca bu cevap üzerine, "Sabah söz verdim, sözümde duracağım, geçer not vereceğim, ama sen hemen çık ve git!" dedi.

İntaniye stajında sabah vizitesinde hoca hastaları ziyareti sırasında talebelere sualler sorardı. Gafur'un bulunduğu gruba hocamız Abdulkadir Noyan, "Yılancığa sebep olan mikrop nedir?" diye sordu. Gafur bildiğinden emin olduğu, ancak muzipliği ile tanınan bir arkadaşa danışır. O da kulağına, "Kobra yılanı" diye fısıldar. Gafur hocanın gözüne girmek için hemen bağırdı, "Kobra yılanı hocam!" Hoca, Gafur'un yüzüne baktı, "Senin ne güzel gözlerin var, tıpkı eşek gözü gibi" diyerek tepkisini gösterdi.

Dahiliye, hariciye gibi derslerin stajı sene içinde yapılır, imtihanlarına sene sonunda girilirdi. Diğer küçük branşların imtihanlarına ise hemen staj bitiminde girilirdi. Bu dersler için vize karnesi diye bir karnemiz vardı. Vizeler tamamlanmadan mezun olamazdık. Herhangi bir vize imtihanında başarılı olunmazsa 10-15 gün sonra tekrar girilirdi.

En zor vize "göz" vizesi idi. Bir defada geçer not alınması çok zordu. Bir kaç defa giren bir çok talebe vardı. Stajları 15'er kişilik gruplar halinde yapıyorduk. Stajı bitiren grup bir hafta on gün çalışıp, sonra vize için müracaat ediyordu. İlk girişte de ekserisi refüze olurdu.

Biz grup olarak stajın son günü vize imtihanına girmek istediğimizi bildirdik. Böylece ilk refüze hakkımızı kullanmış olacaktık. Günlerden cumartesi idi. Hoca saat 12'de hepimizi odasına çağırdı. O sırada kapının önünde daha evvel refüze olan ve imtihana girmek için gelen bazı arkadaşlarımız duruyorlardı. Onlara beklememelerini, o gün imtihana alamayacağını bildirdi. "Burada, stajlarının son günü imtihana girmek isteyen çalışkan arkadaşlarım var, sizler onları görün de utanın!" diyerek hepsini gönderdi.

Hocamız Prof. Süreyya Gördüren, intizamı seven, çok titiz birisiydi. Serviste koridordaki halının üzerinde bir iplik parçası görmesi, o gününün sinirli geçmesine yeterdi. Kütüphanede o yerine, biz de uzun masanın etrafına oturduk, bir sohbet havasında imtihan başladı. Bir arkadaşımıza "Keratoplastiden sonra görme ne kadar düzelir?" diye sordu. "Servisimizde yapılan ameliyatlarda görme %90'a kadar

düzelmiştir" cevabı çok hoşuna gitti. Bizlere de birer sual sordu. Aldığı cevaplardan memnun oldu. Hepimize en yüksek notu verdi, kendi yazdığı kitaptan da birer adet imzalayıp hediye etti.

Abdülkadir Hoca Bize, Deniz Kızı Eftalya'yı Anlatırdı

En zevkli geçen derslerden birisi intaniye hocamız Ord. Prof. Abdülkadir Noyan'ın dersleri idi. Hoca, öğretmek istediği konuyu bir hikaye ile anlatırdı. Her derste bir hikaye dinlerdik. İşte hocamızın hikayelerinden birisi:

"Ben yüzbaşı iken İstanbul'da Deniz Kızı Eftalya isminde çok güzel bir şarkıcı vardı. Kendisine hayrandım. Evinin karşısında bir eczane vardı. Her gün akşam üzeri onu görebilmek için eczanenin önüne bir sandalye koyar, onun balkona çıkmasını beklerdim. Onu balkonda birkaç dakika da olsa görebilmek için saatlerce beklediğim olurdu.

Bir gün geç saatlere kadar beklememe rağmen balkona çıkmadı. İkinci, üçüncü günler de çıkmayınca, eczacıya Eftalya'yı sordum. Eczacı, Eftalya'nın bir haftadır hasta olduğunu, doktorların her gün muayene için geldiğini, ama iyileşmediğini söyledi.

Bir gün sonra yine eczaneye geldim, eczacıya nasıl olduğunu sordum. Hastalığının devam ettiğini, hala bir teşhis konulmadığını söyledi. 'İstersen bir de sen gör' dedi. Teklifi hemen kabul ettim. Eczacı haber verdi, muayene için odasına gittim. Hasta yatağında o kadar güzel görünüyordu ki hayran oldum. Yanaklarının pembeleşmesi ona ayrı bir güzellik vermişti. Muayene ettim. O güzellik karşısında ne söyleyeceğimi şaşırdım. 'Kan muayenesi yapılsın!' dedim. 'Bir hafta evvel kan alındı, bütün tetkikler yapıldı, bir şey çıkmadı' dediler. Başka bir şey söylemek aklıma gelmedi, 'Tekrar yapılsın!' dedim.

İki gün sonra eczaneye gittiğimde eczacı bana, 'Seni kutlarım! Kan tahlillerinin neticesi geldi, hastada tifo için yapılan testler pozitif çıktı.' dedi."

Hocanın bize vermek istediği mesaj, "Tifo hastalığında kan testleri bir haftadan sonra müspet çıkar!" idi.

Baraj'da Mezuniyeti Kutlarken, Bayar'la Karşılaştık

1952 senesi Haziran ve Temmuz aylarında son imtihanlara girip mezun olacaktık.

Kadın hastalıkları konusunda imtihana girerken yararlanacak bir kitabımız yoktu. Arkadaşım Mehmet Hatipoğlu ile "Doğum Bilgisi ve Kadın Hastalıkları" başlığıyla notlarımızı kitapçık haline getirip arkadaşlarımıza dağıtarak bir ihtiyacı karşılamış olduk.

12 Temmuz 1952 tarihinde imtihanları başarı ile vererek Tıp Fakültesi'nden mezun oldum.

Mezuniyetimizi, Çubuk Barajı mevkiindeki bir gazinoda Askerî Tıbbiye'deki müdür ve sınıf subayları ile beraber gidip kutlayacaktık. Yemek saatini beklerken kalabalık bir grup geldi. Cumhurbaşkanı Celâl Bayar ve yakınları gelmişti. Onlar da bizim okul müdürümüzün masasına oturdular.

Biz o geceyi kendi aramızda eğlenerek kutlamayı planlamıştık. Yemek başladıktan bir süre sonra Ankara Radyosu sanatçıları sahneye çıkmaya başladılar. Gece geç saatlere kadar birçok sanatçı birbiri ardına sahnede yer aldı. Bu arada Cumhurbaşkanı da mezuniyetimizi bizimle beraber kutladı. Çok güzel vakit geçirdik. Bu organizasyonun tesadüfen mi, yoksa önceden planlama sonucunda mı gerçekleştiğini öğrenemedik.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Muayenehaneme İlk Gelen Hasta, "Hasta Değilim" Diyordu

Tıp Fakültesinden mezun olduktan sonra, yaz tatilinde memleketim Mut'ta muayenehane açtım. Bir tahta üzerine "Doktor" diye yazdırdım. O tabelayı asıp, hasta beklemeye başladım. İlk gelen hasta, kendisinin hasta olmadığını söyledi. Muayene ettim, sağlıklıydı. Bana, 2,5 lira muayene ücreti verdi, iade ettim, ama zorla parayı bırakarak gitti....

Okul bitti. Doktor teğmen olmuştum. Mücadele ile geçecek meslek hayatıma ilk adımı atmış oluyordum.

Yeni mezun askerî doktorlar, aynı tıbbiye altıncı sınıfta olduğu gibi, bir sene daha "Gülhane stajı" adı ile bütün servislerde çalışırlardı. Ancak bu staj, ihtisas için seçilen branş ağırlıklı olarak yapılırdı. O senenin sonunda da ihtisas için seçilen servise girme hakkını kazanabilmek için imtihana girilirdi. Her serviste adaylar aldıkları notlara göre sıralanırdı. Üç sene (1956'dan sonra 4 sene) kıt'a hizmetinden sonra ihtiyaca göre ihtisas yapmak üzere Gülhane Askerî Tıp Akademisi'ne (GATA) tayinleri yapılırdı. Sıralama imtihanında 1. ve 2. sırada kazananların ihtisas yapmaları garanti, daha sonrakilerin şansı ise açılacak kadroya bağlı olurdu.

GATA stajı, 1 Ekim'de başlardı. İki buçuk aylık boş zamanım vardı. O tatili memleketim olan Mut'ta geçirecektim.

Yaz aylarında Mut çok sıcak olduğundan herkes yaylalara taşınırdı. Esnaflık yapan erkekler Mut'ta kalırdı. O senelerde Mut'u tarif ederken

"3 çınar, 1 pınar" denilirdi. Şehrin ortasında 3 çınar ağacı vardı. Bu çınarların altından da kalitesi çok güzel olan bir su çıkardı. Bütün Mutlular içme sularını buradan alırlardı. Üç çınarın altı 3 kademeli çay bahçesi haline getirilmişti. En alt kademeye bir de havuz yapılmıştı. Yaz aylarında Mut'un en serin yeri bu çınarların altı olduğundan günün sıcak saatlerinde bütün iş sahipleri burada toplanırdı.

Mut'a geldim. İlk olarak kalacak bir ev ve muayenehane olabilecek bir yer bulmam gerekiyordu. Babam, arkadaşlarına benim geleceğimi haber vermişti. Arkadaşlarından birisi çınarların bitişiğindeki evini bana hazırlamış, bir başkası da çarşı içindeki dükkanını benim için boş bırakmıştı. Mut'taki birinci günümde ev ve muayenehane konusu halloldu.

Mut'ta Muayenehaneyi Açtım, Hasta Beklemeye Başladım

İlk defa muayenehane açmanın heyecanı ile sabah erken dükkana gittim. İçerisi temizletilmişti. Etrafı düzenledim. Tahta bir plak üzerine yazdırdığım tabelayı kapının üzerine astım ve saat 9'da hasta beklemek üzere kapıyı açtım.

Sabahtan itibaren o civarda dolaşan emekli öğretmen Neşri bey, hemen yanıma geldi, muayene olmak istediğini söyledi. Hiçbir şikayeti yoktu. Muayenesini yaptım, sağlam olduğunu söyledim. Neşri bey, babamın dostu, aynı zamanda dayımın kayınbiraderi idi. Yakınen tanıdığım birisiydi. Muayene ücreti de 2,5 lira idi, ancak ondan ücret almam düşünülemezdi. Kendisinden ücret kabul etmeyince, bir baba tavrı ile bana kızdı, "Ben senin ilk hastan olup, ilk muayene ücretini vermek için sabahtan beri bekliyorum, beni bundan mahrum edemezsin!" diyerek kırmızı renkli 2,5 lirayı masamın üzerine bıraktı ve gitti.

Saat 12 sıralarında 35 yaşlarında bir karı-koca kucaklarında 6 aylık çocukları ile geldiler. Çocukta ishal ve yüksek ateş vardı. Muayene ettim, reçetesini yazdım. Onlar da 2,5 liralarını verdiler ve gittiler. Yarım saat sonra geri geldiler. Reçetedeki ilaçları almak için eczaneye gitmişler. İlaçların bedeli 19 lira tutmuş, yanlarında 5 lira varmış, ilaçları alamamışlar. Kendileri Gülnar ilçesinin bir köyünden çalışmak için Mut civarındaki köylere gelmişler. Mut'ta borç alabilecekleri tanıdıkları

kimse yokmuş. Reçeteyi 5 liraya göre değiştirmemi istediler. Buna imkan yoktu. O yıllarda Kemisetin piyasaya yeni çıkmıştı. Çocuk için olan şurubun fiyatı 16 lira civarında idi. Bu ilacın hasta çocuk için hayati önemi vardı. Tarladan geldiklerini, yanlarında az nakit olduğunu, bir kaç gün içinde parayı getirebileceklerini söylediler. Eczacıya bir not yazdım. Notta, hastanın ilaçlarının verilmesini, kalan 14 lira borç için kefil olacağımı bildirdim.

On beş dakika sonra geri geldiler, eczacı da bana bir not yazmıştı. "Tanımadığınız bu insanlara kefil olursanız, kazanacağınız para ile kefil borçlarını karşılayamazsınız" diye ikaz etmiş ve beni korumak için de ilaçları vermemişti. 2,5 lira muayene ücreti aldığım babaya 14 lira verip gönderdim.

Dört hafta kadar sonra muayenehaneye temiz giyinmiş bir adam, heybe dolusu köy hediyesi ile geldi. Bir ay evvel tarladan getirilen hasta çocuğun o zaman üstü başı perişan olan babasını tanımamıştım. Kendini tanıttı. Çocuğu iyileşmiş, borcunu vermek için gelmişti. Ondört lira olan borcu bıraktı ve gitti.

Talebeliğimin son üç senesinde boş zamanlarımı GATA'nın 2. hariciye servisinde geçirmem benim pratik olarak daha iyi yetişmemi sağlamıştı. Tıbbiyeyi yeni bitiren bir doktor acemiliği hissetmiyor, kendime güveniyordum.

Mut'ta maddi durumu iyi olarak bilinen birisi, dağlık bölgedeki köyünden kamyonuna odun yükleyip Mut'a doğru yola çıkar. Kamyonu şoför kullanmaktadır. Yolda şoför mahallindeki yerini bir müşteriye verir, kendisi odunların üstüne çıkar. Mut'ta kamyondan inerken dengesini kaybeder, düşer, ayak sırtında 6-7 cm'lik bir yara açılır. Yaradaki kanamayı durduramazlar. En yakın operatör Silifke'de var, yegâne ulaşım aracı kamyonla 6 saatte gidilebiliyor. Hükümet tabibi hemen gitmelerini önerir. Kamyonu hazırlamışlar, ancak gitmeden bir de benim görmemi istemişler. Böyle acil durumlar için hazırlıklı idim. Kanamayı durdurdum, cildi diktim. Her gün pansumanını da yaptım. Bir hafta sonra dikişleri aldım. Hasta, cerraha gitmesine gerek kalmadan iyileşti. Bu olay, Mut gibi küçük bir yerde kısa zamanda duyuldu ve benim iyi bir isim yapmamı sağladı.

Mut'ta çalışmadığım zamanlarımı her Mutlu gibi çınar altındaki çay

bahçesinde arkadaşlarla beraber geçirirdim. Sıcak bir Ağustos akşamı çınarların altında, havuz kenarında oturuyorduk. Grubumuzda muzipliği ile tanınan bir öğretmen, gece çay bahçesi kapandıktan sonra havuza girmeyi teklif etti. Bu öneri olumlu karşılandı. Çay bahçesi kapandıktan sonra buluşmak üzere ayrıldık.

Hükümet tabibi arkadaşımız evine gitti, geri kalanlar çay bahçesinin bitişiğindeki benim evde toplandık. Saat 1 sıralarında hükümet tabibi havuz başına geldi, etrafına baktı, kimseyi göremeyince elbiselerini çıkardı, bir sandalyenin üzerine bıraktı, havuza girdi. Bizler bitişik bahçeden onu izliyorduk. Öğretmen sandalyelerin arasından gizlice havuz kenarına gitti, elbiseleri aldı ve geldi.

Biraz sonra doktor havuzdan çıktı, elbiselerini aradı, bulamayınca "Böyle şaka olmaz, elbiseleri verin, yoksa küfür edeceğim" diye birkaç defa etrafa bağırdı. Cevap alamayınca çarşının yukarısındaki evine doğru yürüyerek gitmeye karar verdi. Öğretmen, çarşı bekçisini "Ermenek'ten bir deli gelmiş, çıplak dolaşıyormuş, haberin olsun" diye ikaz etmiş. Bekçi çarşıda çıplak vaziyette evine giden doktoru görünce yakalamak için peşine düşer, kovalar, ama yakalayamaz.

Bir gün sonra akşam havuz başında her günkü gibi toplandık, doktor da geldi. Havuz şakası günün sohbeti olacaktı. Öğretmen "Doktor, akşam su nasıldı, çok soğuk muydu?" diye konuşmaya başlamıştı ki, doktor ayağa fırladı, tabancasını çekti "Bu eşek şakasını hangi hayvan yaptı?" diye bağırdı. Hiç kimse sesini çıkaramadı ve konu da konuşulmadan kapandı.

Yılan Sokan Bir Kadını, Hayata Döndürdüm

O yaz, ilk defa muayenehane açmanın zevkini tattım, sorumluluğunu yaşadım. Reçete yazmakla her şey bitmiyordu. Yılan sokmasından zehirlenmiş bir kadını kurtarmak için iki gün iki gece uğraştım. Ama kadın da kurtuldu. Bu konuda fakültede mühim bir şey öğretmemişlerdi. Tıbbiyede verilmiş olan tüm bilgi "yılan sokmalarına karşı intramüsküler (adale içi) serumlar uygulanır. Serumlar da polivalan ve sokan yılanın cinsi belli ise, özel serumlar olarak iki gruba ayrılır"dan ibaretti.

Orada uzun zamandan beri doktorluk yapan arkadaşlara sordumsa da

daha fazla bilgi almam mümkün olmadı. Kendilerine gelen yılan sokmuş hastalardan kurtulan olmadığını da ayrıca belirttiler. Bulabildiğim kitaplardan ve prospektüslerden yararlanmaya çalıştım. Hukuk Fakültesi'nde okuyan akrabam en büyük yardımcımdı. Ben hasta ile uğraşırken o bilgi topluyordu, prospektüsleri tercüme ediyordu. Hastanın devamlı başında bekliyordum.

İkinci günün sonunda hastada iyilik belirtileri görüldü ve ben de rahat bir uyku uyumaya hak kazandım. Onu bir hafta kontrolda tuttuktan sonra köyüne sağlıklı olarak gönderme mutluluğuna eriştim. Bu hastanın kurtulması, benim bölgedeki itibarımı daha da arttırdı.

Mut'a ilk gittiğim gün yakın arkadaşlarım bir lokantada, "Hoşgeldin" ziyafeti vermişlerdi. Belediye başkanı olan doktor, lokanta sahibini çağırdı, "Etem, Vita diye yeni bir yağ çıkmış. Ben o yağı yediğim zaman bütün vücudum şişiyor. Sakın bana Vita ile yapılmış yemek verme!" dedi. Etem, hemen bir tencere tereyağ getirip gösterdi, "Ben yemeklerde bu yağı kullanıyorum" dedi. Mut'tan ayrılırken de yine aynı lokantada veda yemeği verildi. Etem, belediye başkanı doktora sordu: "Doktor bey, bir aydır vücudunuzda şişme oldu mu?" Doktor, "Hayır" dedi. Bunun üzerine Etem'in "Doktor bey, siz Vita denilen o yağı yiyebilirsiniz, ben size bir aydır Vita yediriyorum" demesi doktoru ve hepimizi çok şaşırttı.

Tatil sonunda iyi intiba ve hatıralarla Mut'tan ayrıldım. Bilahare 1960 senesine kadar yıllık izinlerimi hep orada çalışarak geçirdim.

1 Ekim'de GATA'daki senelik stajıma başlamak üzere Ankara'ya döndüm. Cerrahiyi seçmeye çok evvelden karar verdiğimden son üç senedir boş zamanlarımda çalıştığım 2. Hariciye servisinde göreve başladım.

Branş olarak cerrahiye talep oldukça fazla idi. Bazı arkadaşlar hatırlı yakınlarına güveniyorlardı. Ancak daha evvel söylediğim gibi senenin sonunda imtihanla alınan notlara göre sıralama yapılırdı. Sene sonundaki imtihanda ben birinci sırayı aldım. Kıt'a hizmetinden sonra açılacak kadroya göre ihtisas için GATA'ya tayinim yapılacaktı.

GATA'daki stajın sonunda tayin yerleri kura ile belirleniyordu. Ben o kurada bulunamadım. Benim yerime baştabip yardımcısı albay kura çekmiş, Hadımköy ile Çatalca arasında Bahşayış köyünde korugan taburu doktorluğuna tayin olmuştum.

İlk Kıt'a Hizmetine Bahşayış'ta Çıktım

Bahşayış'ın İstanbul'a yakınlığından başka bir özelliği yoktu. Tabur, mahrumiyet bölgesi olarak kabul ediliyordu, disiplinsiz erlerin sürgün yeriydi. Yerleşim olarak Büyükçekmece ile Yassıviran arasına dağılmıştı. Trakya sınırından gelecek bir düşman saldırısını durdurmak için bölgeye savunma amaçlı koruganlar yapılmıştı. Kalın betondan yapılmış, büyük bölümü toprak altında olan koruganlarda her türlü silah, cephane, dayanıklı yiyecek maddeleri bulunurdu.

Tabur merkezinde subay aileleri için yapılmış dört adet ev ve bekarlar için gazinonun olduğu binada beş küçük oda vardı. Ben de o odalardan birisine yerleştim. Taburda yedek subaylığını yapan iki doktor daha vardı. İyi bir arkadaş grubumuz olmuştu.

Hadımköy Askerî Hastanesi, bulunduğum Bahşayış köyüne 10 kilometre uzaklıktaydı. Hastane operatörü ile tanıştım. Cerrahi ile ilgimi öğrenince boş zamanlarımda hastaneye devam etmemin benim için faydalı, kendisine de yardımcı olacağımı söyledi. Tabur kumandanı ile de anlaştık, her gün birlikte sabah vizitesini yaptıktan sonra hastaneye gidiyordum. Poliklinikte yardım ediyor, ameliyata giriyordum. Küçük cerrahi operasyonları bana bırakıyordu. Altı ay kadar sonra fıtık ameliyatı dahi yaptım.

Korugan Taburu'nun, sabıkalı askerlerin sürgün yeri olduğundan bahsetmiştim. Böyle sürgün gelen erlerden iki örnek vereceğim.

Mesleği profesyonel hırsızlık olan bir er, bölük kumandanına korugana verilmemesini rica etmişti: "Koruganda çok malzeme var, hırsızlık olursa ben suçlanırım, onun için benim öyle yerlerde bulunmam doğru olmaz" demişti. Bölük kumandanı da mazeretini kabul eder, ona bölük merkezinde görev verir.

Bir süre sonra bölükte hırsızlıklar olur. Bölükteki erlerin paraları çalınır. Bölük komutanı bölükte sabıkalı hırsız olduğunu bildiğinden hemen onu odasına çağırtıp sorgular. Sabıkalı er suçlamayı kabul etmez, "Ben 5-10 liraya tenezzül edecek kadar adi bir hırsız değilim. Bölükte memleketinden parası gelmeyen garibanlara sizin çalındı dediğiniz paradan çok daha fazlasını her ay ben dağıtıyorum. Memleketinden para gelmeyenlerin listesi sizde var. Soruşturun ve görün!" diye cevap verir. Sonuçta hırsızın o olmadığı anlaşılmıştı.

Köfte Nusret, haksızlığa tahammül edemediği için devamlı suç işleyen, her seferinde askerliği yanan, çoğu günlerini cezaevlerinde geçiren, haliyle 10 senedir askerliğini bitiremeyen gariban birisiydi. Terbiyeli, efendi görünüşlü bir er idi. Bölük komutanı Nusret'i himayesine aldı. Gündüzleri yatakhanede bekçi olacak, ayakkabı boyacılığı yaparak da harçlığını temin edecekti. Suç işlememesi için İstanbul'a izinli gitmesini de yasaklamıştı.

Askerliğinin bitmesine bir hafta kala terhis hazırlıkları için izin alır, ihtiyaçlarını alabilmek için İstanbul'a gider. Perşembe günü gidip pazar akşamı dönecekti. Pazar günü gazetelerde çıkan bir haberden Nusret'in Sirkeci'de bir kişiyi bıçakla ağır yaraladığını öğrendik. Askerliği yine yanmıştı...

Evliliğim

Daha önce bahsettiğim gibi ihtisas imtihanını kazanmıştım. Kıt'a hizmet süremin bitmesini bekliyordum. Mazbut bir aile yaşantısına sahip olmak, en büyük emelimdi. Bunu gerçekleştirmek için mutlu bir yuva kurmanın zamanının geldiğini düşünüyordum.

Evlilikte eş seçiminin zor, yanlış bir kararın bedelinin çok ağır olacağının farkındaydım. Evlenme konusunda titiz davranan birisi evleneceği eşinde aradığı üç önemli vasfı şöyle sıralar: Mutfakta hizmetçi, salonda hanımefendi, yatakta fahişe olsun. Sonunda evlenir. Bir süre sonra eski bir arkadaşı ile karşılaşır. Arkadaşı, "Evlendiğin eşinde aradığın vasıfları bulabildin mi?" diye sorar. Adam bir ah çeker ve, "Aradığım tüm vasıflar var! Var ama yerleri biraz değişik" der. Evlilikte sonunda pişman olmamak için başında doğru seçim yapmak çok önemliydi.

İki senedir beraber çalıştığım tabur komutanının baldızını her bakımdan uygun buluyordum. Bazı hafta sonları ablası ile beraber taburun bulunduğu Bahşayış köyüne gelirlerdi. 1955 senesi yılbaşı gecesi taburun gazinosunda bir eğlence düzenlenmişti. Ancak benim yılbaşından evvel acil bir iş için Mut'a gitmem gerekti. O yılbaşı eğlencesine yetişebilmek için Mut-İstanbul arasında kötü hava şartlarında tehlikeli bir yolculuk yaptım.

O gece müstakbel eşim Zerrin'i daha yakın tanıma fırsatı buldum.

Düşüncemi kendisine açtım. 27 Ocak'ta nişanımız, 19 Şubat'ta nikahımız ve 20 Mart'ta da düğünümüz oldu. Eşim, bütün yaşantım boyunca en büyük yardımcım ve destekçim olmuştur.

Bir kimsenin mesleğinde başarılı olması için huzurlu bir aile yaşantısı olması çok önemlidir. Kasabanın birinde mesleğinde çok başarılı bir marangoz varmış. Kendisine o kadar güveniyormuş ki mermer tezgah üzerinde çalışırmış. Onun bu halini yadırgayan arkadaşları tahta tezgahta çalışması için ikaz etmişlerse de kendisine olan inancından dolayı bu tutumunu değiştirtememişler.

Muzip bir arkadaşı marangozun evine bir tepsi baklava göndermiş. Akşam yemekte usta marangoz baklava tepsisini görünce eşine baklava tepsisinin nereden geldiğini sorar. Eşi "Sen göndermedin mi?" deyince şaşırır, şüphelenmeye başlar. "Acaba baklavayı kim, neden gönderdi?" diye kafasına takılır.

Ertesi gün mermer tezgahta çalışırken elindeki keseri yanlış vurur ve mermer kırılır. Onu uzaktan gizlice seyreden muzip arkadaşı gülümseyerek yanına gelir. "Mermer tezgahta çalışabilmen senin ustalığından değil, evdeki huzurundandı!" der. Benim yaşantımda da hep bu huzur vardı.

Sınıf arkadaşlarımın yaşları gereği emekli hayatı yaşadığı yıllarda ben hala mesleğimi zevkle yapabiliyorum. Bunu ailevi huzuruma ve mesleğimi sevmeme borçluyum. Şu anda bana gençlik yıllarında verdiğim iki önemli karardan, "Evlenme ve meslek seçimi"nden memnun olup olmadığımı sorsalar, tereddütsüz cevabım "Aynı evliliği yapar, aynı mesleği seçerdim" olurdu.

1956 senesi şubat ayında oğlumuz Tamer doğdu. O sene şubat ayı kar altında geçti. Yollar kapanmıştı. Doğumun sezaryenle olması ihtimali vardı. O yüzden hastaneye erken yatıp doğumu orada beklemek mecburiyetinde kaldık. Bir hafta bekledikten sonra doğum bir gece sezaryen ile gerçekleşti.

Eylül ayında tayinimiz çıkacaktı. Temmuz'da Ankara'da ev aramaya başladık. Biz tayin beklerken tayinlerin her sene haziran ayında yapılacağını bildiren bir emir geldi. Kıt'a hizmeti dört seneye, daha önce üç sene olan cerrahi ihtisas süresi de dört seneye çıkartılmıştı. Buna göre Bahşayış köyünde bir sene daha oturmak mecburiyetinde kaldık.

Gülhane'de İhtisas Yıllarım

1957 senesi haziran ayında beklediğimiz tayin emri geldi. Ankara Yenimahalle'de bir harita yüzbaşısının evinin iki odasını aylığını 150 liraya kiraladım. Bir senelik kirasını da peşin ödedim. Bir odaya yerleştik. Ev sahibi tadilat yaptıktan sonra bir oda daha verecekti. Daha eve yeni yerleşmiştik ki askerlik şube muayenelerinde görev alacağım bildirildi.

Benim görev yerim Tarsus ve Pozantı askerlik şubelerinde idi. Görev süresi 35 gündü. Görev yerim Mut'a yakındı. Görevin bitiminde kullanmak üzere bir hafta izin aldım. İznimi Mut'ta hasta bakarak değerlendirdim. O hafta bir senelik ev kiramı kazandım. Üsteğmen maaşının 250 lira olduğunu düşünürsek, bu ek kazancın kıymeti daha iyi anlaşılır.

Gülhane'de mesai, saat 9'da başlar, 17'de biterdi. Evlere gidiş-gelişler için bu saatlere uygun servis arabaları konulmuştu. Prof. Ergüder'in başında bulunduğu 2. hariciye servisinde ise mesai 7:30'da başlardı, bitiş saati ise servisteki işlerin bitiş saatine bağlı olurdu. Haliyle 2. Hariciye'de çalışan asistanların servisten yararlanmalarına imkan yoktu.

Ev sahibi yüzbaşının, söz verdiği tadilatı yapamayacağını, ilave odayı veremeyeceğini, ödediğim senelik kiranın kalan kısmını evden çıkarken iade edeceğini bildirmesi üzerine Gülhane'ye yakın ev aramaya başladım. Bahçelievler semtinde iki katlı bir evin birinci katındaki iki odalı bölümünü kiraladım. Bu ev, hastaneye yürüyerek gidilecek kadar yakındı.

Harita yüzbaşısının evinde iki ay oturmuştuk. 1500 lira iade edecekti. "Kontratı getir, parayı vereyim" dedi. Kontratı getirdim, verdim. O, parayı verecek yerde kontratı yırttı ve yanan sobaya attı. "Durumum müsait oluca taksit taksit öderim" dedi. Gerçek, üç kağıtçı yüzünü o an göstermişti. Şaşırdım ama yapacak bir şeyim yoktu.

Kıt'a hizmetinde ve ihtisas süresindeki birer senelik artış, ihtisasa başladığımız zaman ilk yıl önümüzde sadece son sene asistanlarının olmasını gerektiriyordu. Buna ilaveten bizim devre, diğer üç yıl arka arkaya son sene asistanı olarak çalışacaktı. Bu daha da iyi yetişmemize sebep olacaktı.

Nöbetler bir ay süreli olarak tutulurdu. Her ay iki asistan nöbetçi kalırdı. Bunlardan birisi birinci, diğeri son sene asistanı olurdu. Nöbetçi

asistanlar her türlü acil vakaya müdahale ederlerdi. Lüzum gördükleri zaman baş asistanı çağırırlardı.

Aldığımız asistan maaşının yarısı ev kirasına gidiyordu. Kalan yarısı ile geçinmeye çalışıyorduk. Son sene asistanı nöbet arkadaşımla bu konuları konuşurken muayenehane açmayı düşündük. Yasal bir engel olup olmadığını araştırdık. Asistan muayenehane açamaz diye biliniyordu. Ama kanunda böyle bir madde bulamadık, sadece "Asistan bütün mesaisini hastaneye harcar" diye bir cümle vardı. Buna göre mesai haricinde çalışmak mümkün diye düşündük. Hocamız Prof. Ergüder'e danıştık, makul karşıladı.

Arkadaşımla beraber müsait semt araştırdık. Balgat semti her bakımdan uygundu. Hastaneye de, oturduğumuz Bahçelievler'e de yakındı. Orada bir evin birinci katını kiraladık. Gerekli olan malzemeleri aldık. Sağlık Müdürlüğü'ne ve Vergi Dairesi'ne müracaatımızı yaptık. Haftanın üç günü ben, üç günü arkadaşım gidecek, her gün kazancımızı taksim edecektik. Balgat'ta başka doktor yoktu. Saat 17'den sonra gidiyorduk. Son hastaya bakıncaya kadar kalıyorduk. İyi bir muhitimiz oldu. Arkadaşlarımızın kahvelerde geçirdikleri saatleri biz muayenehanemizde çalışarak değerlendiriyorduk. Bu çalışmamız sayesinde maddi sıkıntıdan kurtulmuş olduk.

Birinci senenin sonunda arkadaşımın ihtisası bitti, Ankara'dan ayrıldı. Ben yalnız kaldım, muayenehanenin yerini değiştirdim. Her gün saat 17'den sonra gidiyordum. Hastalar benden evvel gelir, beni beklerlerdi. Son hasta bitinceye kadar kalırdım. Saat 21-22'ye kadar çalıştığım olurdu.

Balgat halkı ile kaynaşmıştık. Muayeneye gelirler, para vermeden giderlerdi. İşçi aileleri çoğunlukta idi. Ay başında maaşlarını alınca hepsi gelir ay içerisindeki borçlarını öderlerdi.

Mesleki Kıskançlıkla İlk Kez Balgat'ta Muayenehane Açınca Tanıştım

Tıbbiyeden sınıf arkadaşım olan bir göğüs hastalıkları mütehassısı da Balgat'ta muayenehane açtı. Sivil arkadaşım ben kıt'a hizmetini yaparken ihtisasını tamamlamıştı. Kendisini muayenehanesinde ziyaret ettim. Benim çalışma saatlerim kısıtlı olduğundan kendisinin Balgat halkına daha faydalı olacağını söyledim.

Gülhane komutanı aynı zamanda çene cerrahisi hocamız Prof. C. Borçbakan bir gün beni odasına çağırdı. “Ben gereken cevabı verdim, ama neler olduğunu öğrenesin diye sen yine de şunları oku!” diye bana bazı yazılar verdi. Balgat’ta muayenehane açan doktor muhit edinemeyince kabahati bende bulmuş, Ankara Valiliği’ne dilekçe vermiş. Balgat’ta tabela asmadan kaçak muayenehane çalıştırdığımdan vergi kaçakçılığı bakımından Vergi Dairesi’nce, izinsiz muayenehane açtığım için Sağlık Müdürlüğü’nce, halen Gülhane’de asistan olduğumdan, asistanların muayenehane açamayacağından Gülhane Komutanlığı’nca hakkımda soruşturma açılmasını istiyordu.

Rüzgar tabelayı düşürmüştü, ben de tekrar yerine takmayı ihmal etmiştim. Doktor, tabelayı yerinde görmeyince kaçak çalıştığımı sanmış olmalı. Valilik dilekçeyi Vergi Dairesi’ne ve Sağlık Müdürlüğü’ne göndermiş. Sağlık Müdürlüğü kaydımın olduğunu, Vergi Dairesi de vergilerimi muntazam ödediğimi bildirmiş. Son olarak da yasak olmasına rağmen muayenehane açtığım için dilekçe Gülhane Komutanlığı’na gönderilmişti. Kanunda böyle bir yasak olmadığından gerekli cevap verilmişti.

Şikayetinden beklediği neticeyi alamayan eski sınıf arkadaşım doktor, bir hafta sonra bir gece muayenehanesini boşaltıp Balgat’tan kaçarcasına ayrıldı. Bu hadise, meslek hayatımda karşılaştığım kıskançlık hezeyanlarından birisi idi.

Asistanlık yıllarım, mesleki gelişmem yönünden iyi geçti. O yıllarda cerrah olarak memleketimizde büyük isim yapan İstanbul’da Hazım Bumin, Ankara’da Recai Ergüder vardı. Haliyle hocamın Gülhane’de ve özel hastanelerde yaptığı ameliyatlarda üç sene asistanlığını yapmam iyi bir operatör olmamda etkili oldu. Hocam, Mim Kemal Öke’nin yanında yetişmişti. Ergüder’e göre dünyanın en büyük cerrahı Mim Kemal idi. Bunu da şöyle izah ederdi: “Her cerrahın mesleğini öğrendiği bir hocası vardır. Mim Kemal’in hocası yoktur. O, kendisini yetiştirmiştir. Bir çok ameliyatın memleketimizde ilk uygulayıcısı olmuştur.”

Asistanlığımın üçüncü senesinde yaşantımızın ikinci mutlu olayı gerçekleşti, kızım Sumran dünyaya geldi.

İhtisasımın üçüncü senesinde Ankara Hastanesi yeni açılıyordu. Recai hoca orada görev yapacaktı. 27 Mayıs 1960 İhtilali oldu. Hoca,

1950 yılından beri Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'ın özel doktorluğunu yapıyordu. Politika ile ilgisi yoktu ama Bayar'ın yakın çevresinden olduğu için emekliye sevk edildi. Yerine Mevki Hastanesi'nin operatörü doçent tayin edildi.

Bir Meslektaşım, Ameliyatta Apandisiti Bulamamıştı

İhtilalden sonra asistanlara tazminat verilmesi için bir kanun çıktı. Başka geliri olmayan asistanlar bu haktan yararlanacaktı. Bunun için "Başka ek gelirim yok" diye bir beyanname verilmesi gerekiyordu. Bu beyannameler Profesörler Kurulu'nda değerlendirilecekti. Ben beyannamede muayenehanem olduğundan bu tazminatı alamayacağımı yazmıştım. Asistanlığımın son senesi idi.

Profesörler Kurulu'nda benim beyanname görüşülürken, yeni hocamız hemen kurulu terk etmiş, muavinine benim muayenehanemi derhal kapatmamı ve beyannamemi buna göre değiştirmemi söylemiş. Muavini, hocanın direktifi doğrultusunda muayenehanemi kapatmamı istedi. Muayenehane açmamın kanunsuz bir tarafı olmadığını, kapatmayacağımı bildirdim.

Yeni hocamız, konuyu Genelkurmay'dan araştırır, muayenehane açmamın kanunsuz olmadığını öğrenir. O sırada Ankara Mevki Hastanesi'nde tek operatör vardı. Ona yardımcı olmak için Gülhane son sene asistanlarından ikisinin geçici olarak orada görev yapmasına karar verilmişti. Yeni hoca 2. hariciye servisinden bu göreve benim gitmemi istedi.

Bu geçici görevi hoca sürgün diye yaptı ama, benim için mükafat oldu, zira Mevki Hastanesi'ndeki operatör, hem iyi bir cerrah, hem de iyi bir ağabey idi. Ameliyatlara beraber girerdik. Mide ameliyatlarında ameliyatın sonuna gelindiği anlamına gelen, duedenumun kesilip gömülmesinden sonra güzel sesi ile bir gazel okur (uzun hava şarkı), herkesi neşelendirirdi. Fıtık, apandisit gibi küçük ameliyatları tamamen bize bırakırdı.

Bir gün işim olduğu için Mevki Hastanesi'ne geç geldim. Birinci Hariciye'den gelen arkadaş ameliyata girmişti. Saat 12'de ameliyathaneye girdiğimde arkadaşım bir saattir apandisitli bir hasta ile

uğraşıyordu. Apandisiti bulamamış, arıyordu. Benden yardım istedi. Hemen ameliyata girdim. Apandisiti kısa zamanda buldum ve çıkardım. Ameliyathane hemşiresinin akrabası olan hasta ameliyattan çıktı.

Bu arada hocam Ergüder'in özel hastanedeki ameliyatlarına da gidiyordum. Özel hastaneden muayenehaneye yetişmekte zorlanır oldum. Araba almaya karar verdim. Bir Amerikalı'dan 1956 model Opel Rekord marka bir araba aldım. O tarihte memleketimiz şartlarında araba lüks sayılırdı.

Arabayı Amerikalı'dan 12.000 liraya almıştım. Gümrük vergisini ben ödeyecektim. Muameleyi hazırlayacak bir gümrük komisyoncusu buldum. Ücret karşılığı beyannameyi hazırladı. Gümrük vergisi 17.000 lira tutuyordu. Parayı nakit olarak yanımda götürerek gümrük teşkilatının veznesine yatırmam gerekiyordu.

Yanıma nakit 17.000 lirayı alarak Gümrük ödenecek binaya gittim. Aynı gün radyolar Hukuk Fakültesi'nde çatışma olduğunu söylüyordu. Saat 11:30'da beyannameyi parayı ödeyeceğim vezneye verdim. Bir an evvel işimin bitmesini istiyordum. Veznedeki memur dosyayı tetkik etti, bana "Yarın sabah gelin!" dedi. Şaşırmıştım. "Eksik bir şey mi var?" diye sordum. "Hayır, yarın gelince öğrenirsiniz" dedi. O kadar parayı geri götürüp, ertesi günü tekrar yanımda taşıyacaktım. Doğrusu çok bozulmuştum.

Bir gün sonra, vergimi yatırmak için vezneye geldim. Veznedar kendisini tanıttı. "Ben, apandisit ameliyatında sizin gelip masadan kaldırdığınız, ameliyathane hemşiresinin yakını olan hastayım" deyince kendisini tanıdım. Ödemem gereken gümrük vergisini 17.000'den bir hayli azaltmıştı. "Kanunun satırları arasındaki boşluklardan yararlandım. Kanunsuz bir iş yapmadım" dedi.

1961 senesi Haziran ayında ihtisas imtihanını verdikten sonra Ankara'daki yaşantımız bitmiş oldu. Tayin beklemeye başladık. Tayinim Erzurum Mareşal Çakmak Hastanesi'ne çıktı.

Erzurum'da Cerrah Olarak Mecburi Hizmetim

Erzurum'da dört odalı bir ev kiraladım, bir odayı muayenehane olarak ayırdım. Her gün 3-4 hasta gelmeye başladı. Bu durum bir hafta devam etti. Bir gün mesai bitimi eve geldiğimde muayene odamda

bekleyen birisi vardı. Hasta olduğunu zannettim. Odama geçtim. Ben daha konuşmadan o “Beni tanımadın mı?” diye sordu. “Hayır” dedim. “Arkadaşların benden bahsetmişlerdir. Ben sağlık memuru M...t. Sağ gözümle baktığım doktoru zengin ederim, sol gözümle baktığımı da yiyecek ekmeğe muhtaç ederim” deyince kim olduğunu anladım. “Bir haftadır gelen hastaları sana ben gönderdim. Ben istemezsem buraya tek hasta gelmez” demeyi de ihmal etmedi.

O tarihlerde Erzurum’da özel hasta trafiğini simsarlar idare ediyormuş, o da canlı bir örnekti. Kendisini kovdum. Bir daha yakın çevreme gelmemesini söyledim. Dediğimi yaptı ama o günden sonra muayenehaneme tek bir hasta da gelmedi. Muayenehanemi kapattım.

M...t bana gelmedi ama onu hastane içinde her gün görüyordum. Doktorlardan, aldıkları ücretin yüzde kırk ile altmışı arasında bir komisyon alırmış. Hastanın doktora vereceği ücreti de o belirlermiş.

Sağ dizinin bükülmemesi şikayeti ile sakat olduğunu iddia eden bir er (üç aylık asker) hakkında işlem yapılmak üzere hastaneye gönderilmişti. Her türlü tetkiki yaptım. Dizinde bükülmeye engel bir arızası yoktu. Er sağlamdı. Sağlam olduğunu bildiren rapor verdim.

Onbeş gün sonra birliğinin kumandanı tarafından gerekli tetkikin yapılarak rapor verilmesi isteği ile tekrar hastaneye gönderildi. Ben durumunu biliyordum. Daha önceki gelişinde tetkiklerini yaptırmıştım. Polikliniğe narkozitörü çağırdım. Hafif bir narkozdan sonra diz büküldü. O durumda ayağı beline bağlandı. Uyanınca “Vatana, millete sağlam bir vatandaş kazandırdınız” diye sevinç içinde bağırdı. Tekrar sağlam raporuyla birliğine gönderildi.

Hastanede nöbetçi olduğum bir gün, gece saat 22 sıralarında birliğinde bayılan bir er getirdiler. Nabız, tansiyon normaldi. Ancak, koluna yanan sigarayı dokundursan tepki vermiyordu. Ben ne yapacağımı düşünürken o sırada yanımda bulunan nörolog albay imdadıma yetişti. Hastanın yüzüne yaklaştı, gözlerine üfledi. Hasta gözlerini kırptı. Albay “Bu tipik bir histeri krizi” diye teşhisi koydu. Benden bir adet soğan istedi. Soğanı yumrukla ezdi, avucuna aldı hastanın burnuna dayadı, iki dakika sonra ağlayarak uyanacağını söyledi. Hasta dediği sürede ağlayarak uyandı. Böylece tıp kitaplarının yazmadığı bir tedavi şeklini öğrenmiş oldum.

Mecburi hizmet bitiminde istifa edip askeri görevden ayrılmaya karar vermiştim. 12 Temmuz 1962 tarihinde mecburi hizmetim bitiyordu. 30 Ağustos'u beklersem binbaşı olacaktım. İstifamı Ağustos'u beklemeden verip Ankara'ya taşındım.

Ankara'da bir sene evvel boşalttığım muayenehanemi tekrar açtım. Bahçelievler semtinde bir ev kiraladım. Eski muhitim olduğu için hasta beklemek mecburiyetinde kalmadım.

Muğla'daki Hekimlik Yıllarım

Sağlık Bakanlığı'nda branşımla ilgili boş olan yerleri araştırmaya başladım. Bilecik Devlet Hastanesi'nde operatör kadrosu boştu. Tayin için müracaatımı yaptım. Neticeler açıklandı, tayinim çıkmamıştı. Tekrar boş yer aramak için bakanlıkta müsteşar yardımcılarından birisi ile görüştüm. Ondan bakanlığa müracaatla tayinin olamayacağı gerçeğini öğrendim. Ben de tayin için öğrendiğim kurala uyacaktım. Ortaokuldan sınıf arkadaşım, önceki yıllarda milletvekilliği yapan, o sırada Milli Piyango Genel Müdürü olan dostum aracılığı ile sağlık bakanının bir yakınını bularak beraberce bakana gittik. Bu ziyaret sonucu aynı gün Muğla Devlet Hastanesi'ne tayinim yapıldı.

16 Kasım 1962 tarihinde Muğla'ya gitmek üzere Opel marka arabama, eşimi, oğlumu, kızımı ve kayınvalidemi alarak yola çıktım. O gün Afyon'a kadar gelebildik. İkinci gün Afyon'dan hareket ettik, saat 16 sıralarında Aydın'a geldik. Oradan Muğla'ya gitmek için Çine-Yatağan arasında çok virajlı bir yoldan geçilmesi gerekiyordu. Arabaya benzin almak için uğradığım benzinciye Muğla yolu hakkında bilgi sorduğumda bu saatten sonra gitmememi önerdi. Gece, meşhur Gökbel virajlarında zorlanacağımı söyledi. Ben yola devam ettim. Çine'den sonra virajlar başladı. Geceyi Aydın'da geçirmediğimize pişman oldum ama yola devamdan başka seçeneğim kalmamıştı.

Saat 20'de Muğla'ya gelebildik. Açık bulduğum bir eczaneye kalabileceğimiz otel sorduğum sırada hastanede çalışan bir personel tesadüfen orada bulunuyordu. Kim olduğumu öğrenince "Sizin için hastanede özel odayı hazırladık, rahat edebileceğiniz bir otel de yok" dedi. Bizi hastaneye götürdü. Saat 21 sıralarında bize ayrılan özel odaya yerleştik. 12 saat yolculuk hayli yorucu olmuştu.

O sırada gelen acil bir hastayı görmem istendi. Acil odasında masada yatan hastayı muayene ettim. Avda; mazgaldaki tüfeği namludan çekip çıkarırken tüfek ateş almış. Namlunun ucu göbeğin hemen altına geldiği için göbek altında bağırsakları parçalayan geniş bir yara açılmıştı. Tansiyonu alınmıyordu, bir hayli kan kaybetmişti. Hastanede kan verme imkanı olup olmadığını sordum, “Hasta yakınlarından alır, veririz” dediler. Hastayı ameliyathaneye almalarını ve kan hazırlanmasını istedim.

O sırada nöbetçi olan dahiliye mütehassısı geldi. Hastayı Aydın Devlet Hastanesi’ne sevk etmek için ambulans görevi yapan jipi hazırlattıklarını söyledi. Kendisine bu haliyle hastanın Aydın’a sağ gitme ihtimalinin olmadığını belirttim. Ona göre, hastanın yaşaması mümkün değildi ve ilk ameliyat ettiğim hastanın ölmesi, benim için kötü reklam olurdu. Ben, bu hastanın yolda öleceğini, ama ameliyat edersem az da olsa kurtulma şansının olduğunu vurguladım ve hastayı ameliyata alacağımı bildirdim. Nöbetçi doktoru “Bu memleket daha evvel mezarlığa operatörün ismini vermiştir. İlk yapacağın ameliyat başarılı olmazsa senin için kötü olur!” diyerek tekrar uyardı.

Ameliyat ekibini sordum. Serviste hastalara bakan Aysel hemşire aynı zamanda ameliyat hemşireliği görevini de yapıyordu. Pansumancı olan hastabakıcı Hüseyin efendi de ameliyata yardımcı olarak giriyordu. 55 yaşında olan Mehmet efendinin görevi narkoz vermekti. İlkokul tahsili dahi olmayan Ali Çavuş ameliyathane sorumlusuydu: Ameliyathanenin temizliği, aletlerin sterilizasyonu ve her an ameliyathaneyi ameliyata hazır tutmakla yükümlüydü. Ayrıca hastalara bakmakla görevli bir erkek bir de kadın hastabakıcı vardı. Otuz yataklı hariciye servisinin elemanları bunlardı.

Ali Çavuş ameliyathanenin hazır olduğunu bildirdi. Aysel hemşire ve Hüseyin efendi ile ameliyata girdim. Ameliyathane hazırlanırken hasta için uygun kan da hazırlanmıştı. Hastanın durumu çok ağırdı. Kan takıldı, Mehmet efendi kendi bildiği şekilde açık damla eter ile hastayı uyuttu. Hastanın ince bağırsağından 30 cm’lik bir bölümü parçalanmış, mesanesi de bir kaç yerden delinmişti. Yaklaşık bir saat süren ameliyat başarılı geçti, hasta yatağına alındı.

Sabah erkenden hastayı görmek için odasına gittiğimde akşam ameliyata giren hemşireyi hastanın başında buldum, bütün gece hiç uyumadan hastanın başında beklemişti. Hastanın durumu da çok iyi idi.

Böyle bir ameliyatın bir saatte bitmesi, hemşirenin geceyi hastanın başında geçirmesi, personel hakkında iyi fikirler veriyordu.

Hastanenin doktorları saat 9'da geldiler. Hepsi bana acıyarak bakıyorlardı. Bir operatör için ilk yaptığı ameliyat çok önemli imiş. İlk ameliyatımı böyle ümitsiz bir hastaya yapmamı büyük talihsizlik olarak niteliyorlardı. Hasta on gün sonra şifa ile taburcu oldu.

İkinci gün bir trafik kazası yaralısı geldi. Onun da durumu ağırdı. Kazazede eşeği ile kamyon altında kalmıştı. 4-5 kaburgası kırılmış, kafası parçalanmış, beyninin bir kısmı açıktaydı. Kafa kemiklerinin bazıları kaza yerinde kalmıştı. Beyin toz toprak içindeydi. Beyindeki pislikleri temizlemek için beyni serumla yıkamam gerekti. Bunun için aspiratöre ihtiyaç vardı. Ameliyathanede aspiratör yoktu. Beyni serumla yıkadıktan sonra kalan küçük parçacıkları nelaton sondasının (ince lastik boru) bir ucunu ağzıma alıp, emerek temizledim. Netice başarılı oldu. Hasta kurtuldu.

Bu iki ağır hastanın iyi olmaları çevrede kısa zamanda duyuldu. Uyguladığım yöntem kahvelerde "Yeni operatör, hastanın beynindeki pislikleri dili ile temizlemiş" şeklinde anlatılmış. Daha önceki yıllarda şehir mezarlığına operatörün adını veren Muğla'da, iyi bir isim yapmaya başladım. Hasta kapasitem her geçen gün artıyordu.

***

Muğla'da mesleğimda başarılı olmamda cerrahi servisindeki ekibin büyük etkisi oldu. Ameliyathanede görevli Ali Çavuş, Muğla'da çalıştığım 12 yıl süresince bir gün dahi izin kullanmadı. Haftada üç gün ameliyat günümdü. Günde 12-15 ameliyat yapardım. Saat 14'ten sonra acil ameliyatlar olurdu, ameliyatlara aynı ekiple girilirdi.

Normal ameliyatlardan sonra günün birinde üç defa acil ameliyata girdim. Üçüncü acil ameliyat, gece saat 24'ten sonra idi. Çok yorulduğunu düşündüğüm Aysel hemşireyi çağırmamalarını istedim. Sabah vizitede hemşireyi üzgün gördüm. Sebebini öğrenince şaşırdım. Kendisini gece ameliyata çağırmadığımıza üzülmüş. Onu üzdüğüm için ben de üzüldüm...

Muğla'ya konser vermek için topluluklar gelirdi. Hariciye servisinde çalışanlar için yer ayırtır, gitmelerini isterdim. Böyle bir konser gününde hepsinin konsere gitmelerini istedim. O gün de ağır ameliyatlar

yapılmıştı. Saat 23'te hastaları ziyaret için hastaneye gittiğimde Aysel hemşireyi hastaların başında buldum. Niçin konsere gitmediğini sorunca cevabı "Burada bu kadar ağır hastaları nasıl bırakır giderim" oldu. Kendisini mesleğine adamış, eşi az bulunur bir hemşire idi. Cerrahi servisindeki diğer görevliler de özveri ile çalışıyorlardı...

Hasta Randevularımı Satan Şebeke Türedi

1970 senesinden sonra hastane baş tabibi olarak görev yaptım. Hastane personeli ile mesai saatinde baş tabip olarak, mesai saatleri dışında arkadaş gibi ilişkimiz vardı. Hastanede mesai saati dışında kullanılan bir bölüm yapıldı. Çay, kahve servisi yapılan, iskambil ve tavla oynanan, televizyonu (o tarihlerde daha evlerde televizyon yoktu) olan bu bölüm, personelin boş zamanlarını geçirdikleri yer oldu. Böylece, acil durumlarda kahvehanelerde personel aranması önlendi.

Saat 8-14 arası hastanede çalışıyordum, 14'ten 24'e kadar muayenehanemde hasta bakıyordum. Yeni gelen bir hastaya birkaç gün sonraya randevu verebiliyordum. Bu durum, bazı açıkgözleri harekete geçirdi. Randevu alıyorlar, muayene ücreti 25 lira iken, onlar aldıkları randevuyu 200 liraya satıyorlardı. Bunu önlemek için vali ile konuştum, bir müddet muayenehanede sivil polis bekletilerek hastaların istismar edilmesine mani olundu.

Hastanede nisaiye mütehassısı yoktu. Nisaiye servisinin sorumlusu da bendim. Serbest çalışan, aynı zamanda bir partinin il başkanı olan nisaiye mütehassısı acil hastalara davet ediliyordu. O da muayenehanesindeki özel hastalarını hastaneye gönderip yatırtıyordu. Acil durumlarda geldiği için hastaneyi özel hastane gibi kullanmasına izin veriliyordu.

Nisaiye servisinin 20 yatağı vardı. 1962 yılı Aralık ayı sonlarında doğumda çalışan ebe, doğum yapmaya gelen bir hasta için boş yatak olmadığını söyledi. Sebebini sordum, serviste kürtaj bekleyen 13 hasta var dedi. Asistanlık dönemimde Özel Argun Kliniği'nde jinekolog (nisaiye mütehassısı) M. Argun'a asiste ederdim. Kürtaj, sezaryen gibi müdahaleleri iyi biliyordum. Ebeye hastaları kürtaj odasına getirmesini söyledim. Onüç hastanın da kürtajını yaptım. Bu durum nisaiye mütehassısının hoşuna gitmedi.

Üç-dört gün sonraki yılbaşı gecesinde nöbetçi doktor dahiliye mütehassısıydı. Acil sezaryen yapılması gereken bir doğum hastası için saat 22'de nisaiye mütehassısını davet eder, ama o bulunamaz. Nöbetçi doktor beni davet etti. Nisaiye mütehassısının bulunamadığına dair belge hazırlattım, ambulans şoförüne, nöbetçi doktora, nöbetçi hemşireye imza ettirdim ve ameliyata girdim. Hastanın kocası, doktor aramaktan yorgun, umutsuz durumda hastaneye döner. Eşinin sezaryen ameliyatının yapıldığını ve bir oğlunun olduğunu öğrenince çok sevinir.

Aynı gece saat 4'te Ula veteriner sağlık memurunun eşi doğum için getirilir. Ebe, doğumun normal olmadığını, sezaryen gerektiğini bildirir. Gene nisaiye mütehassısı davet edilir, ama yine bulunamaz. Beni çağırdılar, hemen ameliyathaneye aldım ve sezaryen ameliyatını yaptım.

Böylelikle kısa sürede sadece kendi branşım değil, nisaiye alanında da ismim halk arasında yayılmaya başladı. Her türlü kadın hastalıkları ile ilgili hastalar da nisaiyeciye gitmeyip bana gelmeye başladılar. Bu durum acil hastalara gelmek istemeyen nisaiye mütehassısını rahatsız etmiş ki, hastanede yapılan bir toplantıya katıldı. Bundan sonra acil her vakaya geleceğini, buna karşılık da kendi hastalarını hastaneye kabul etmemizi istedi. Geçici de olsa anlaşma sağlandı.

Sağlık, Mutluluk; Ölüm ise, Sorumluluk Getiriyor

Muğla'da çalıştığım yıllarda iki defa soruşturma geçirdim. Her iki soruşturmaya sebep olan olaylarla alakam yoktu, ama ifade vermek bana düştü.

1963 yılında bir cumartesi günü saat 9'da hastaneye evinde ölü doğum yapmış, kanaması olan bir hasta getirdiler. Kanama için yapılması gerekli ilk tedaviler yapıldı. Serbest çalışan nisaiye mütehassısının davet edilmesi için baş tabipliğe saat 9:30'da yazı yazıldı. Nisaiye mütehassısı saat 10'da geldi, hastaya yapılan tedaviyi uygun buldu. Kanama devam etti.

Saat 12'de nisaiye mütehassısı tekrar davet edildi. Bu sefer ameliyat etmeye karar verdi. Hasta kan kaybettiği için kan vermeden bu ameliyat yapılamazdı. Hasta yakınlarından kan temin etmek için laboratuvar elamanları çalışmaya başladı. Saat 13'te uygun kan hazırlandı ama nisaiye mütehassısı ameliyata çoktan başlamıştı. Kan ameliyathaneye götürüldüğü

sırada kanayan uterusu çıkarmıştı. Üstelik kan kaybetmiş hastaya açık damla eter ile narkoz veriliyordu. Hasta ameliyathanede vefat etti. Kan geldikten sonra ameliyata alınmış olsaydı masadan sağ kalkabilirdi.

Hastanın eşi, ameliyatı yapan nisaiye mütehassısına hastasının ölüm sebebini sorunca, "Ameliyat başarılı oldu ama hastaya bakılmadı ondan öldü" der. Hasta sahipleri de beni şikayet eder. Hiçbir ilgim olmayan bu ölüm vakasından dolayı mahkemeye gittim. Ölüm olayı ile ilgim olmadığı kanıtlandı ve suçsuz bulundum.

İkinci olay, 1967 senesinde oldu. Hastaneye sol omuzundan tornavida ile yaralanmış birisi geldi. Olay bir hafta evvel Ortaca'da (o tarihte Muğla'nın nahiyesi) olmuş. İki kişi kavga etmiş, biri diğerini omuzundan tornavida ile yaralamış, orada görevli doktor da yaraya agraf (bir nevi metal dikiş) koymuş. Bir hafta sonra agrafı alınca yaradan fışkırır tarzda kan gelir. Tekrar agraf koyar, sıkı bandaj yaparak hastaneye gönderir. Yarayı kontrol ettim, tornavida göğüs içinde bir damarı yaralamıştı. Konu, damar ve göğüs cerrahisini ilgilendiriyordu. Göğüs açılmadan müdahele edilemezdi, hastanemizde de bunun için gerekli ekipman yoktu. Hastayı acil olarak ambulansla İzmir'e sevk ettim. Orada yaralı damarı tamir edememişler, hastanın sol kolunu kesmişler.

Hasta kendisini hastaneye geç gönderdi diye Ortaca'da ilk müdahaleyi yapan doktoru şikayet eder. Konunun soruşturması daha evvel Muğla'da sıtma mücadele doktorluğu yapan bir müfettişe verilir. Bu konuda benim de görüşümü sordu. İlk müdahaleyi yapan doktorun bir kusuru olmadığını, omuzdaki bir tornavida yarasının göğüs içinde bir damarı yaralamasına sebep olmasının haricen kolay anlaşılamayacağını söyledim.

Bu arada müfettiş bana sürpriz bir teklifte bulundu: "4 senedir burada çalışmışsınız, iyi de bir isim yapmışsınız. Yakında hakkınızda şikayetler başlar, o zaman buradan sürgün olarak gidersiniz. İsterseniz dilediğiniz bir yere tayininiz için size yardımcı olabilirim." Çok şaşırdım. Belli ki, benim çalışmalarımdan rahatsız olan arkadaşlarının isteklerini yerine getirme sözü vermişti. Kendisine sürgün gidinceye kadar çalışacağımı bildirdim.

Ayrılırken bana soruşturma yaptığı kol kesme olayı ile ilgili, "İleride bu konuda savunmanı yapman için bir yazı alırsan şaşma!" diye tehditvari bir cümle söyledi. O zaman bunun manasını anlamamıştım. Üç

ay sonra müfettişten bu konuda savunmamı isteyen bir yazı aldım. İstanbul Numune Hastanesi'nden bir operatör, hastanın göğüs içinde yaralanan arterinin göğüs açılmadan benim tarafımdan tamir edilebileceğini belirttiğinden, bu konudaki savunmamı 15 gün içinde yazılı olarak bildirmemi istiyordu.

Kendisine, "Siz mütehassıs bir müfettiş değilsiniz, bu konuda size savunma göndermeyeceğim. Yazınızı Sağlık Bakanlığı'na iletip mütehassıs bir müfettiş gönderilmesini ya da dosyanın Yüksek Sağlık Şurası'nda tetkik edilmesini isteyeceğim" diye cevap verdim. Dosya, Yüksek Sağlık Şurası'na gönderildi. Konu ile ilgim olmadığına dair Yüksek Sağlık Şurası kararı, aynı müfettiş tarafından bir yazı ile bana bildirildi.

Akrabasına Kan Vermeyen Bir Vatandaşı Tokatlamışım

Muğla'daki yaşantım, diğer doktorlarınkinden biraz farklı idi. Muğla'da doktorların bulundukları ikinci adres Şehir Kulübü'ydü. Saat 14'ten sonra hepsi orada toplanırlardı. Evlerine hasta gelirse, evinden kulübe telefon edilir, gider, hastalarına bakar, tekrar dönerlerdi.

Ben Muğla'da kaldığım yaklaşık on iki sene içinde bir defa olsun Şehir Kulübü'ne gitmedim. Diğer doktorların kulüpte geçirdiği saatleri ben ya muayenehanemde hasta bakarak, ya da spor faaliyetleri ile geçiriyordum. Hastanenin arkasında kullanılmayan bir bölgeyi voleybol sahası yaptırdım. Mesai saatlerinden sonra hastane personelinin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri bir yer haline getirdim. Bende boş zamanım olursa onlara katılıp voleybol oynardım. Ayrıca amatör kümede oynayan üç futbol kulübünden birisinin de başkanı idim.

Çalışmaktan tatil yapmaya fırsat bulamadığımı bilen Vali Ş.T. bir cumartesi günü beraber Bodrum'a gitmemizi teklif etti. Gittik. Merkezde kaymakamlık binasında saat 16 sırasında buluştuk. Çaylarımızı içerken Muğla'dan telefon geldi. Trafik kazası olmuş, ağır yaralılar olduğu bildirildi. Hemen Muğla'ya dönmek mecburiyetinde kaldım.

Bir süre sonra yine bir cumartesi günü beraber gittik. Saat 15'ten sonra araba ile bazı yerlerini gezdik. Saat 20'de akşam yemeği için

toplandık. Toplantıda hükümet tabibi doktor da vardı. Yemekte hükümet tabibini acil hastaya çağırdılar. Doktor acil hastadan dönünce baktığı hastayı sordum. Folidol (tütün bitkisi için kullanılan bir kimya) zehirlenmesi olduğunu söyledi. Yaptığı tedaviyi sordum. O tedavi ile hasta bir kaç saat içinde ölecekti. Muğla Devlet Hastanesi'nde uyguladığımız bir tedavi şekli ile hasta kurtulabilirdi. Hemen beraberce hastaya gittik. Saat 22'den ertesi günü saat 9'a kadar o hastanın tedavisi ile uğraştık. Hasta kurtuldu. Ben de o günün kalan saatlerinde uyudum ve de akşam olmadan Muğla'ya döndük. 11 sene 4 ay çalıştığım Muğla'nın herkesin severek gittiği Bodrum ilçesine bu şekilde sadece iki defa gidebildim.

Meslek hayatımda hastalarımla maddi problem yaşamadım. Muayenehaneme gelen, muayene ücreti ödemeden giden hastalara bile ücret vermediklerini hatırlatmazdım. Bunlardan, sonradan hatırlayıp geri dönenler olmuştur.

Bir gün berberde traş olurken köylü bir vatandaş geldi. Berber, gelen vatandaşa, "Doktor beyi tanıyor musun?" diye sordu. Vatandaş, "Tanımaz olur muyum, tokadını bile yedim" deyince, ben de kendisine "Ya yakınına kan vermemişsindir, ya da hasta başında kalıp, hastana bakmamışsındır" dedim. "Birincisi efendim" dedi.

Muğla'nın yakın köylerinden bir şahıs av tüfeği ile karısını vurmuş. Gece saat 24 sıralarında hastaneye yaralı kadını getirdiler. Hemen ameliyata almam lazımdı. Yanında gelen yakınlarına "Kan verir misiniz?" diye sordum. "Tabii veririz" dediler. Ameliyata girdim. Beklediğim kan gelmedi. Yakınlarının kan vermediği haberini verdiler. Kan grubu uygun olan bir kişiyi ameliyathaneye getirttim. Gelen, köyün muhtarı imiş. Adama, "Hastayı buraya ölsün diye mi getirdiniz? Sen nasıl muhtarsın?" diye bağırdım. Neticede kan geldi, hasta da kurtuldu. Ben bu hareketleri kötülük için yapmazdım, kendi yakınlarına iyilik için yapardım. Haliyle benim böyle davranışlarımı kimse kötüye almazdı.

Hocamın Dediği Gibi, Para Hazretlerinin Peşinde Koşmadım

Muayenehaneme, Yaraş köyünden hasta bir kadın geldi. Muayene ettim, reçetesini verdim. Hastanın eşi muayene parasını masama bıraktı. O kapıdan çıkarken parayı gördüm, fazla görünüyordu. Adamı çağırdım, "Bu para fazla" dedim. "Fazla değil eksik bile. Ben iki senedir bu kapıya

geliyorum, oğlumu, kızımı ameliyat ettiniz, param yoktu. Şimdi bal sattım, geçmiş borçlarıma sayın" dedi ve gitti.

Talebelik yıllarında dahiliye hocamız Prof. İrfan Titiz, "Para hazretlerinin peşinden koşmayın, o sizi bulur" derdi. Ben de meslek yaşantımda bu kaideye uydum.

Muğla'da muayenehaneme serbest çalışan nisaiye mütehassısı bir arkadaşın tavsiye ettiği hasta bir hanım eşi ile geldi. Hastaya "akut batın sendromu" teşhisi koydum. Hemen ameliyat edilmesi gerekiyordu. Bir hafta evvel karın ağrısı, bulantı, kusma başlamış. Bir kaç doktor görmüş, ilaçlar vermişler. Şikayeti geçmemiş. Son olarak gittiği nisaiyeci bana göndermişti. Mide delinmesi veya apandisit patlaması ihtimali vardı. Eşine durumu anlattım, hayati tehlike olabileceğini de söyledim. "Benim maddi problemim yok, ne gerekirse yapın, İzmir'e götürebilirim ama orada daha iyisini mi yapacaklar?" dedi. Muayene ücreti bile vermeden hastayı hastaneye götürdü.

Hemen ameliyata aldım. Apandisit patlamıştı. Karın cerahat dolu idi. Apandisitini aldım, karındaki cerahatı temizledim. Bir ay kadar hastanede yattı. İyi oldu. Karındaki yaygın cerahatın sebep olduğu iltihabın bağırsakta yapışıklıklar yapma ihtimaline karşı bazı tavsiyelerim olacaktı. Bir sabah hastaneye geldiğimde eşinin hastayı, bana haber vermeden evine götürdüğünü öğrendim.

İki ay kadar sonra tekrar muayenehaneme hasta karısı ile geldiler. Bu defa "ileus" (bağırsak tıkanması) tablosu vardı. Daha evvel geçirdiği peritonit neticesi bağırsaklarda yapışıklık ve tıkanma olmuştu. Yine başka doktorlarla 3-4 gün zaman kaybetmişlerdi. Hemen ameliyat olması gerektiğini söyleyip hastaneye gönderdim.

Ameliyathanenin hazırlıkları yapılırken hastanın eşi odama geldi. "Hasta çok ağrı çekiyor, niye ameliyata girmiyorsunuz?" dedi. "Ameliyathane hazırlanıyor" dedim. Oradan servise gider, "Hemen hastamı verin, başka hastaneye götüreceğim" der, hastayı alır Sosyal Sigorta Hastanesi'ne götürür. Orada muayene ederler, böbrek koliği teşhisi koyarlar. İki gün böbrek koliği tedavisi yaparlar, durumu daha da kötüleşince ambulansla Aydın'a gönderirler, hasta yolda vefat eder. Çünkü hastanın teşhisi, peritonit neticesi oluşan yapışıklara bağlı ileus idi.

Seneler sonra Marmaris pazarında ölen kadının kız kardeşleri ile karşılaştım. Durumu konuştuk. Kardeşlerine, ilk defasında, hastanın eşinin bana muayene parası vermemek için karısını hastaneden kaçırdığını, ikinci defa da bana geç getirdiğini, ameliyathane hazırlanırken de hastayı götürdüğünü söylediğim zaman şaşırdılar. İlk ameliyattan sonra eniştelerinin bana para vermek için kendilerinin bileziklerini dahi ellerinden aldığını söylediler.

Muğla yöresi insanlarının sevgi ve itimatlarını kazanmıştım. Muğla'dan ayrılırken beni sevenler konvoylarla Aydın'a kadar yolcu ettiler. Ayrılmama sevinen doktorların dışında bu şahıstan başka kimse var mıydı bilemem.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Zakkumdan Ürettiğim Ekstre Ortalığı Karıştırdı

Yurtiçinden ve yurtdışından pek çok hastayı bu ekstre ile tedavi etmeye çalıştım. İyi sonuçlar alındı. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Patent Ofisleri, zakkumdan elde ettiğim ekstrenin patentlerini tescil ettiler. Bu arada, ilaç şirketleriyle de görüşmelerim oldu. Türkiye'de başta TTB olmak üzere bazı çevreler, maalesef bu başarıdan rahatsızlık duydu.

Karşılaştığım zorluklar karşısında hiçbir zaman "pes" etmedim. Tam tersine "Ne yapabilirim?" diye alternatifler aradım. Bu yaklaşımın neticesi, yeni tedavi usulleri geliştirdim. Hastalarıma uyguladığım birçok tedavi şekli tamamen kendime aittir. Bunlara ait bazı örnekler vereceğim.

1973 senesi 20 Eylül tarihinde Ankara'da Balkan Ülkeleri Tıp Günleri toplantısında, "Kansere iyi geldiğini tesbit ettiğim bitki ekstresinin tesiri bugüne kadar kullanılan kanser ilaçlarına benzemiyor. Saç dökmüyor, lökositleri düşürmüyor, enjeksiyondan sonra aşılarda görülen reaksiyona benzer belirtiler görülüyor. Muhtemeldir ki aşı gibi tesir ediyor. (1970'li yıllarda immün sistem konusunda böyle bir bilgi yoktu, daha sonraki yıllarda immün sistem araştırmaları yaygınlaştı, gelişti.) Araştırma imkanı olan kuruluşların bu konuya dikkatlerini çekmek için bu tebliği yapıyorum" dedim. Tebliğim, ilgi değil, tepki gördü.

1975 senesinde muayenehanemde bir toplantıda bana, "Kanserin sebebi nedir?" diye bir sual sorulmuştu. "Üzüntü ve stres" dedim, buna

ait bilgi verdim. Bir gün sonra çıkan Tercüman gazetesinin birinci sayfasında bu verdiğim bilgi, verdiğim bir hasta örneği ile yayınlandı. 2007 yılının son günlerinde TV'de kanser konusunda konuşma yapan bir uzman, üzüntü ve stresin kanser üzerindeki etkilerini anlatıyordu.

Muğla Devlet Hastanesi'nde bağırsaklardaki yapışıklıkların sebep olduğu tıkanmadan dolayı bir hastayı yedi defa ameliyat etmiştim. Son ameliyattan iki ay sonra aynı hasta ileus (bağırsak tıkanması) şikayeti ile tekrar geldi. Gece saat 3'te sekizinci defa ameliyata aldım. İnce bağırsaklardaki yapışıklıklar iki ay evvelkinden çok daha fazla idi. Yapışıklıkları ayırdım. Ama tekrar yapışacağı kesindi. Hastayı ameliyat masasında bırakıp çıktım.

"Ne yapsam da tekrar yapışmasa" diye düşünüyordum. Yapışıklıkların, erken dönemde, ameliyattan hemen sonra, hatta uzun süren ameliyatlarda ameliyat sırasında başladığını biliyordum. Buna nasıl mani olabilirdim? Bağırsak cidarına erken yapışmayı önleyecek bazı ilaçları karıştırıp (A ve D vitaminlerinin yağlı solüsyonunu) ayırdığım yapışık yerlere tatbik ettim ve karnı kapattım. Yağlı solüsyonların bağırsak cidarını kaygan hale getirip, bağırsağın serbest hareket etmesini sağlayacağını düşündüm. Buna ilaveten sabah erkenden hastayı kaldırıp yürütmelerini önerdim. Hasta, bir daha ameliyat olmadı, normal yaşamını sürdürdü. Bu metodu, 1976 senesinde Dirim tıp dergisinin 4. sayısında "Cerrahide Yapışıklıkların Önlenmesi" başlığı ile yayınladım.

1956-1960 yıllarında ihtisasım sırasında kırıkların ameliyatla tedavisinde plak uygulanan bazı hastalarda kırığın iyi olmadığı, plak altında kalan kırığın iyileşmediği görülürdü. Daha sonra kırık olan bölgeye konulan plakla, plağı tesbit etmekte kullanılan vidaların aynı metalden olmamasının buna sebep olduğu anlaşıldı.

İki ayrı cins metal arasında elektrik akımı meydana geliyor, bu akım kireçlenmeye mani oluyor ve iki metal arasında kalan bölgede kemikte erime oluyordu. Değişik firmalardan alınan plak ve vidalar beraber saklandığından, A firmasından alınan plağa B firmasının vidaları kullanılabiliyordu. Bu bulguyu değerlendirerek mafsallardaki kireçlenmeye mani olunabilir mi diye düşündüm. Kireçlenen mafsal etrafına, haricen, karşılıklı olarak çinko ve bakır plaklar uyguladım ve

beklediğim neticeyi aldım. Bu şekilde mafsal kireçlenmelerinde yepyeni bir tedavi oluştu. "Metal tedavisi" adını verdiğim bu yöntemle mafsallardaki kireçlenmelerde ve migren tedavisinde çok iyi netice aldım.

1993 yılında Antalya'dan 52 yaşında bir hasta (M.Ö.) koltuk değnekleriyle zor yürüyerek muayenehaneme geldi. Sağ kalça mafsalı tamamen kireçlenmiş, mafsal oynamaz hale gelmişti. Tedavi için protez ameliyatı önerilmiş, ancak ameliyat için on beş sene garanti verilmişti. On beş senenin sonunda sakat kalabileceği bildirilmişti. Hasta, ameliyatı kabul etmeyip muaynehaneme gelmişti. Ne yapabileceğimi düşündüm. İnsan vücuduna elektrik ürettirerek kireçlenmeyi önleyen, demin bahsettiğim metal tedavisini uygulamaya karar verdim.

Fıtıklarda kullanılan kasıkbağı şeklinde bir kemer yaptırdım. 25 cm. uzunluğunda, 1,5 cm genişliğinde 0,5 mm kalınlığında çinko ve bakır plaklar hazırladım. Sağ kalça mafsalını içine alacak şekilde öne ve arkaya plakları kasık bağına karşılıklı olarak tesbit ederek uyguladım. İki metal arasında 800 milivolt akım meydana geliyordu. Altı ay sonra şahıs tek bastonla kontrola geldi. Bir sene sonra o bastonu da bıraktı. Hastanın yaşadığı bölgede hastayı tanıyan ve bu tür şikayeti olan birçok hasta bana gelmeye başladı.

Bir Polisi İntihardan Kurtardığımı, Sonradan Öğrendim

1963 senesinde, bir gün saat 14'te hastanedeki görevim bittikten sonra muayenehaneme geldim. Bekleme odası hastalarla dolu idi. Odamda muayeneye başladım. Ancak, bekleyenler arasında birisi etrafı rahatsız edecek şekilde inliyordu. İniltisini odamdan duyabiliyordum. Gerçekten böyle ızdırap çekiyorsa, sıra dışı olarak hemen odama almak için bekleme salonuna, inleyen hastanın yanına gittim. Sakalları birkaç günlük uzamış, uykusuz, yorgun görünüşlü, pejmürde kıyafetli bir adamdı. Yanındakiler, "Bu şahıs, Aydın'da otobüse bindiğinden beri böyle inliyor" deyince odama aldım.

Hasta, Nazilli'de polis memuruymuş. Sol bacağında 6 aydır devam eden ağrı varmış. Ankara Üniversitesi'nde, İstanbul'da muhtelif hastanelerde tetkik ve tedavi görmüş, ancak fayda etmemiş, ağrısı her

geçen gün artmış. Sol bacakta sağa göre incelme olmuş. Muayenede, sol ayak sırtındaki (arteria dorsalis pedis) ve topuk altındaki (arteria tibialis posterior) nabız çok zayıf olarak hissediliyordu. Damarlarında tıkanma yoktu. Düşüncem, bacağı besleyen damarlarda yetersizlik, dolayısıyla da bacak adalelerinde beslenme eksikliği olduğu yönündeydi.

Bürger hastalığında (bacaklarda atar damar tıkanıklığı) "lomber sempatektomi" ameliyatı yapılırdı. Damarlar üzerinde sinirlerin etkisini kaldırmak için lomber bölgede omurganın iki tarafında bulunan sempatik ganglionlardan hastalık olan taraftaki 2 adet ganglion çıkartılırdı. Bu şekilde damarlar üzerindeki sinirlerin etkisi önlenerek damarların genişleyeceği düşünülür, hastalık olan tarafta adalelerin daha iyi beslenmesi beklenirdi.

Burger hastalığında uygulanan lomber sempatektominin yerini tutacak bir tedavi düşündüm. Atar damara yapılacak lokal anestezi ilacı, damara etki yapan sinir uçlarını uyuşturarak tesirsiz hale getirebilir, haliyle damarlar açılabilirdi. Hastaya eczaneden bir kutu İmpletol aldırdım. Lokal anestezide kullanılırdı ve o zaman fiyatı 160 kuruştu. Sol kasıktan arteria femoralise (sol bacağı besleyen atar damara) verdim, ertesi gün tekrar gelmesini söyleyip gönderdim.

Sonraki gün saat 14'te geldi. Traş olmuş, saçları taranmış, bir gün evvelki perişan hali kalmamıştı. Ağrısı, ben iğneyi yaptıktan 15 dakika içinde azalmaya başlamış. Geceyi uzun zamandan beri ilk defa deliksiz uyuyarak geçirmiş. "Tabancama bir adet mermi koymuştum. Eğer bir şey yapamam deseydiniz intihar edecektim" diyerek ruh halini özetledi. Tedaviye beş gün devam edildi. Ağrıları tama yakın geçmişti. Senelerce kendisinden her bayramda tebrik aldım. Her tebrikte iyi olduğunu belirtirdi.

"Sempatik blokaj" diye adlandırdığım bu tedavi yöntemi sayesinde, koltuk değneği veya bastonla gelen birçok hasta, değnek ve bastonlarını muayenehanemde bırakarak gitmişlerdir.

9 Temmuz 2007 tarihinde Sclerodermi teşhisli kırk üç yaşında kadın bir hasta geldi. Dokuz senedir bu hastalığı çekiyormuş. Dudakları sertlikten büzülmüş, ağız açılması güçleşmişti. Bütün vücutta yaygın cilt sertleşmesi vardı. Göz etrafındaki cilt sertleşmesinden göz kapakları da etkilendiğinden gözlerini kapatamaz olmuştu. El ve ayak parmaklarında

şekil bozukluğu olmuştu. Sağ elinin işaret parmağı kangren olmuş ve ampute edilmişti (kesilmişti). Sağ ayak küçük parmakta da kapanmayan bir yara başlamıştı. Onun da alınması gerektiği bildirilmiş. Sclerodermı tedavisine NOİ ile başlandı.

20 Eylül 2007 tarihinde kontrole geldi. Dudakları ve göz etrafı bariz şekilde düzelmişti. Gözlerini kapatabiliyordu. Dudak hareketleri normaldi. Ancak ayak parmağındaki yara aynen devam ediyordu. Sempatik blokaj uygulamasının faydalı olacağını düşündüm. Arteria femoralise günde 2cc lokal anestezi ilacı olan Citanest yapılması uygundu. Hastanın kardeşi ve eniştesi de doktordu. Tedavinin nasıl yapılacağını yazıp verdim.

Bir hafta sonra hasta; doktor ablası ve eniştesinin bu iğneyi yapmasını bilmediklerini telefonla bildirdi. Alışılmış bir iğne yapma şekli olmadığı için tarifini verdiğim iğneyi yapamamışlar. Hastayı tekrar çağırdım. Beş gün iğneyi uyguladım. Beş günün sonunda parmaktaki yara bariz şekilde azaldı. İki ay sonra kontrola geldiğinde parmakta yara yoktu.

Dertlilere Derman Bulmaya Çalışıyordum

Derdine derman arayan her türlü hasta geliyordu. Bunların arasında terminal dönemde siroz teşhisli olanlar da vardı. 10-15 gün ara ile karınlarından her seferinde 10 litre su almak gerekiyordu. Böyle hastalar için bir ameliyat şekli tasarlıyordum. Yapacağım ameliyat başarılı olmazsa hastanın durumu daha kötü olmayacak, ancak başarılı olursa hastanın iyi olacağını düşünüyordum. Cerrahi müdahale iki ameliyattan oluşacaktı: Birinci ameliyatta karnın su toplamasına mani olacaktım, başarılı olursa ikinci ameliyatta dalağı çıkartacaktım.

Ameliyat teklifimi üç hasta kabul etti: 35 yaşında hiç evlenmemiş bayan M.K., 45 yaşında evli bayan E.Y., 52 yaşında dul bayan A.D. Bu hastalardan E.Y.'nin kocası D.Y. ilk defa eşini ameliyat etmem için ısrar ediyordu. Bu isteğe uyup karında toplanan suya mani olacak ameliyatı ilk defa E.Y.'ye uyguladım (sene 1963). Ameliyattan sonra her gün hastayı kontrol ediyordum. Daha evvel on gün ara ile karnından su boşalttığım hastanın karnında su toplanmadı. Bu

başarıdan son derece mutlu olduk, ama mutlu olmayan birisi varmış: Eşini ilk sıraya almamı isteyen kocası!

İkinci ameliyat için hazırlık yaptığımız sırada muayenehaneme geldi, "Doktor bey bir şey söyleyeceğim. Bu hastalıktan kurtulsa Atatürk kurtulurdu. E. nasıl olsa ölecek, sen bana E. ölecek diye bir rapor ver, köyde birisi var ona göstereyim de başkasına gitmesin" dedi. Meğer koca, eşinin bir an evvel ameliyat olmasını isterken niyeti başka imiş. Kötü niyetli kocayı kendisine tekrar evlenmesine gerek kalmayacağını söyleyip gönderdim. E. ikinci ameliyatını da oldu, sağlığına kavuştu. Ben Nisan 1974'te Muğla'dan ayrılmadan bir gece evvel E.Y. hasta kocasını getirdi. Koca komada idi. E. onun iyileşmesi için çalışıyordu.

Metot kısaca şöyleydi: Siroz hastalığında karaciğer hücrelerinin ciddi bir kısmı fibrozis dokusu (ölü hücre) halini alır. Fibrozis dokusu miktarı çoğaldıkça, karaciğer normal işlevi olan bağırsak ve dalak kanını süzmeyi yapamaz olur, karında su toplanır. Amacım, karındaki su toplanmasına mani olmak, bu başarılı olduğu takdirde, dalağı çıkartarak karaciğerin filtrasyon yükünü azaltmak idi.

1950'den evvelki yıllarda serumlar doğrudan damara verilmezdi, vücudun kolay emebileceği bir bölgeden cilt altına verilirdi. Bu bölge bacakta fahiz üst iç bölgesiydi (diz ile kasık arasının üst iç bölümü). O bölgede iğnenin ucu deri altına yerleştirilir, serum damla damla akıtılırdı. Diğer taraftan çocukluk yıllarımda gaz lambasının ışığında ders çalışırdık. Lambada gaza batırılmış fitilin ucu ateşlenir, fitilin ucu yandıkça lambadaki gaz biterdi.

İlk ameliyat, bu iki gözlemi birleştirerek siroz hastalarının karınlarındaki su toplamasına mani olmayı amaçlıyordu. Pratik olarak, önce sağ fossa iliakada (karın sağ alt bölgesinde) bir santimlik bir ensizyonla karın boşluğuna girilip karındaki su boşaltılır. Sonra, hazırlanan steril pamuk iplik demetinin bir ucu karın boşluğuna dağıtılır, diğer ucu cilt altından fahiz üst iç bölümüne taşınır, orada dağıtılarak bırakılır. Bu şekilde karında oluşan su, gaz lambası fitili gibi vazife gören pamuk ipliği tarafından fahiz bölgesine iletilerek orada hastanın kendi vücudu tarafından emilir. Onbeş-yirmi gün bekledikten sonra artık karın su toplamıyorsa, ikinci ameliyat ile dalak çıkartılır.

Bu ameliyat tekniğini, 1963-1970 yılları arasında siroz teşhisli 12

hastaya uyguladım. Hepsi sağlıklarına kavuştu. Ancak bu hastalarımı ve operasyon metodunu herhangi bir tıp dergisinde yayınlama fırsatı bulamadım. Bu hastaların teşhisleri değişik hastanelerde konulmuştu. Bu hastanelerden teşhislerine ait belgeleri toplamak benim için imkansızdı.

"Zor İşlerin Adamı" Olduğumu Söylerler

Milli Eğitim Bakanlığı'nda müsteşar yardımcısı M.A. "pemfigus vulgaris" teşhisi ile 9 sene memleketimizdeki üniversite kliniklerinde ve Avrupa'da derdine çare arar. Dudaklarından boğazına kadar bütün ağzında yaygın yara vardır. Yüksek doz kortizon tedavisi ile ancak sulu gıdalar alabilir. Aldığı kortizonlu ilaçlardan bütün vücudu şişer. Son çare 1976'da İngiltere'ye gider. Gittiği hastanede muayene için sıra beklerken orada karşılaştığı, Türkiye'den oraya tedaviye gelen bir hasta kendisi ile ilgilenir. M.A. durumunu ve başından geçenleri anlatır. Tanımadığı vatandaşı kendisine, "Türkiye'de Dr. Ziya Özel'i gördün mü?" diye sorar. "Hayır, görmedim. Branşı ne?" deyince vatandaşı, "Branşına bakma, o, zor işlerin adamıdır" der.

Türkiye'ye dönünce bana geldi. Muayene ettim. Bir gün sonra gelmesini söyledim. Böyle bir vaka ile ilk defa karşılaşıyordum. Düşünüp, ne yapacağımı planlayacaktım. Evvela ağızdaki yaraya yönelik bir tedavi uygulamalıydım. Bunun için bazı ilaçları karıştırarak ağzına pülverizatörle (püskürtme cihazı) vermeliydim. Bağışıklık sistemini güçlendirmek için ise NOİ enjeksiyonlarına başlayacaktım.

Ağzına vereceğim ilaçların reçetesini hazırladım. İlaçları resmi kanaldan almak için daha evvelden hastalığı nedeni ile tanıdığı Çapa Tıp Fakültesi'nin ilgili servisine gider. İlaçları yazdırır. Tedaviye başlandı. Pülverize cihazı ile verdiğim ilaçları beş gün yetecek kadar vermişlerdi. İlaç bitiminde fakülteye tekrar gider. Bu defa asistan, "Ben yazamam, hoca görsün" der ve hocasına gönderir. Hoca, ilaçları niçin istediğini sorar. M.A. durumu izah edince hoca kendisine esaslı bir konferans çeker. "Seni biz tedavi edemedik, Hacettepe edemedi. Avrupa'da bir çok hastaneye gittin, onlar da edemedi de Gayrettepe'de bir şarlatan mı tedavi edecek? Böyle saçmalıklarla bizi rahatsız etme!" der ve kovarcasına oradan gönderir.

Tedaviye devam edildi, kortizon azaltılarak kesildi. Ağzındaki yaralar tamamen iyileşti. Vücudundaki kortizona bağlı şişmeler (yaygın ödem) geçti. Altı ay sonra kontrol için aynı fakülteye gönderdim. Muayene etmişler. İyi olduğunu söylemişler ama, "Nasıl bir tedavi ile iyi olduğunu" sormamışlar. Diğer bir deyişle "bilimsel merak" söz konusu dahi olmamıştı.

Muğla'nın bir köyünde inşaatta çalışan bir işçi kireç çukuruna düşmüş, vücudunun %91'i yanmış durumda hastaneye getirildi. Boynuna kadar yanmıştı. Tıbbi kurallara göre yaşama şansı yoktu. Yakınlarının isteği üzerine imzalarını alıp taburcu ettim. Altı ay sonra hastayı sağlam olarak görünce şaşırdım. Nasıl tedavi ettiklerini sordum. Köyceğiz'in Ağva yaylasında bir çobanın tedavi ettiğini söylediler. Nasıl bir tedavi uyguladığını öğrenebilmek için bir jip kiralayıp Ağva yaylasına gittim ama kendisini bulup konuşamadım. O çobanı 15 sene sonra buldum, tıbbın yapamadığını nasıl başardığını öğrendim ama bu tedavi şekli hastane şartlarında uygulanacak bir tedavi şekli değildi, uygulama imkanım olmadı.

Yukarıda anlattığım tedavi şekillerini "zakkum" konusuna nasıl başladığımı izah edebilmek için yazdım.

Muğla'da Azgın Yaraları Zakkumla Tedavi Ediyorlardı

Zakkum bitkisi ile ilgilenmem de merakım ve gözlemlerim ile başladı.

Muğla'da çevreyi tanımak için hafta sonlarında köylere giderdim. Gittiğim köylerin birisinde yüzünde cilt kanseri olan bir hasta gördüm. Yaranın üzerine zakkum yaprakları koymuşlardı. Zakkum yapraklarının azgın yaralara iyi geldiğini söylediler.

Ankara'da Hıfzısıhha Enstitüsü'nün kütüphanesinde Fransızca bir kitapta şöyle bir yazı okudum. "Oleander bitkisinin terkibi tam araştırılsa bir ilaç hazinesi olduğu görülür."

Bu arada biyopsi ile kanser teşhisi koyduğum hastaların coğrafi dağılışı dikkatimi çekti. Zakkumun çok yetiştiği sahildeki köylerden gelen hasta sayısı, zakkum yetişmeyen dağlık bölgelerden gelenlere göre çok azdı.

Hastanın yarasına konulan zakkum yaprakları, hastaların yaşadıkları bölgeler ve kitapta okuduğum bilgiler, benim konuyla ilgilenmeme sebep oldu.

Zakkum, halk arasında ve literatürde zehirli bir bitki olarak biliniyordu. Memleketimizdeki diğer bir adı da “ağı” (zehir) idi. İşe nereden ve nasıl başlamalıydım?

İlk olarak hastane bünyesinde kobay yetiştirecek bir yer hazırladım. Sağlık Meslek Lisesi’nde öğretmendim. Talebelerden yardımcı olacak bir ekip kurdum. Ekibin başına da hastanenin laborantını getirdim. Zakkum’un taze yapraklı dallarından sulu ekstre hazırlandı. Bu ekstreyi kobaylara ağızdan vermekle işe başladım. Adele içi enjeksiyonlarla nekroz yapmayacak konsantrasyonu tespit edildi. Altı ay ekstre verdiğimiz kobayların iç organlarının tetkikini İzmir’de patolog Dr. Ayhan Kara yaptı. Herhangi bir toksik belirti tesbit etmediğini bildirdi.

1965 senesinde muayenehaneme Ağca Kadın isminde yaşlı bir köylü kadın geldi. Sol yanağında halk arasında “azgın yara” denilen cilt kanseri vardı. Kendisine tedavi için İzmir’e gitmesini tasviye ettim. Bana gitmeyeceğini, rüyasında benim kendisine dokunduğumu ve bu dokunuşla iyileştiğini gördüğünü söyledi. Ne yaparsam yapayım onu İzmir’e gitmeye ikna edemedim. Bunun üzerine NO ekstresinden hazırladığım bir pomadı lokal olarak kullanmak üzere kendisine verdim. Her hafta kontrole geldi. Her seferinde yara küçülüp kapanıyordu. Takriben iki ay sonra yara tümden kayboldu. Bu oleander ekstresini kullandığım ilk vaka idi.

1966 senesinde mide kanseri teşhisi ile ameliyata aldığım bir hastaya herhangi bir müdahale yapamadım. Kanser mide ve etrafını sarmıştı. Hastanın iki oğluna durumu izah ettim. Çok üzüldüler. Bana “Yapılacak hiçbir şey yok mu?” diye sorunca, NO çalışmalarım konusunda bilgi verdim. Babalarına bu tedaviyi uygulamak istediklerini bildirdiler.

Tedaviye hastanede yatarken başladık, evinde altı ay kadar devam etti. Daha sonra gelmediler. Son durumunu bilmiyordum. Bir buçuk sene sonra başka şikayetleri için muayeneye geldi. Ben kendisini tanıyamayınca, “Mide kanserinden ameliyat ettiğiniz hastanızım” dedi, o zaman hastayı hatırladım. Şaşırmıştım ve tabii ki çok sevinmiştim. Yakınlarından haber almayınca hastanın vefat etmiş olduğunu

düşünmüştüm. Bu hastanın da iyi olması, gittiğim yolun doğru olduğunun delili idi. Hastanın karnının içini, inopere (ameliyat edilemez) kanserini görmüştüm ve o hasta karşımda sapasağlam duruyordu. İnanılmaz bir olayla karşı karşıya idim. Bundan sonra bu konuyu bırakamazdım. Muhitimde ölüme terk edilen başka hastaları da tedaviye aldım, bunlardan bir kısmı iyi oldu. İyi olanların sayısı arttıkça bana gelen kanserli hastaların geldiği çevre de genişliyordu.

Kapıma, Kendisini Ölüme Hazırlayan Bir Hasta Geldi

Marmaris'te yazlık evim vardı. Yaz aylarında cumartesi-pazar günlerini orada geçiriyordum. 1973 senesi Haziran ayında bir pazartesi sabahı Marmaris'ten Muğla'daki evimize dönmüştük.

Evimin kapısında İzmir'den gelen bir hasta bekliyordu. Hemen kapıda durumunu anlattı: "Kendisini ölüme hazırlamış, devlet memuru, kanserli bir hastayım. Kabul ederseniz tedavinize geldim" dedi. İzmir'de adliyede başkâtip olarak çalışıyormuş. Ona, "Kendini ölüme nasıl hazırladın?" diye sorunca, "Borçlarımı ödedim, çocuklarımı yerleştirdim" cevabını verdi.

Boynunda, koltuk altında, kasıklarında lenf bezlerinde büyüme olmuş. Biyopsi yapılmış, Hodgkin lenfoma teşhisi konulmuş. İzmir Devlet Hastanesi'nden 4 ay istirahat ve Ankara Onkoloji Hastanesi'ne tedavisi için müracaat etmesini bildiren rapor verilmiş. Elindeki biyopsi raporunu bir asistan doktora, arkadaşının raporu imiş gibi gösterip bilgi almış, gerçeği öğrenmiş. Önerilen tedavi şekli kendisini tatmin etmemiş. Yeni duyduğu alternatif tedaviyi tercih etmiş. Muğla'da bir otele yerleşmiş.

Kendisine tedavi hakkında gerekli bilgiyi verdim. Tedaviye başladık. On beş gün sonra raporundaki bir eksikliği düzeltmek için İzmir Devlet Hastanesi'nden arandığı haberi geldi. Vücudundaki büyümüş lenf bezleri ¾ nisbetinde küçülmüştü. Davet üzerine İzmir'e döndü. Raporu veren sağlık kurulunda Ankara'ya gitmediğini öğrenen doktorlardan kendisine kızanlar olmuş. Onu tekrar muayene eden doktor ise, hastadaki iyiliği görünce gördüğü tedaviye devam etmesini önermiş. Hasta tedaviye devam etti. Üç ay normal tedaviden sonra 6 ay da idame tedavisi gördü ve sonunda tam olarak sağlığına kavuştu.

1988 senesinde TV'de benimle ve hastalarımla yapılan biraz sonra anlatacağım röportaj yayınlandıktan sonra, bazı tıp çevrelerinin "Bu yayın erken yapıldı" diye kıyametleri kopardıkları dönemde, İzmir'de sokakta karşılaştığım bir doktor kendisini tanıttı ve sordu: "Bu konuyu açıklamakta niçin bu kadar geç kaldınız?" Şaşırdım, "Herkesin erken diye beni suçladığı bir dönemde siz niçin geç kaldınız diyorsunuz?" dedim. "15 sene evvel F.A.'yı (yukarıda anlatılan kendisini ölüme hazırlayan hasta) size gönderen benim. F.A.'yı iyi eden bir ilaç niçin 15 sene bekledi, bunu anlayamadım" diye karşılık verdi.

Basında ilk defa İzmir'de yayınlanan Yeni Asır gazetesinde 24.1.1974 tarihinde benimle yapılan bir röportajla beraber F.A.'nın resmi de çıktı. Bu yayın, Ege bölgesinde büyük etki yaptı.

1973 yılında İzmir'den B.A. eşi H.A.'yı getirdi. Rahim kanseri varmış, kalın bağırsağa atlamış, bağırsağı tıkamıştı. Bağırsak tıkanmasına karşı kolostomi (büyük apdestini karına verme) ameliyatı teklif etmişler. Kocası "Hasta bu ameliyatla kurtulacak mı?" diye sormuş, "Hayır, geçici olarak rahat edecek" cevabını alınca ameliyatı kabul etmemiş.

Bu arada büyük abdesti vajinadan gelmeye başlamış, bağırsaktaki tıkanma da böylece kendi kendine düzelmiş. Fakat hasta büyük abdestini vajinadan yaptığı için büyük abdesti iradesi dışında sızıntı halinde devamlı geliyor, bu da hastanın bakım ve temizliğini güçleştiriyordu. Genel durumu da çok düşkündü. Kalın bağırsakla rahim arasında 2,5 cm'lik delik vardı. Bu durumda otelde kalamazdı. Böyle bir hastayı uzun zaman serviste yatırma imkanım da yoktu.

Hastaneye yatış muamelesi yaptım. Boş yatağı olan servislerde kalması için hastane personeli yardımcı oldu. NOİ ve NOO ile zakkum tedavisine başlandı. Durumu yavaş yavaş düzeliyordu. Dört ay sonra tedaviye evinde devam edebilecek hale geldi. Eşi B.A.'ya telefon edip hastayı eve alabileceğini bildirdim. Hasta zamanla tamamen iyi oldu. Vajenle kalın bağırsak arasındaki delik kapandı.

Her bayramda tebrik kartı gönderirler, iyi olduğunu öğrenirdim. 1985 yılından sonra tebrik gelmez oldu. 1988 senesi Mart ayında İzmir'e gitmiştim. Eski hastamı aramaya karar verdim. Eşinin bakkal dükkanı vardı, dükkan kapanmıştı. Komşularına sordum. B. efendinin 1985'te öldüğünü söylediler. Evlerine gittim, kapıyı 15 yaşlarında bir kız açtı.

H.A. beni karşısında görünce şaşırdı. Sağlığı yerinde idi. Kapıyı açan kızın kim olduğunu sordum. H.A. 1973 yılında Muğla'da hastanede yatarken eşi ve yakınları H.A.'nın sağ olarak dönmeyeceğini düşünmüşler. H.A. öldükten sonra nikah yapmak üzere köyden bir kadın bulmuşlar, B.A. onunla yaşamaya başlamış. H.A. ölmeyince üçü bir arada yaşamışlar. Gördüğüm kız öbür kadından dünyaya gelmiş, beraberce büyütmüşler. B.A. ölünce kadın köyüne gitmiş, beraber büyüttükleri kız da ikinci. annesinin yanında kalmış. 1999 yılında H.A.'nın hayatta olduğunu hasta olarak gelen yakınlarından öğrendim.

Ulus Gazetesindeki Bir Haber, Hastalara Ümit Olmuş

1973 senesi Şubat ayında, yakın çevremden birisi, 4 yaşındaki oğlunu sağ kasığındaki şişlik için getirdi. Onlar fıtık olabileceğini düşünmüşler. Ancak fıtık değil, lenf bezi büyümesiydi. Vücudunun başka bölgelerinde de büyümüş lenf bezleri vardı. Sağ kasığındaki büyümüş lenf bezini aldım, tahlil için İstanbul Üniversitesi Kanser Enstitüsü'ne gönderdim. On gün sonra cevap geldi. Teşhis "Lenfosarkom" idi.

Tedavi için çocuğu Hacettepe Üniversitesi'ne götürdüler. Orada sol koltuk altındaki büyümüş lenf bezi tahlil için çıkartılmış, aynı teşhis konulmuş. Akciğer tetkikinde hilüslerde de büyümüş lenf bezleri tespit edilmiş. Yarım doz Oncovin yapılmış. Aileye mukadder akıbete hazırlanmaları söylenilmiş. Çocuklarından umutlarını kesmiş olarak Muğla'ya döndüler.

Baba, kanser konusundaki çalışmalarımı biliyordu. Durumu beraberce değerlendirdik. Hasta çocuğu tedaviye almaya karar verdik. Hemen uygulamaya başladık. Yirmi gün sonra ele gelen bezeler kayboldu, yalnız sol koltuk altında 4 mm'lik bir tane kaldı. Ankara'da tedavisi ile ilgilenen ve yarım doz Oncovin yapan klinik şefi bir toplantı için İzmir'e gelmişti. Son durumu görmesi için çocuğu İzmir'e gönderdim. Muayene etmiş, durumun çok iyi olduğunu söylemiş.

Tedaviye devam edildi, sol koltuk altındaki 4 mm'lik nodül geçmedi. Akciğer filmi normaldi. O nodülü aldım, eski raporu ile beraber ilk teşhisi koyan İstanbul Kanser Enstitüsü'ne gönderdim. İlk raporda imzası olan Güzin hanıma da konuyu izah eden bir mektup yazdım.

Neticeyi çok merak ettiğimi, cumartesi günü saat 12'de telefonla arayacağımı bildirdim. Telefonla Güzin hanımla konuştum. Gönderdiğim parçada habis bir bulgu olmadığını söyleyince, ne kadar sevindiğimi anlatmaya gerek yok.

Durumu açıklayan rapor geldi. Hemen raporu ve çocuğu alıp Ankara'ya Hacettepe'ye gittim. Raporu görüp çocuğu muayene ettiler. Durumun çok iyi olduğunu söylediler. "Ama keşke yarım doz Oncovin'i yapmamış olsaydık" diyerek görüşlerini açıkladılar. "Yarım doz Oncovin'le böyle bir netice aldınız mı?" diye sordum. "Hayır" dediler. Ben böyle bir netice dikkat çekecek ve bana yardımcı olunacak diye düşünmüştüm. Bu ve buna benzer daha sonraki yıllarda karşılaştığım olaylar, benim ne kadar saf düşündüğümü gösteriyordu.

Tedavisinin devam etmesi gerekirdi. Ama aleyhimdeki çevrelerin etkisi ile idame tedavisi yapılamadı. Daha sonra hastalığın tekrarladığını başkalarından öğrendim.

1973 yılında Mart ayında Ankara'dan bir doktor, kolon (kalın bağırsak) kanseri ve karaciğerinde metastazı olan 72 yaşındaki babasını getirdi. "Babamın bir aylık ömrü var. Ölümü sizin moralinizi bozacaksa tedaviye almayın. Babamı getirdim. Tedaviye almazsanız geri götürebilirim" dedi. Doktoru başlangıçta tanımamıştım, biraz konuşunca tıbbiyeden sınıf arkadaşı olduğumuz anlaşıldı. Babasını hemen hastaneye yatırdım, tedaviye başlandı.

Babasının sağ hipokondr (karnın sağ üst bölgesi) bölgesinde yumurta büyüklüğünde 2 adet tümör ele geliyordu. 20 gün sonra bir akşam hastanın oğlu doktor evime geldi. "Hemen gel, babamı muayene et!" deyince, babasına kötü bir şey mi oldu diye endişelendim. Hastaneye gittik. Karaciğer üzerinde ele gelen iki tümör ele gelmiyordu.

Babası, 45 gün kadar hastanede yattı. Refakatçi olarak üç erkek ve bir kız kardeş birer hafta süre ile kalıyorlardı. Birisi avukattı ve aynı zamanda Ankara'da yayınlanan Ulus gazetesi yazarlarındandı. Kaldığı bir hafta içinde bir çok hastamla konuşmuş. İzlenimlerini 5-6 gün süre ile her gün gazetede yayınlamış. Benim Ulus gazetesindeki haberden bilgim yoktu. Ankara çevresinden her gün artan sayıda hasta gelmeye başladı. Bir gün adresime gönderilen Ulus gazetelerini görünce Ankara çevresinden niçin hasta geldiğini de anladım.

Pijama ile gelen babaları, 45 gün sonra takım elbiselerini giyerek Muğla'dan ayrıldı. Sınıf arkadaşım olan doktor, "Bu konunun tanıtılması için çalışalım" diye bana baskı yapmaya başladı. Ankara'dan telefonla aradı. "Eylül ayında 4. Balkan Ülkeleri Tıp Günleri toplantısı var. Tebliğ için müracaat edeyim mi?" diye sordu. "Evet" dedim. Gayem, araştırma imkanı olan çevrelere konuyu duyurmak ve ilgilerini çekmekti.

IV. Balkan Tıp Günleri'ndeki Tebliğim, Kıyameti Kopardı

Kongrede tebliğ etmek için tedavi ettiğim sekiz hastaya ait belgeleri hazırladım. Arkadaşımın benim adıma yaptığı müracaat kabul edilmişti. Kongrenin son gününde, 23 Eylül 1973 tarihinde son 15 dakika bana verilmişti.

Kongrenin yapılacağı tarihte Ankara'ya gittim. Elimde, tedavi gören hastalara ait tedavi öncesi ve tedaviden sonra alınmış preparatlar mevcuttu. Bunların kongre salonunda gösterilmesi için mikroskoba ihtiyaç vardı. Aynı binada Tıp Fakültesi'nin Patoloji Enstitüsü de bulunuyordu. Orada talebelikten hocam olan Prof. Necati Eranıl'ı buldum, konuyu anlattım. Bana yardımcı olabilecek bir asistan ve mikroskop istedim. Elimdeki preparatları tetkik etti, "Müsaade edersen o asistan ben olayım" dedi. Bu, hayatımda unutamadığım bir anı oldu.

Bana ayrılan 11:45'te konuşmam başladı. Salon dolmuş, kapı açık tutulup koridora fazladan sandalye konularak ayakta kalanlara yer sağlanmıştı. Tedavi ettiğim hastalara ait belgeler büyük ilgi gördü: "Kansere iyi geldiğini tesbit ettiğim zakkum bitkisinden olan ekstresinin tesiri, bugüne kadar kullanılan kanser ilaçlarına benzemiyor. Saç dökmüyor, lökositleri düşürmüyor, enjeksiyondan sonra aşılarda görülen reaksiyona benzer belirtiler görülüyor. Muhtemeldir ki, aşı gibi tesir ediyor. Araştırma imkanı olan kuruluşların bu konuya dikkatlerini çekmek için bu tebliği yapıyorum" dedim.

Prof. Eranıl, salona getirdiği mikroskopta preparatları gösteriyor, gerekli izahatı da veriyordu. Konuşmam devam ederken kongreyi tertip eden kurulun başkanı profesör salona geldi, "Kongre bitmiştir, aşağıda salonda kokteyl başlamıştır!" dedi. Dinleyiciler bu isteğe uymadılar. "Böyle mühim bir konu kesilemez" diye itiraz ettiler. Ben konuşmaya ve

belgeleri göstermeye devam ettim. Aynı profesör tekrar geldi. Bu defa elinde civarda görevli bir polisten aldığını tahmin ettiğim düdük vardı. Salonun ortasında devamlı düdük çalarak konuşmamı engelledi, salonu boşalttırdı.

Kongrede yaptığım bu tebliğ, aynı gün gündüz radyo haberlerinde akşam da televizyon haberlerinde yayınlandı.

Dinleyenler arasında büyük ilgi gören kongre tebliğim, ilgilerini çekeceğini umduğum çevreler üzerinde ters etki yaptı. Ertesi günü, bilimle uğraştıklarını zannettiğim bazı üniversite mensuplarının korkunç tepkileri ve Sağlık Bakanlığı ile yıllarca sürecek mücadelem başladı. Bakanlık, hakkımda soruşturma yapacak müfettişi benden evvel Muğla'ya göndermişti.

Müfettiş, Muğla'da beni beklerken, köylere gidip benim eski hastalarımla temas kurmuş. Kendisiyle konuşurken bana ilk sözü şu oldu: "Bakanlık sizi harcamaya kararlı. Bu tahkikata ben onun için geldim. Siz gelmeden köylerde akıbetini bilmediğiniz eski hastalarınızı gördüm. Zannettiğinizden daha başarılısınız. Ama bakanlık size karşı ve önyargılı. Ben gördüklerimi yazacağım. Siz Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün 11. maddesine göre hareket ediyorsunuz" dedi. Bu müfettişin vermiş olduğu soruşturma raporuna göre aleyhimde bir karar çıkmadı.

1992 senesinde aynı müfettiş prostat kanserinden hastam oldu.

Kongreden sonra umut verici gibi gözüken iki görüşme teklifi aldım. Birincisi Hürriyet gazetesinden, ikincisi de TÜBİTAK'tan.

Bazı Meslektaşlarım, Başarımdan Rahatsız Oldu

Bir sene evvel Ankara'da Hürriyet Gazetesi'nde bir yetkili ile görüşmüştüm. Gazetede çıkacak bir haberin yardımcı olacağını düşünüyordum. Konuyu neşretmeye değer bulmamış olacaklar ki, ilgilenmemişlerdi. Kongreden bir ay kadar sonra Hürriyet gazetesi Ankara Bürosu'ndan aradılar. Kongrede tebliğ ettiğim hastalarımı Ankara Onkoloji Hastanesi'nde tetkik ettirecekler, hastaların Ankara'ya gidiş-geliş ve otel masraflarını karşılayacaklardı. Eğer yapılan tetkikler sonucunda iddialarımın doğru olduğu kanıtlanırsa, gazete olarak bana

her türlü desteği sağlayacaklardı. Teklifi hemen kabul ettim. Tarih belirlendi. Hastaların Ankara'da Stad Otel'de yerleri ayrıldı.

Hastalarımla beraber belirlenen günde Ankara Onkoloji Hastanesi'ne gittik. Hürriyet gazetesinden bir ekip ve Kanser Savaş Genel Müdürlüğü'nden bir yetkili de oradaydı. Onkoloji Hastanesi'nin doktorları, hastaları muayene edip, değişik hastanelerden verilen eski raporları tetkik ettiler. Gazete görevlileri resimler çektiler, hastalarla konuştular. Sonunda vakaların tartışıldığı bir toplantı yapıldı. Bu hastaların daha evvel kanser olduğu, şu anda ise kanser olmadıklarına karar verildi.

Gazete yetkilisi, hastalarla yapılan röportajları yayınlayacaklarını söyledi. Hastane baştabibi de eğer kabul edersem yatan hastalara ilacımı uygulayacaklarını, günlük tetkiklerini yapıp belgeleyerek bana yardımcı olacaklarını bildirdi. Bu önerilerine çok memnun oldum. Tekliflerini kabul ettim, Muğla'ya döner dönmez kendilerine 50 hastaya bir ay yetecek ilacı hemen göndereceğimi bildirdim.

Hürriyet gazetesi herhangi bir yayın yapmadı. Daha sonra Onkoloji Hastanesi baştabibinin yayına mani olduğunu öğrendim.

Muğla'ya döndükten sonra hastane şoförü ile kâfi miktarda ilacı hemen Ankara Onkoloji Hastanesi'ne gönderdim. Bir ay sonra da ilacın devamını kendim götürdüm. Tedavideki hastaları görmek istedim. Baştabip asistan N. hanımı görmemi istedi. Dr. N.'yi buldum. İlacı değişik bölgelerden gelen beş hastaya verdiğini, henüz kontrola gelen olmadığını söylemesi beni şaşırttı. Anlaşmamıza göre, ilaçlar yatan hastalara uygulanacak, muayene ve tetkikleri dosyalarına günlük işlenecekti. Bu durum, konuya hiç önem vermediklerini gösteriyordu. Getirdiğim ilaçları bırakmama gerek yoktu. Buzdolabında kalan kullanmadıkları ilaçları da aldım ve Muğla'ya geri döndüm.

TÜBİTAK'tan Görüşme Daveti Alıyorum

Kongreden sonra ikinci bir teklif de TÜBİTAK'tan geldi. Üzerinde çalıştığım ilaç konusunda görüşmek için Ankara'ya çağırıldım. Ankara'da TÜBİTAK'ın o zamanki sağlık bölümü başkanı ile görüştüm. Konuyla ilgili bir rapor hazırlayıp göndermemi istedi. Rapor, TÜBİTAK

bilimsel kurulunda görüşülecek, eğer kabul edilirse projeyi destekleyeceklerdi.

Muğla'ya döndüm, istenilen raporu hazırlayıp gönderdim. Bir ay sonra raporun kabul edildiğini, anlaşma yapmak için gelmemi bildiren bir yazı aldım. Hemen Ankara'ya gittim. İlaç, eczane vitrinine çıkıncaya kadar desteklenecek, hatta bu konuyla ilgili benim şahsi masraflarım dahi karşılanacaktı. Sonunda elde edilecek gelirin yüzde 25'i TÜBİTAK'a ait olacaktı.

Anlaşmaya ait protokol imzalandı. Benim içinde bulunacağım bir araştırma grubu oluşturulacaktı. Bu konudaki çalışmaları TÜBİTAK organize edecekti. İdeallerimin gerçekleşmesi için bundan daha güzel bir gelişme olamazdı. Bir süre sonra Hacettepe Üniversitesi ile anlaşma yaptıklarını öğrendim.

1 Nisan 1974 tarihinde emekliliğimi isteyip İstanbul'a taşındım. Buluşumun gelişmesini sağlamak için orada da imkanlar aramaya devam ettim. Bu arada Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde farmakoloji bölümünden Prof. A.A. ve onkoloji bölümünden Prof. B.B. ile beraber çalışmak için noter tasdikli protokol imzaladık. Laboratuvar çalışmaları farmakoloji bölümünde, klinik çalışmalar da onkoloji bölümünde yapılacak, haftada bir toplanıp çalışmalar değerlendirilecekti. Cerrahpaşa'da çalışmalar başladı, alınan ilk neticeler de II. Ulusal Kanser Kongresi'nde tebliğ edildi.

Bir süre sonra Prof. B.B., başka idari görevler aldığı için çalışmalarla ilgilenemedi ve haftalık toplantılara da gelemedi. Çalışmaları yardımcılarına bıraktı. Ancak yardımcılar konuya hiç kıymet vermeyince çalışmalar devam etmedi.

Bizim konumuzu bilen ve aynı zamanda TÜBİTAK bilim kurulu üyesi olan aynı bölümün başkanı Prof. R.G.; Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Prof. D.F. tarafından hazırlanan ve kendisine onay için gelen projeyi görmemizi istedi. Proje, TÜBİTAK ile benim aramdaki daha evvel bahsettiğim anlaşmaya istinaden hazırlanmıştı. Herşey parasal olarak değerlendirilmiş, her türlü gider yazılmıştı. Ancak projede benden bahseden tek bir cümle yoktu. Ben konunun dışında bırakılmıştım. Proje karşılığı onayı istenen miktar da o zamanın parasıyla 1,5 milyon lira idi.

Konuyu Prof. A.A. ve Prof. B.B. ile beraberce değerlendirdik. Bu bilgiler, durumu ve kötü niyeti açık olarak gösteriyordu. Beklemeyi uygun bulduk.

Prof.D.F.'nin TÜBİTAK İçin Yaptığı Çarpıtma Araştırma

10 Ocak 1975 tarihinde Prof. D.F. imzalı, 6 Ocak 1975 tarihli şu yazıyı aldım:

"Sayın Dr. Ziya Özel,

Türk Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun müracaatı üzerine, nerium oleander (zakkum) bitkisi yaprağından çıkartılan ekstrenin anti-neoplastik etkilerinin bulunup bulunmadığının tesbiti için gerekli hayvan deneylerini yapmayı kabul etmiş bulunuyoruz. Bitki ekstresinin öncelikle iki fare lösemisi türünde denenmesi ve müsbet netice alındığı taktirde diğer fare tümörlerinde de tecrübesi ve toksik yan tesirlerinin araştırılması gerekmektedir. Bu çalışmalar için gerekli bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. Siz de elde etmiş olduğunuz zakkum ekstresinin klinik öncesi araştırmasının yapılmasını arzu ediyorsanız, en kısa zamanda benimle temasa geçmenizi rica ederim.

Prof. Dr. D.F.
Onkoloji Ünitesi Şefi"

Yazıda açıkça görülüyordu ki, çalıştığı proje ile benim ilgim yoktu. Benden doğrudan bir şey istemiyordu. Kendisi oleander bitkisinin yaprağından elde edilen ekstrenin anti-neoplastik etkisini araştırmak için hazırlık yapmış. Eğer ben de kullandığım ekstrenin anti-neoplastik etkisinin araştırılmasını arzu ediyorsam kendisi ile temas etmemi istiyordu, yani bana iyilik yapacaktı. Bu yazıya cevap vermem düşünülemezdi.

Daha sonra TÜBİTAK'tan 28.2.1975 tarih ve 22/3502 sayılı şu yazıyı aldım.

"Sayın Dr. Ziya Özel,

Oleander (zakkum) bitkisi ile ilgili olarak yapılmakta bulunan araştırmada adı geçen bitkinin ekstresini Hacettepe Tıp Fak. Onk. Ünitesi şefi Prof.Dr.D.F.'ye göndermediğiniz, adı geçen Prof.la yapılan görüşme sonucu anlaşılmıştır. Deneylerin bir an evvel yapılıp sonuçların elde edilebilmesi için Zakkum ekstresini Prof.Dr.D.F.'ye acele olarak göndermenizi rica ederim.

Tıp Araştırma Grubu Yürütme Komitesi Sekreter V.
İmza"

Bu yazıdan anladım ki, TÜBİTAK'a yanlış bilgi verilmişti. Prof. D.F. benden numune istemedi, sadece bana iyilik yapmak için kendisi ile temas etmemi istedi. Benim dışlandığım bir proje hazırlayan şahısla işbirliği yapamazdım.

Hemen Ankara'ya gittim, TÜBİTAK yetkililerine bana gelen yazıyı gösterdim. Kendileri ile imzaladığım anlaşmada, projede benim de bulunmam gerektiğini, oysa projede ismimden bile bahsedilmediğini de gösterdim. Onlar da benden bir şey istenmediğini gördüler. Bana yazılan yazı, kötü niyetin göstergesi idi. Böyle bir projeye yardımcı olamayacağımı bildirdim. TÜBİTAK'tan bana Prof. D.F. ile görüşmem önerildi.

Oradan Hacettepe'ye gittim. D.F.'yi buldum. Kendisini ilk ve son görüşüm de o zaman oldu. Bana yazdığı yazı elimdeydi. Ben konuşmaya başlamadan, "Sekreter yanlış yazmış" dedi. Hazırlıkları yaptığını, ekstre temininde zorlandıklarını, nasıl hazırlandığını farmakolojiden bir görevliye öğretirsem bu konunun hallolacağını söyledi. Farmakolojiden Prof. Şevket beye telefon etti, saat 14 için randevu aldı. Bana da o saatte orada bulunmamı söyledi. Hacettepe'yi terk ettim. Bir saat sonra telefonla gelemeyeceğimi bildirdim ve Ankara'dan ayrıldım.

Daha sonra özetle, "Zakkum ekstresinde sitostatik ve sitotoksik etki yoktur" diyen bir raporu TÜBİTAK'a verdi. Diğer bir deyişle, zakkum ekstresi kemoterapide kullanılan kimyasal ilaçlar gibi hücreleri öldürmüyor, çoğalmalarına mani olmuyordu. Zakkum ekstresinin etkisi bağışıklık sistemi üzerine olduğundan kemoterapi ilaçlarına uygulanan testlerde etkisiz çıkması çok normaldi. Kaldı ki, kullandığı ekstrenin benim kullandığım ekstre ile uzaktan yakından ilgisi yok idi.

Prof. B.B., Bildiği Halde TV Programında Sessiz Kaldı

2003 yılında tesadüfen izlediğim televizyondaki Ceviz Kabuğu programında Prof. D.F. Prof. B.B. ve rahmetli İlhami G. vardı. Bu programda Prof. D.F. "Türkiye'de araştırmalara kıymet verilmiyor" deyince, programı hazırlayan H.C. "Siz araştırma yaptınız mı?" diye sordu, "Yaptım" dedi. "Ne üzerine?" sorusunu, "Zakkum yaprakları üzerine" diye cevapladı. "Ne netice aldınız?" deyince, hiçbir netice alamadığını, sitostatik / sitotoksik etki bulmadığını övünerek söyledi.

Bunun üzerine programa telefonla katıldım. D.F. önce, benim

numuneyi TÜBİTAK'a verdiğimi, o numune üzerinde çalıştıklarını söyledi. Ben, TÜBİTAK'ın numune göndermediğime dair bana olan yazısından bahsedince de, sözü değiştirerek numuneyi benden "elden" almış olduğunu iddia etti. Program görevlisi, "Böyle önemli bir konuda herhalde teslim belgesi vardır" dedi. Yazılı teslim belgesi olmadığını, ancak hâlâ test ettiği ekstrenin benden aldığı ekstre olduğunu, sitostatik/sitotoksik etki bulamadıklarını söylemeye devam etti.

Bağışıklık sistemini etkileyen bir ilaçta sitostatik/sitotoksik etki zaten olmazdı ve bu konuda araştırma yapmak vakit kaybı idi. Ama benden istemediği ve alamadığı ekstre konusunda gerçek dışı konuşması, herhalde, "Ben bilimciyim, benim sözüm gerçeklerden / belgeden üstündür" yanlış anlayışından kaynaklanıyordu.

Bu konuşmada beni asıl üzen ise, o programda yanında oturan, konuyu bilen Prof. B.B.'nin susması idi. O tarihlerda Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde beraber çalışma yapmak için noterden onaylı anlaşma yaptığımız Onkolog Prof. B.B. konuyu biliyordu. Prof.D.F.'nin mektubunu beraber değerlendirip cevap vermediğimi biliyordu. Ama susmayı tercih etti. Ben de emin olduğum konuda başkalarından destek almaya ihtiyaç duymadım.

D.F.'nin 1970'li yıllara ait olan bu raporu, daha sonraki yıllarda konuyu çarpıtanların, zakkum ekstresinin etkisizliğini iddia edenlerin hep kullandıkları gerekçe oldu.

Meslektaşlarım, 1963'ten Beri Benimle Uğraşıyor

Memleketimizin değişik bölgelerinden bana gelip de iyi olan hastaların sayısının artması, hekimler arasındaki bana karşı duyulan kıskançlık ve düşmanca saldırıların çoğalmasına sebep oldu. Mâruz kaldığım zorluk ve hakaretlerle dolu mücadele, üç bölümde toplanabilir:

1) Tıp mensupları ile mücadelem: 1963'te Muğla'da,

2) Sağlık Bakanlığı ile mücadelem: 1973 yılında Dördüncü Balkan Tıp Günleri Kongresi ile,

3) Türk Tabipler Birliği ile mücadelem: 1988'de konunun TV aracılığı ile kamuoyuna duyurulması ile başladı.

Uzun yıllar devam edecek olan mücadele yılları, Muğla'ya geldikten hemen sonra 1963 yılında başladı. Yöre halkı ile iyi ilişkilerim, çevredeki hekimlerin hoşuna gitmedi. Aynı mesleği yapanlar arasında kıskançlık her zaman olabilir. Hemen her zaman başarılı olan kıskanılır. Başlangıçta kıskançlıkları, aleyhimde dedikodu yapmak şeklindeydi. Başka bir yere tayin edilmem için uğraştılar, netice alamadılar. Hakkımda valilik makamına yapılan ilk şikayeti anlatırsam nelerle uğraştığım daha iyi anlaşılır.

Muğla'nın bir köyünden çok fakir birisi, her iki bacağındaki yaygın varis sebebi ile çürük raporu almış ve askerlik yapmamış. Yaşı 35 civarında. Her iki bacakta yaygın varise bağlı yaraları var. Bacağın birisine bir ameliyat yapacağımı, 6 ay sonra fayda etmişse diğer bacağa da yapacağımı anlattım. Teklifimi kabul etti.

Bacaklardaki varis yaralarına devamlı pansuman ve bakım gerekiyordu. Ameliyattan 15 gün sonra valiliğe verdiği dilekçe ile hastaneye geldi. Ameliyat olmuş, iyi olmadan hastaneden çıkarıldığı için beni şikayet ediyordu. Ameliyat olan bacağın yarasında 6 ayda netice beklediğimi biliyordu. Hastaya "Bu ne?" diye sorduğumda, "Dr.xxx bu dilekçeyi yazdırdı ve valiliğe vermemi söyledi" dedi. Bu dilekçeye gerekli tıbbi bilgileri içeren cevap verildi. Altı ay sonra ameliyatlı bacakta yaralar kapandı. Diğer bacağı da ameliyat ettim, o da iyi oldu. Senelerce sargılı bacaklarla gezen gariban iyi olmuştu, ama hakkımda şikayet dilekçesi verdi. Bunun gibi basit olaylarla uğraşmak mecburiyetinde bırakıldım.

Muayenehaneme, Bahçeyakası köyünden Folidol'dan (tütün bitkisi için kullanılan çok zehirli bir ilaç) zehirlenme şüphesi ile bir hanım getirdiler. Zehirlenme belirtisi yoktu. Hastanede dahiliye mütehassısı nöbetçi idi. Dahiliye mütehassısının da görmesi için hastaneye gönderdim. O da zehirlenme belirtisi bulamamış. Hastayı evine göndermiş. Hastanın oğlu tatmin olmamış, serbest çalışan bir pratisyen doktora götürmüş. Doktor, "Folidol zehirlenmesine nasıl bakmazlar, baştan savmışlar" der, bazı iğneler yapar ve evine gönderir. Folidol zehirlenmesi, iğne ile tedavi edilemez, kısa zamanda öldürür. Hastanın oğlu dahiliye mütehassısını şikayet eder.

Hastanede nöbetçi olduğum bir akşam, İzmir'de bulunan Sağlık Bakanlığı Baş Müfettişi geldi. Geliş sebebini gece geç saatte öğrendim. Hemen dahiliye mütehassısını hastaneye çağırdım. Hastane kayıtlarını

tetkik ettik. Her şey normaldi. Hasta yaşıyordu. Neticede hakkında yapılan soruşturmada suç unsuru tesbit edilemedi. Ancak, dahiliye mütehassısı, aleyhimdeki doktor arkadaşlarının etkisi ile hastanın oğlunu ben şikayet ettirdim diye beni suçladı. Devlet Hastenesi'ndeki görevinden ayrıldı, Sigorta Hastenesi'nde çalışmaya başladı. Orada aleyhimdekilerle işbirliği yaptı.

Ankara'da Dördüncü Balkan Tıp Kongresi'ndeki tebliğ, bardağı taşıran son damla oldu.

23 Ocak 1974 tarihinde Sigorta Hastanesi baştabibi, eğer kabul edersem hastanelerinde Muğla'daki bütün doktorların iştirak edeceği bir toplantı düzenleyeceğini, NO tedavi şeklim hakkında bilgi sahibi olmak istediklerini bildirdi. Kabul ettiğimi, bu tutumlarından memnun olduğumu bildirdim.

Tıbbi konuların konuşulacağı bir toplantı olacak diye dosyalarımı hazırladım. Toplantı saat 17'de idi. Saat 16 sıralarında çocuk servisinde çalışan hastabakıcı geldi. "Bu toplantıya gitmeyin, size kötülük yapacaklar" diye ikaz etti. Çalıştığı servisin doktoru, sigorta hastanesi baştabibi hanımın kocası idi. Tesadüfen dinlediği bir telefon konuşmasından öğrenmiş. Yine de saat 17'de Sigorta Hastanesi'ne gittim. Her zaman her yerde aleyhimde konuşan 6-7 doktor gelmişti. Baştabip olan hanım, doğrudan beni suçlayan bir konuşma yapmaya başladı. Daha o konuşmasını bitirmemişti ki diğerleri saldırıya geçti. Kin kusuyorlardı. Nerede ise üzerime saldıracaklardı ki toplantının yapıldığı odayı terk ettim.

25 Ocak 1974 tarihinde sigorta hastanesinde çalışan altı, serbest çalışan beş doktor, altı da diş tabibi bir basın toplantısı yaparlar. Bir gün sonra, 26 Ocak 1974 tarihli Muğla'da yayınlanan İlk Adım gazetesinin sürmanşet verdiği haber aynen şöyle idi:

"Onyedi Doktorun Kanserli Hastalara Uygulanan İlaca İsyanı

Dr. Ziya Özel'in kanser ilacı şifa değil, ölüm saçıyor. Bir süreden beri Muğla Devlet Hastanesi başhekimi Dr. Ziya Özel'in kanserli hastalara tatbik etmekte olduğu ilaca Muğla'da görev yapan 17 hekim isyan etmişlerdir. Önceki gün Dr. Ziya Özel'in de katıldığı iki ayrı toplantı yapan doktorlar, Özel'in ilacı ve ilacı tatbik ettiği hastaları hakkında bilgi aldıktan sonra bir basın toplantısı yaparak, Özel'in

tatbik ettiği ilacın tıbbi bir izahının olmadığını ve şifa yerine ölüm saçtığını iddia etmişlerdir."

Açıklamanın altında imzası bulunanlardan birkaçı, resmi makamların bu işe el koymasını ve üzerinde titizlikle durulması gerektiğini de ayrıca belirtmişlerdi.

Konu hakkındaki tıbbi gerçekleri öğrenmeye tenezzül etmeyen onbir doktor, altı da diş tabibi beni Muğla'da istenmeyen adam ilan etmişlerdi. İki toplantı ve dosya tetkikleri uydurma haber idi. Bunlardan bazılarının kapımda yabancı plakalı araba gördükleri zaman Muğla valisine telefon ettiklerini, valinin de kendilerine "Ben Dr. Ziya Özel'in kapısına gelen arabaların kontrol memuru değilim" dediğini başka kaynaklardan öğrendim.

Ankara'daki Bir Profesörün, Beni Şaşırtan Tavırları

Kendisini onkoloji konusunda otorite olarak gören bir hekimle olan anımı ve onun iki mektubunu, memleketimizdeki tıp camiasının başlangıçtan beri bana karşı tutumunu yansıttığı için aktarmak istiyorum.

1962 senesinde Muğla'ya gittiğim zamanki vali Ş.T. çalışmalarımı yakından takip ederdi. Mühim ameliyatları seyretmekten hoşlanırdı. 1973'te Ankara valisiydi. Kanser konusunda isminden çok bahsedilen bir profesör ve zamanın sağlık bakanı ile tanıştırmak için beni Ankara'ya çağırdı. Söz konusu profesör, emekli olmasına rağmen Ankara Numune Hastanesi'nde fahri olarak çalışıyordu.

Verdiği randevuya uyarak belirlediği saatte hastanedeki odasında kendisini ziyaret ettim. Beni farelerinin bulunduğu bölüme götürdü. Yetiştirdiği fareleri gösterdi. Ben de kendisine çalışmalarımı ve aldığım neticeleri anlattım. İlacın geliştirilmesi için yapılacak deneylere yardımcı olmasını istedim. O da neler yapabileceğini anlattı. Muğla Devlet Hastanesi'nde bu çalışmaları yapabileceğini söyledi. Bunun için üç isteği vardı. Kendisinin ve bir kısım farelerinin Muğla'ya naklinin sağlanması, fareleri için bir oda, kendisinin rahatça kalabileceği bir yer. Fareleri ve kendisi için yerleri hemen temin edeceğimi, hazırlık bitince kendisine haber vereceğimi bildirdim.

Hazırlıkları tamamladım, kendisine ne zaman gelmek isterse arabamı

göndereceğimi bildiren bir mektup yazdım. Bu mektubuma beni şaşırtan bir cevap geldi. Sanki bu mektubu yazan benimle Numune Hastanesi'nde konuşan şahıs değildi. 29.7.1973 tarihli mektup şuydu:

"Sayın Meslektaşım,

Vali Ş. T.'nin arzusu üzerine bana gelmenizden ve bana kanser ilacı dediğiniz nesne için verdiğiniz izahat için teşekkür ederim. Ancak size randevu verdiğim ve meslektaşlığımıza güvenerek fareliğimde ilacın mahiyetini açıklamadığınız halde preliminer bazı deneyler yapmayı kabul ettiğim halde, randevunuza mazeret bildirmeden gelmediğiniz için üzüldüm. Sonra mektubunuzu aldım.

Yazdıklarınız, tutarsız umutlardan başka bir şey değildir. Deneysel Onkolojinin kuralları vardır. Doğal olarak bunları bilmiyorsunuz. Benim ameliyat yapmaya kalkışmam gibi bir hevesle mektup yazıyorsunuz. Siz Onkolog, deneysel Onkolog değilsiniz. Bu işi de gidip öğrenmek gerekir.

Ben 20 yaşımdan beri bu işle ve kanserle uğraşıyorum. Eğer kullandığınız Arsenik trioksitli bir bileşim değilse, yine de ilaç dediğiniz şeyi T.C. yasalarına göre inceletmeniz ve onkologlar, farmakologlar tarafından denetmeniz gerekir. Kendi kendinize bunu başaramazsınız. Bu işin bilimsel kurallarını ve metotlarını halen bilmediğiniz için. Bu durumda sizinle hiçbir surette işbirliği yapmam.

Deneysel Onkoloji, çok zor ve büyük bilgiler ve tecrübeler isteyen bir iştir. Kapılmışsınız. Kapılmakla kanserin çaresi bulunmaz. Bunu öğrenmek gerek.

Yakında bu konuda ikazlarımı yayınlayacağım. Saygılar.

Profesör Dr. ..."

Mektubun hemen arkasından Ankara'da yayınlanan bir gazetede bu işi bırakmama yönelik aleyhimde yazılar yazmaya başladı. O yazılar devam ederken 18.8.1973 tarihli bir mektup daha aldım. Onda da şunlar yazıyordu:

"Sayın Meslektaşım,

Size ilişik olarak Barış'ta çıkan bazı kanser ilaçları ve de sizin çabanız hakkında iki yazımı yolluyorum. Bunların size birer ibret örneği

olmasını dilerim. Çünkü çalışmalarınız bilimsel olmadığından ve benimle, Prof. K. ve Prof. B ile işbirliği yapmak istemediğinizden, yaptıklarınızı tutarsız görüyorum.

Bunun için size başarı dilemiyorum. Çünkü ampirik bir yolda yürüyorsunuz. Ve bilim sesini dinlemek istemiyorsunuz. Saygılar.

Profesör Dr. ..."

Bu iki mektubu yazan kimse, önce beraber çalışma teklifimi kabul etmiş, sonra ilgisiz mazeretler öne sürerek, "Hiçbir surette sizinle işbirliği yapmam" diyor. Kendisine gitmediğim bir randevum yoktu. Çünkü böyle bir randevulaşmamız olmamıştı.

Bu mektuplar birkaç gerçeği gösteriyordu. İlk olarak bana karşı çıkanlar, ne yaptığımı, ne de aldığım neticeleri araştırıp öğrenme ihtiyacı duymuyorlardı. Ancak hiçbir şey bilmedikleri halde benim bu çalışmaları bırakmamı istiyorlardı.

Sağlık Bakanlığı ile Mücadelem Devam Ediyordu

Şubat 1974 başında bakanlıktan görüşmek için Ankara'ya gelmem istendi. Bu görüşmeyi işçi sendikası Türk-İş'in genel başkanı sağlamıştı. Ankara'da bakanlıkta müsteşarı gördüm. Beni o güne kadar boş yere üzdüklerini, gerçekleri öğrendiklerini, Bakan S. C.'nin benimle görüşmek istediğini, görüşmenin saatle sınırlanmaması için cumartesi saat 14'te olmasını istediğini söyledi. Günlerden salı idi. Cumartesiyi bekledim.

Belirtilen saatte bakanlığa, babasını tedavi ettiğim dahiliye mütehassısı doktor ve avukat kardeşi ile beraber gittik. Bakan, doktor değil hukukçu idi. Toplantıda bakanlıktan; bakan, müsteşar ve iki müsteşar yardımcısı bulunuyordu. Ayrıca Onkoloji Hastanesi'nin başhekimi, dahiliye mütehassısı ve operatörü de çağrılmıştı.

Bakan, konuyu özetleyen bir konuşmayla toplantıyı açtı. Daha sonra Onkoloji Hastanesi baştabibi benim aleyhimde uzun bir konuşma yaptı. Bu konunun benim işim olmadığını söyledi, bu saçma heves ve uygulamalardan vazgeçmemi istedi.

Bakan, "Beyler, ben doktor değilim, anlayacağım şekilde soracağım.

Dr.Özel, kongrede 8 hasta tebliğ etti. Bu hastaları gördünüz mü?" Cevap verdiler: "Gördük beyefendi." Bakan tekrar sordu: "Bu hastalarda tedaviden evvel kanser var mıydı?" Cevap : "Vardı beyefendi." Bakan yine sordu: "Ya tedaviden sonra?" Cevapları: "Yok beyefendi." Bu hastaları Hürriyet gazetesi aracılığı ile tetkik etmişlerdi. Bakan "Konu bitmiş, ne konuşuyoruz?" deyince baştabibin cevabı şu oldu:

"Tıp tarihi tetkik edilirse kendi kendine iyi olmuş kanser hastaları olduğu görülecektir. Arkadaşımızın 'Tedavi ettim' dediği hastalar, bu gruptan, kendi kendine iyi olan hastalardır."

Bakan, cevap vermem için bana baktı. Ben, "Arkadaşım haklı. Ancak bir ricam olacak. Tedavi edemedikleri kanserli hastaları bana göndersinler. Bana gelen hastaların kendi kendilerine iyi olma şansları olduğundan bazı hastalara yaşama şansı vermiş olurlar!" dedim.

Onkoloji Hastanesi doktorları bakanın danışmanı olarak toplantıya katılmışlardı. Bakanı ne yönde etkileyecekleri belliydi. Böyle bir toplantıdan müspet bir karar çıkması beklenemezdi. Bakan, beni neticeyi daha sonra bildireceğini söyleyerek gönderdi.

Birkaç gün sonra bakanlıktan Muğla Valiliği'ne "Çok Acele" kaydı ile 21.2.1974 tarihli beklediğim yazı geldi:

"Muğla Valiliği

Devlet Hastanesi Baş Hekimi Dr.Ziya Özel'in kanserli hastalara uygulamakta olduğu öğrenilen tertip, ruhsatlı ve tababette kullanılan bir ilaç olmadığı cihetle mahiyeti bilinmeyen bir tertibin hastalara uygulanması mevcut yasalarımıza ve insan sağlığına uygun bulunmamaktadır. Bu itibarla kendisine bu uygulamaya derhal son vermesi hususunun tebliği ve ayrıca içindeki müessir maddelerin ve hayvanlar üzerinde toksik tesirlerin saptanabilmesi için meskür tertipten 8 adet numunenin acele bakanlığa gönderilmesini rica ederim.

Dr. M.Ö.

Sağlık ve Sosyal Bakanı yerine Müşavir Müfettiş"

Gelen yazıda şaşılacak bir şey yoktu. Numuneleri, ilacı kullanmamı engellemeye bilimsel bir kılıf hazırlamak için istiyorlardı.

Sekiz şişe numuneyi bakanlığa kendim götürdüm. Bakanlıktan,

getirdiğim numuneleri hemen Hıfzısıhha'ya götürüp teslim etmemi istediler.

Hıfzısıhha'ya gittiğimde bir suçlu gibi karşılandım. Elimdeki numuneleri benden kaçırırcasına almaya kalktılar. Kendilerine numuneleri böyle elden veremeyeceğimi, mühürlü bir torba içinde bir yetkiliye imza karşılığı verebileceğimi, buzdolabında 4-8 derecede saklanacağını bildirdim. Testleri yapacak ilgiliye de bir heyet huzurunda teslim edilmesine dair bir yazı hazırlandı, müştereken imzalandı. Kendilerine güvenmediğimi de açıkça söyledim.

Hıfzısıhha, ilk kuruluş yıllarındaki saygınlığını kaybetmişti. Haliyle, benim bıraktığım numuneler için bakanlığın isteği doğrultusunda rapor vereceklerine emindim.

Bakanlık, Valilere Genelge Gönderdi

1986'da Danimarka'da, daha sonra İsviçre'de iki ilaç firmasına numuneler gönderdim. Her türlü teknik imkana ve deneyimli elemana sahip iki firma da en erken altı ay sonra cevap verebileceklerini bildirdiler. Ama bizim Hıfzısıhha ve de üniversitelerimiz 2-3 haftada netice almış ve beklenen raporu Bakanlığa vermiş ki, Bakanlık bütün valiliklere 10.4.1974 tarihli bir genelge gönderdi. Genelge şöyle idi:

"Muğla Valiliği,

Hekimlerinizin biri tarafından zakkum bitkisinden elde edilen bir sıvının kanser tedavisinde kullanıldığının haber alınması üzerine bahis konusu sıvı, Refik Saydam Merkez Hıfzısıhha Enstitüsü ile Üniversiteler Tıp ve Eczacılık Fakültelerince incelenmeye tabi tutulmuştur. Bu incelemelerin sonucunda, ilgili kurumlar farmasötik kaidelere uygun olmadan hazırlanan ve kimyasal terkibi bilinmeyen bir sıvının gelişigüzel insan tedavisinde kullanılmasının uygun olmadığını, ayrıca zakkum yaprağında glikozitlerin kanseri tedavi ettiğine dair bir literatür mevcut olmadığını bildirmişlerdir.

Kanser gibi toplumun çok hassas olduğu bir hastalıkta bu kabil uygulamalar vatandaşların istismarına ve aldatılmasına yol açabileceği gibi, ruhsatı alınmamış bir ilacın kullanılması veya

mahiyeti bilinmeyen bir maddenin ilaç yerine uygulanması kanunlarımızın yasakladığı bir husus olmakla, iliniz sınırları içinde böyle bir faaliyette bulunduğu öğrenildiği takdirde ilgililere hakkında C. Savcılığına ihbarda bulunulmasını ve ayrıca durumun dikkatle izlenilmesini rica ederim.

Dr. O.Y.
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı A.
Müsteşar"

Sağlık Bakanlığı'nın hakkımda verdiği son karar bu idi. Beni rahat bırakmayacaklardı. Muğla'da aleyhimde çalışanlar, Bakanlığı da arkalarına alınca, saldırının dozunu daha da artıracaklardı. Bunlarla mücadele etmekten mesleğimle ilgili çalışmaya zamanım kalmayacaktı. Diğer tarafta insanların korkulu rüyası olan bir hastalığa çare olduğunu düşündüğüm, neticelerini gördüğüm bir ilaç ve emeklerim vardı. Bunu terk etmem gerekecekti. Mevcut şartlarda benim için iki seçenek vardı:

1- Muğla'da kalıp, severek yaptığım mesleğime devam etmek için bu konuyu tamamen bırakmak,

2- Emekli olma hakkım vardı. Neticelerini gördüğüm buluşumu, konuyu bilmeyen, bilmek de istemeyenler karşı çıktı diye bırakamazdım. Emekliliğimi istemeye karar verdim.

Tedavi ettiğim hastalarla ilgili Dirim aylık tıp mecmuasına yazılar göndermiştim, neşredildiler. Dirim'in sahibi Ferudun Frik'i İstanbul'da ziyaret ettim. Babacan tavırlı, iyi bir insandı. Konuyu, o güne kadar gerçekleştirdiklerimi, yapılması gerekenleri etraflıca konuştuk. Eczacılık fakültesi ile işbirliği yapmanın faydalı olacağını söyledi, oradan Prof. Ş. Tekman'la telefonla konuştu, randevu aldı.

Prof. Tekman'a gittim, beni dinledi. "Konu çok güzel, ama sen benim gibi 60 yaşın üstündekilerle değil, 40-45 yaşlarındakilerle çalış" diye tavsiyede bulundu ve sebebini de şöyle izah etti: "Benim gibi altmış yaşın üzerindekiler laboratuvara gidip araştırma yapmaz, görevi yardımcılarına verir. Onlar da, 'Şu adama bak, bu yaşından sonra bizim üzerimizden isim yapacak' der, doğru dürüst çalışmazlar."

Beni bitkisel ilaçlarla ilgilendiğini söylediği bir profesörle tanıştırdı. Kendisine Muğla'dan oğlum (16 yaşında lise talebesi) numune götürdü.

İki ay sonra tekrar numune istedi, yine oğlum numune götürdü. Oğluma, “Baban yaptıklarını doğru söylemiyor, terkibinde tanen çıktı” demiş. Oğlum da, “Benim babam yalan söylemez. Babama inanmayan birisine numuneleri veremem” der, götürdüğü numuneleri vermez. Bu prefösörün kendisinin bir araştırma yapmayıp, verdiğim numuneleri gelişigüzel başka laboratuvarlara gönderdiğini sonraki yıllarda öğrendim.

Emekliye Ayrıldım ve İstanbul’a Göç Ettim

Bu gelişmelerden sonra kararımı verdim, emekliliğimi istedim. 1.4.1974 tarihinde 11 sene 5 ay severek çalıştığım Muğla’dan ayrılıp İstanbul’a taşındım. Hastalarla ilişkimi kesmemek için hemen bir muayenehane açmam gerekiyordu. Evimin yakınında yeni yapılan 12 katlı bir binanın 2’inci katında bir daire aldım. 7.4.1974 tarihinde muayenehanemi açtım. Muğla’da çalışmama rağmen İstanbul’da da bir çevrem vardı.

14 Nisan 1974 günü, biri trafik polisi, üç kişi geldi. Gelenlerden birisi Marmaris’li bir öğretmendi, çalışmalarımı biliyordu. Çalıştığı okulun müdürü, bir ay evvel Çapa Tıp Fakültesi’nde mide kanserinden ameliyat olmuş. Hiçbir müdahale yapılmadan karnı kapatılmış, 20 gün istirahatle evine gönderilmiş.

On beş gün sonra, gece saat 24 sıralarında kanama geçirmesi üzerine, evine yakın olan Haydarpaşa Numune Hastanesi’ne kaldırılmış. Ailesi gerçek durumu bilmedikleri için mide ameliyatı geçirdiğini söylerler. Kanamayı durdurucu ilaçlarla beraber kan verilir. Kanama durdurulamaz. Çapa Tıp Fakültesi’nden hastanın durumu ve gerçek teşhisi öğrenilince, kardeşlerine, yapılacak bir şey olmadığı bildirilir ve tedavi kesilir. Hastanın, cenazesinin memleketi Maraş’ta defnedilmesi için vasiyeti vardır. Cenaze nakli için hazırlıklar yapılır, çinko kaplı tabut hazırlanır, öleceği an beklenmeye başlanır.

Bu durumda Marmaris’li öğretmen, hastanın kardeşlerine benim çalışmalarımı anlatır. Muğla’dan beni ararlar, İstanbul’da olduğumu öğrenince adresimi bulmuşlar. Muayenehaneme gelenler Marmaris’li öğretmen ve hastanın iki kardeşiydi. Durumu anlattılar. Hastayı görmem

için ısrar ettiler. Beraberce Numune Hastanesi'ne gittik. Hasta baygın yatıyordu, nabız, tansiyon alınmıyordu. Hastanın odasına gelen asistan doktora durumunu sordum. Her türlü tedaviyi kestiklerini, yapılacak bir şey olmadığını söyledi. Kendisine üzerinde çalıştığım bir ilacı uygulamak istediğimi söyledim. "Biz bir şey yapmıyoruz, hasta yakınları izin verirlerse ne isterseniz yapabilirsiniz" dedi.

İlk iğnesini yaptım. İkinci gün kardeşleri geldi, durumunun aynı olduğunu söylediler. Yardımcımı gönderdim, iğnesini yaptırdım. Üçüncü gün kardeşlerden biri telefon etti, hastanın durumunun daha iyi olduğunu, hastaneden çıkmak istediğini söyledi. "Sakın hastaneden çıkarmayın, yaşaması için gerekli tedaviler ancak hastanede yapılabilir!" dedim.

İki saat sonra iki kardeş, hastayı sedye ile muayenehaneye getirdiler. İlk gün hasta komada diye yanında her şey konuşulmuştu. Meğer hasta konuşulanları anlıyormuş. Konuşacak duruma gelince ilk söylediği "Beni çıkarın, burada benim ölmemi bekliyorlar. İki gün evvel buraya gelen doktora götürün, götürmezseniz kendimi pencereden atarım" demek olmuş. Israr edince sedye ile hastaneden çıkarılmış. Muayenehaneme o halde getirildi. Kendisi rahat konuşabiliyordu. İsteği, her gün araba ile gelmesi, yardımcımın arabada iğnesini yapmasıydı. Teklifini kabul etmekten başka seçeneğim yoktu.

On gün sonra kendisi yardımsız yürüyerek muayenehaneye gelmeye başladı. Tedaviye muntazam olarak devam edildi. 3 Eylül 1974 tarihinde ameliyatının yapıldığı üniversite hastanesine kontrole gönderdim. Kendisini görünce şaşırmışlar, ne yaptığını sormuşlar. O da yaz tatilini memleketi olan Kahramanmaraş'ın Andıran yaylasında geçirdiğini, bol miktarda çam balı yediğini ve bu şekilde iyi olduğunu söyler. Yeni filmleri çekilir, bir gün sonra gelmesi önerilir. Oradan bana geldi. "Çam balı hikayesine inanmadılar, yarın tekrar ne yaptığımı soracaklar ne söyleyeyim?" diye sordu. Ben de "Gerçeği söyle!" dedim.

Bir gün sonra filmleri tetkik edilir, eski dosyası çıkartılır, ve "Siz tamamen iyi olmuşsunuz, bu çam balı ile olacak şey değil, ne yaptınız?" diye tekrar sorarlar. O da gördüğü tedaviyi anlatır. Servisin şefi olan profesör baş asistanına beni bulmalarını söyler. İki gün sonra o serviste çalışan iki baş asistan muayenehaneme geldiler, hocalarının beni görmek istediğini söylediler. O görüşme yapıldı. O servisle iyi münasebetlerimiz uzun zaman devam etti.

Çapa Tıp Fakültesi'nde verilen 20 günlük istirahat raporu bitiminde Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde "inopere mide kanseri" teşhisi ile dört ay istirahat raporu verilir. Dört ay istirahat raporu sonunda Haydarpaşa Numune Hastanesi'nden tekrar "mide kanseri" teşhisi ile 4 ay daha istirahat raporu verilir. Bu arada yapılan bütün tetkikler de normal çıkıyor.

Elindeki raporları tetkik eden sıhhi kurulda görevli bir hekim, "mide kanseri" teşhisini görünce "Hocam, rapor almak için daha uygun bir teşhis bulamadınız mı? Bu ne?" diye sorar. O da, "Bu teşhisi ben uydurmadım, siz hekimler koydunuz!" diye cevap verir.

2.4.1975 tarih ve 888 sayılı aynı hastanenin Sağlık Kurulu raporunda, daha önce verilen raporlarda hata yapıldığı, midesinde tümör olmadığı, iyileşmiş ülser olduğu, görevine devamda mani bir hastalığı olmadığı bildirilir. Hastam Y.T. 10 Şubat 1988'de TV'de yayınlanan hastalardan "Ben 13 yaşındayım" diyen eski hastam idi. Kanserden sonraki yıllarını saymaya sıfırdan başlamıştı.

(Y.T.'nin vaka hikayesine drozel.org sitesinden erişebilirsiniz: 2010 yılında halen normal yaşantısına devam etmektedir. Web adresimiz şöyle: http://www.drozel.org/tr/teshis_antrum_YT.htm)

Yurtdışına Seyahat Sınırlaması, Çalışmalarımı Engelledi

Yaptıklarım hakkında hiç bilgisi olmayan, bilgi sahibi olmak da istemeyen bazı hekim gruplarının devamlı saldırdığı 1974 Temmuz ayında bir doktor telefon etti. Kendisinin onkoloji konusunda Amerika'da 12 sene çalıştığını, araştırmalarım ve çalışmalarım hakkında bilgi almak istediğini, benim için uygun olan zaman ve yerde buluşup konuşmak istediğini söyledi. Kendisini pazar günü saat 10'da evimde bekleyeceğimi bildirdim.

Bir kuruluşa ait hastanenin baştabibi idi. Dört saat konuştuk. Bendeki bilgi ve belgeleri tetkik etti. "Aleyhinde konuşanlar bunları bilmiyorlar mı?" diye sordu. "Kimse sormuyor ki" dedim. Ayrılırken hiç unutmadığım şu sözleri söyledi: "Sen bizden öndesin!" Dr.M.G. ile dostluğumuz uzun zaman devam etti.

İstanbul'a geldikten sonra araştırma yaptıklarını zannettiğim çevrelerle irtibat kurup çalışmalara başladım. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Farmakoloji bölüm başkanına konuyu her yönü ile anlattım. Zakkumun hangi türlerininin, hangi kısımlarının kullanıldığını yerinde

gösterceğimi söylediğim zaman "Yeni bir şey buldum diyen birçok insanla karşılaştım, ama sizin gibi her şeyi açıklayanı ilk defa görüyorum" dedi. Benim saklayacak bir şeyim yoktu.

İlacımın gelişmesini sağlayacak araştırma imkanı olan yer aramaya devam ediyordum. 1976 senesinde, başında saçlı deride "Zona" teşhisli yaraları olan 75 yaşlarında, uzun zaman Almanya'da çalışmış, emekli bir mühendis tedavi için geldi. Yaptığım tedavi ile iyileşti. Bu arada çalışmalarımla ilgilendi, Almanya'ya gideceğini, orada bu araştırmaları yapacak yer arayacağını söyledi. Ben bu sözleri pek önemsemedim.

Onbeş gün sonra Münih'ten telefon etti. Farmakoloji profesörü H.W. ile görüştüğünü, konuyla ilgilendiğini, benimle görüşmek istediğini söyleyince şaşırdım. Yanıma 500 cc bir şişe ekstre alıp hemen Münih'e gittim. H.W. ile konuyu konuştuk, hasta dosyalarım tetkik edildi, araştırmaları yapmayı kabul etti. Bıraktığım numune ile çalışma başladı. Üç ay sonra aldığı ilk neticeleri bildirdi, tekrar numune istedi. Tanışmamızı sağlayan eski hastam 500 cc'lik bir ekstreyi götürdü. Araştırmalar devam ediyordu. Yurtdışına çıkışları üç senede bir defa olarak sınırlayan kanun çıkınca Prof. H. W. ile olan çalışmalarımıza ara vermek mecburiyetinde kaldık.

(Anadolu Üniversitesi mensuplarının 1990 senesinde Nokta dergisine verdikleri beyanatta uydurdukları gibi Prof.H.W. ile beni onlar tanıştırmadı. Bu konuya daha sonra döneceğim.)

20 Günlük Ömrü Kalan Gelin, Şimdi Torun Sahibi

1975 senesi Temmuz ayında kucakta taşınan, 60 yaşında, ileri derecede sarılığı olan jeoloji mühendisi bir hastayı, eşi ve üç kızı muayenehaneme getirdi. Sarılığı vardı. Bütün vücudu kaşınıyordu. İki ay evvel karın ağrısı ile sarılık başlar, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi ilgili servisine yatırılır, tetkikleri yapılır. Pankreas kanseri olduğu, kanserin karaciğere ve karın organlarına yayıldığı, yapılacak bir tedavi olmadığı söylenerek taburcu edilir.

Sarılığa bağlı kaşıntı dayanılmaz hale gelince, aynı fakültede çalışan başka bir cerrah profesöre muayene ettirirler. O da teşhisi doğrular. Safrayı bağırsağa akıtacak bir yol değiştirme ameliyatı ile sarılığın ve

kaşıntının geçeceğini, ama bunun hayat kurtarıcı olmadığını söyler. Ameliyat teklifini kabul ederler ve hastayı Amerikan Hastanesi'ne yatırırlar. Hasta ameliyat olur. Ameliyatı yapan profesör, ameliyat notuna, "Bağırsaklarda safra yolunu bağlayacak sağlam bölge yoktu" diye yazar, durumu aileye anlatır. "Hastanın büyük kızının 20 gün sonra nikahı olacak, o güne kadar yaşar mı?" diye sorarlar. Doktorun cevabı "Hayır, bu hastanın 20 gün yaşama şansı yok!" olur. Ameliyatın üçüncü günü hastaneden çıkarırlar. Tarabya'daki evlerine giderken bana getirdiler. Tedaviye başladık.

Bir ay sonra sarılık azaldı, kaşıntı geçti. Dört ay sonra sarılık tam olarak geçti. Altı ay sonra, daha evvel hastayı tanıyan doktorların hastayı görmelerinin hem hasta, hem de benim için faydalı olabileceğini düşündüm. Hastaya teşhisi ilk defa koyan profesöre götürdüm. Hasta dışarıda bekledi. Ben, profesörün odasına girdim. Konuyu anlattım. Hastanın iyi olduğunu, dışarıda beklediğini söyledim. "Demek ki hastada kanser yokmuş" dedi. Hastanın ameliyat edildiğini, ameliyat bulgusunun da kanser olduğunu doğruladığını söyleyince, meşhur profesörün cevabı, "Ben ameliyat tavsiye etmedim" oldu. Ne hastayı görmek istedi, ne de yapılan tedavi ile ilgilendi.

Oradan çıktık, ameliyatı yapan profesöre gittik. Konuyu kısaca anlattım. "Yirmi gün sonraki nikahta bulunamaz dediğiniz hastayı görmek ister misiniz?" deyince hastayı hatırladı ve şaşırdı. Hemen hastayı odasına aldı, muayene etti. Bana, "Siz kimsiniz? Bu hastaya ne yaptınız?" dedi. Ben kendimi tanıttım, ne yaptığımı anlattım. "Ben bu hastanın içini gördüm. Hastanın 20 gün yaşama şansı yok dedim. Ama bilmediğim, hastanın karşısına elinde 'Zakkum' diye mucize olan bir doktorun çıkacağı idi" diye konuştu.

Yirmi gün sonra nikahlanan kızı bir sene sonra erkek çocuk dünyaya getirdi. Torunu yedi yaşına geldiğinde sünnet düğününde eski hastamla beraberdik.

Kapına Gelen Her Hasta İyi Olsa Beni İlgilendirmez!

Gayrettepe'deki muayenehaneme Taksim İlk Yardım Hastanesi dahiliye servisinde çalışan asistan Dr. T.Z. geldi, kendisini tanıttı. Servislerinde yatan iki mide kanserli hastaya benim ilacı kullanmaya

karar vermişler. Eğer yardımcı olursam her türlü tetkiklerini de günlük yapacakları bu hastaların dosyalarını bana vereceklermiş. Bu şekilde bana da yardımcı olacaklarmış. Teklifini kabul ettim, iki hastaya bir ay yetecek ilacı verdim.

Bir ay sonra aynı doktor tekrar geldi, hastaların durumlarının iyiye gittiğini, tedaviye devam edeceklerini, ilaç almak için geldiğini söyledi. Tekrar bir ay yetecek miktarda ilaç verdim. İlaç bitiminde yaptıkları tetkikleri getirmesini istedim.

Yirmi gün sonra Tercüman gazetesinde birinci sayfada bir haber çıktı. Bana gelen doktorun elinde benden aldığı ilaç şişesi ile çekilmiş resmi vardı. Haberde, Dr. T.Z. Gayrettepe'de bir laboratuvarda kendi yaptığı ilaçla iki mide kanserli hastayı tedavi ettiğini anlatıyor, ilacı hakkında bilgiler veriyordu. Bu haber üzerine Sağlık Bakanlığı hemen soruşturma başlatır.

Yayından bir hafta sonra muayenehanemde hasta bakıyordum. Odamda yanımda bulunan da eski sağlık bakanı E.S. idi. Yanımda çalışan hemşire odama geldi, iki Sağlık Bakanlığı müfettişinin görüşmek için geldiklerini bildirdi. İçeri almasını söyledim.

Gelen iki müfettiş, odamda eski bakanlarını görünce şaşırdılar. Eski bakan, kendilerine benim için güzel bir konuşma yaptı ve sözlerini şu cümle ile bitirdi: "Takdir edilmesi gereken bir hekimi, soruşturmalarla rahatsız ediyorsunuz!" Onlar da, "Gazetede çıkan haber üzerine bakan beyin emri ile bu soruşturmayı yapıyoruz. Takdir, bakan beye ait" dediler.

Müfettişler, Tercüman gazetesindeki haber üzerine, elinde benden aldığı ilaç şişesi ile resim çektiren doktoru bulurlar. Gazetede çıkan sözlerini inkar eder, "Bu ilacı ben yapmadım, Gayrettepe'de Dr. Ziya Özel'den aldım" der ve müfettişleri bana gönderir. Ben ilacı kendimin yaptığını, Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün 11. maddesinin bana verdiği hakla hastalarıma uyguladığımı bildirdim.

O tarihlerde Cerrahpaşa'da protokol imzalayıp beraber çalışma yaptığım onkoloji profesörünün ve tıp doktoru olan Sağlık Bakanı K.D.'nin beraber bulunduğu bir toplantıda bakan K.D., "Tek başlarına çalışacaklarına bize müracaat etseler, kendilerine yardımcı oluruz" şeklinde sözler sarfeder. O günlerde Japonya'da bir çalışma başlatmıştık, liyofilize edilmiş ilaç göndermemiz gerekiyordu. Üniversitenin böyle

imkanı yoktu. Desteğe ihtiyacımız vardı. Konuşmayı duyan profesör, bakanın söylediklerini aramızda yaptığımız toplantıda gündeme getirdi. Bana, "Senin bakanla konuşman faydalı olabilir" dedi.

Yaptığımız çalışmaları da içeren bir dosya hazırladım, bakanla görüşmek üzere karlı bir Şubat günü Ankara'ya gittim. Bir vatandaş olarak bakana ulaşmanın zor olduğunu biliyordum. Uzun süre meclis başkan vekilliği yapan, Kayseri Lisesi'nden sınıf arkadaşım vardı. Onu buldum. O sırada milletvekili değildi. Bakan K.D.'nin yakın arkadaşı olduğunu, beni görüştürebileceğini söyledi. Telefonla aradı, makamında yoktu. "Her öğle saat 12-13 arasında Anadolu Kulübü'ne gelir. Orada bekler, görürüz" dedi.

Saat 13'te gittik, bakan bey oradaydı. Arkadaşım beni tanıttı, konuyu kısaca anlattı. Bakan bana konuşma fırsatı vermedi. "Demek İstanbul'da kanser tedavi ettim diyen sensin! Seninle uğraşacağım, yasaları çiğniyorsun! Bir arkadaşımla beraber geldiğin için daha fena konuşmayacağım, ama seninle sonuna kadar uğraşacağımı bilesin!" dedi. Elimdeki çantayı göstererek, "Bana göstermek için dosyalar getirdin, ben hekim değil, idareciyim. Senin kapına gelen her hasta iyi olsa beni ilgilendirmez, seni mahkemeye vereceğim!" dedi.

N.O.'nun 1976'daki Yargı Süreci

Tercüman gazetesinde çıkan haber üzerine müfettişlerin yaptığı soruşturma sonucu Sağlık Bakanlığı 1976 senesinde İstanbul 11. Asliye Ceza Mahkemesi'nde aleyhime dava açtı. Bakan sözünü yerine getirmişti.

Askerî hakimlikten emekli, talebelik yıllarından arkadaşım, avukatım olarak davayı takip ediyordu. İlacı kullanan hastalar, hasta yakınları, Cerrahpaşa'da araştırma yapan profesörler tanık olarak dinlendi. Bu soruşturma dönemi iki sene sürdü. Sonunda savcı iddianamesini okudu, cezalandırılmamı istiyordu. Karar için duruşma günü olarak 28.12.1977 tarihi belirlendi.

Avukatım, "Biz bu davayı kaybedeceğiz. İki senede dava dosyası 100 sayfayı geçti. Karşılığı para cezası olan bu kadar kabarık bir dosyayı hiçbir hakim okumaz, cezayı verir, onu da tecil eder ve dosyayı kapatır"

diyerek son kanaatini söyledi. Benim için mühim olan ise, cezanın alınmamasıydı. 10 lira para cezası da alsam bu ilacı bir daha kullanmam mümkün olmayacaktı.

1974 senesinde İstanbul'a taşındıktan sonra başarılarını hayranlıkla takip ettiğim, Avukat Burhan Apaydın'la tanışma mutluluğuna ermiştim. Kendisi her zaman, "Tıp da, hukuk da insanlık için olan mesleklerdir" der. Boş zamanlarında muayenehaneme gelir hastalarla ilgilenir, onların dertlerini dinlerdi. Birçok hastamı ismen tanırdı. Bu arada 11. Asliye Ceza'daki davayla da ilgileniyordu. Avukat arkadaşım son fikrini söyleyince, "Hemen vekaletname çıkar, davaya ben gireceğim" dedi. Duruşma gününden evvel avukat arkadaşıma telefon etmiş, davaya o gün yalnız kendisinin girmesi konusunda anlaşmışlar. Benden, kendisinin de tanıdığı üç hastanın o gün adliyede olmalarını istedi. Teşhislerini, durumlarını bilen, iyi olmuş, birisinin teşhisi İngiltere'de konulmuş üç hastamı hazır bulundurdum.

Duruşma başladı. Hakim, Apaydın'ı görünce, "Burhan bey, dosyayı tetkik için mehil isteyeceksiniz herhalde" diye sordu. "Hayır dosyayı tetkik ettim, savunmaya hazırım" dedi. Söze şöyle başladı:

> "Ben buraya Dr. Özel'i savunmak için gelmedim. Dr. Özel'e vereceğiniz ceza, ne benim, ne de onun umurunda. Ben buraya (elindeki ilaç şişesini göstererek) şu ilacı savunmak için geldim. Vereceğiniz kararla tarihe geçebilirsiniz. İleride fakir milletimiz bu ilacı yurtdışından ithal etmek mecburiyetinde kalmasın diye buradayım. Karar safhasındaki bir duruşmada tanık dinlenemeyeceğinin bilincindeyim. Ancak rica ediyorum; bu ilaçla sağlığına kavuşan memleketimizin üç güzide evladı dışarıda bekliyor, kararınızı vermeden lütfen onları dinleyiniz!"
>
> Mahkeme üç hastayı dinlemeye karar verdi.

Bekleyenlerin ilki 22 yaşında öğrenci, ikincisi 49 yaşında kurmay albay ve üçüncüsü 43 yaşında ortaokul müdürü idi. Ortaokul müdürü, hikayesini biraz evvel anlattığım tabutu hazırlanmış, ölümü beklenen mide kanserli hasta idi. Diğer ikisinin hikayeleri de şöyle idi.

A.O. 1975 yılında 22 yaşında genç delikanlı iken vücudunda ağrılar başlar. Değişik üniversite hastanelerinde 13 defa biyopsi, birçok kan ve

diğer tetkikler yapılır, filimler çekilir, ancak teşhis konulamaz. Ağrıları şiddetlenerek devam edince babası yegane geçim kaynakları olan dükkanını satıp A.O.'yu İngiltere'ye gönderir. Orada tekrar tetkikler ve biyopsiler yapılır, "lipid histiocytosis" teşhisi konulur. Kemoterapi denenir, ancak fayda etmez. Kendisine kullandıkları kemoterapi ilaçlarının testis hücrelerine zarar vermiş olabileceği, artık iktidarsız olabileceği de söylenir. Sonunda eline rapor ve ilgili hekime başlıklı bir mektup verilerek taburcu edilir.

Raporda, yapılan tetkikler, konulan teşhis, denenen tedaviler detayları ile anlatılır. Mektup ise, hasta ile ilgilenecek olan doktora hitaben yazılmıştır. Yazıda özetle; A.O.'nun hastalığının tıpta az görülen bir hastalık olduğundan, veri bankalarına çok faydalı olacağı ifade edilerek hasta öldükten sonra kemik iliğinden alınan numunenin kendilerine gönderilmesi istenilir. Türkiye'ye döndükten sonra verilen rapor ve mektuba istinaden askerlik şubesince çürüğe ayrılır.

İngiltere'den ağrı kesici ilaçlar verilerek gönderilmişti. Ağrıları devam ediyordu. 1976 senesi Haziran ayında bir gün saat 18 sıralarında bir hanım telefonda hasta oğlunu getireceğini söyledi. Çalışma saatlerimin 9:30-18 arası olduğunu, ertesi günü saat 9:30'dan sonra getirmesini istedim. O sırada telefonda A.O.'nun annesine bağırmasını duydum: "Söyle o adama, bu ağrıyı yarına kadar nasıl çekeceğim?" Bunun üzerine annesine "O adama söyle şimdi gelsin, kendisini bekliyorum" dedim.

Evleri, Beşiktaş'ın Ihlamur bölgesinde yani muayenehaneme yakın bir yerdeydi. Yarım saatte geldiler. Elindeki belgeleri tetkik ettim. Böyle bir teşhisle ilk defa karşılaşıyordum. Muayene için dokununca ağrıdan etrafı rahatsız edecek şekilde bağırıyordu. Aldığı ağrı kesiciler fayda etmiyordu. Hastalık, kemik iliğini tamamen infiltre ettiğinden sık sık kan takviyesi yapılmak mecburiyetinde kalınıyordu. NOİ ile tedaviye başladım.

İlaç, beklediğim pozitif etkiyi gösterdi. 45 gün sonra ağrıları azaldı. Günde iki adet Novaljin ile gününü rahat geçiriyordu. NOİ tedavisine başladıktan sonra kan takviyesine de ihtiyaç duyulmadı. Altı ay sonra hastanın bütün şikayetleri geçti. Kan tetkikleri normaldi.

Bir sene sonra hastanın bütün tetkikleri yapıldı. Alınan neticeleri gösteren raporları, hastanın son resmini, kendilerinin hasta için

verdikleri raporu ve de öldükten sonra kemik iliği istedikleri mektubun fotokopilerini, daha evvel hastayı tetkik eden İngiltere'deki hastaneye gönderdim. Yaptığım tedaviden de kısaca bahsettim. Bu yepyeni tedavi şeklinin ilgilerini çekeceğini ümit ediyordum.

Bir ay sonra kendilerinden bir mektup aldım. A.O.'nun hayatta ve iyi olmasına çok sevindiklerini, hemen gelirse bütün tetkiklerini tekrar yapacaklarını bildirdiler. A.O.'nun ailesinin maddi imkanının, İngiltere'deki tedavi sırasında çok zayıfladığını, ancak kendilerinin yardımcı olması halinde gelebileceğini bildirdim. Bu mektubuma cevap gelmedi.

(A.O. 1985'te evlendi, bir erkek çocuğu oldu. 2010 senesinde İstanbul'da ticaretle hayatını kazanmaktadır.)

Yeni Evli Albaya, "Teselli" Reçetesi Vermişler

1974 senesi Mayıs ayında cumartesi günü bir kurmay yüzbaşı evime geldi. Birliklerinin kumandanı Kurmay Albay A.Ö.'nün raporlarını getirdi. İstanbul Deniz Hastanesi'nden verilen rapora göre, albaya laparatomi yapılır (karnı açılır), kanserin mideyi sarmış, karaciğere atlamış olduğu görülür, durum inoperabl (ameliyat edilemez) olarak değerlendirilir. Mide kanseri, karaciğer metastazı teşhisi konur, sonunda muayene kaydı ile 6 ay hava değişimi verilir. Kurmay yüzbaşı komutanlarını bana getirmek istediklerini söyledi. Gelirse yardımcı olmaya çalışacağımı bildirdim.

Bir gün sonra pazar günü saat 10'da hasta albayı evime getirdiler. İstanbul Deniz Hastanesi'nden tedavi için Çapa Tıp Fakültesi'ne gönderilmiş. Albay yeni evlendiği eşi ile beraber muayene için Çapa Onkoloji'ye gider. Orada muayenesi yapılır, reçetesi verilir. Karısını, durumunu öğrenmesi için muayene eden doktora geri gönderir.

Eşi kendisini tanıtır, kocasının durumunu öğrenmek istediğini, yeni evli olduklarını, eşinin çocuk istediğini söyler. Muayeneyi yapan doktor, albaya yapabilecekleri bir tedavi olmadığını, reçeteyi teselli için verdiklerini, dul olarak büyütmek isterse çocuk yapabileceğini söyler. Eşi dışarı çıkınca durumu anlatır. "Sana yapabilecekleri bir tedavi yokmuş, reçeteyi de teselli için vermişler" deyince albay, "Benim teselliye ihtiyacım yok!" der, reçeteyi oracıkta yırtar, atar. Birliğinin bulunduğu Mersin'e giderler. Orada ümitsiz bekleyiş başlar. Kurmay yüzbaşının

benimle irtibat kurmasının ertesi günü hastayı İstanbul'a getirdiler. Tedaviye hemen başlandı.

Tedaviye Mersin'de devam etmek üzere ayrıldılar. Bu arada kumandanı olduğu birlik Kıbrıs çıkartmasında görev alınca, raporlu olduğu halde çıkartma harekatına katıldı. O sene amiral olmayı bekliyordu. Mesleğinde başarılı, sicili temiz bir subaydı. Ancak tedavisi mümkün olmayan bir hastalığa yakalandığı için terfi ettirilmedi. Amirallik kadrosunu boşa harcamak istemediler.

Kurmay albayın tedavisi yaklaşık bir yıl sürdü. Kontrollerini Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde yaptırıyordu. Aralıklarla yapılan tetkiklerde hastalığın gerilediği, bir yıl sonraki tetkiklerinde artık kanserden iz kalmadığı görüldü.

Beden Kabiliyeti Talimatı'na (BKT) göre; "Tedavisi mümkün olmayan hastalığa yakalananlar kanuni süre istirahat hakkını kullanır, sonunda haklarında kati işlem yapılır." Yani emekliye ayrılır. Askeri sıhhi kurul, kendisine üç kere altı aylık rapor verir. Son raporun bitiminde kurula girer. Kurulda kendisine BKT uyarınca emekliye sevkedileceği söylenir. Albay buna itiraz eder, Cerrahpaşa'dan aldığı, kendisinde hastalık olmadığına dair raporları verir. Askeri kurul ne yapacağını şaşırır, Ankara'daki Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na danışır. Neticede albaya sağlam raporu verildi ve görevine iade edildi. Yaş haddinden emekli oluncaya kadar orduda hizmet verdi.

Bu üç hasta başlarından geçenleri, teşhislerini, kendilerine yapılanları, son durumlarını anlatırken hakimin gözleri yaşarmıştı. Duruşma salonu dinlemek için gelen avukatlarla dolmuştu. Hastalar dinlendikten sonra hakim kararı açıklayacaktı ki Avukat Apaydın söz aldı, "savcı iddianamesini geri alsın!" dedi. Savcı söz aldı, "yeni deliller karşısında dosyanın tekrar değerlendirilmesi için savcılığa iadesini istiyorum" dedi. Duruşma ertelendi.

Ertelenen duruşmada savcı yeni mütalaasını okudu, suçsuz olduğumu belirtti ve beraat kararı verilmesini istedi. Mahkeme 20-4-1978 tarihinde 1978/167.sayılı "Beraat" kararını verdi. NO'nun iki sene süren ceza tehditli günleri böylece bitti.

Hastalara ilaç uygulamamda yasal engelin kalkması, bana gelen hasta miktarını arttırdı.

Başka Bir Yargılama

Muayenehanenin bulunduğu binanın yöneticileri, bana gelen hastalardan rahatsız oluyorlardı. Hastalar koridorları, asansörü kirletiyor diye devamlı şikayet ediyorlardı. Kat Mülkiyeti Kanunu'na göre apartman katında muayenehane olmasının bir sakıncası yoktu. Yöneticiler birkaç defa muayenehaneme gelip bu binada çalışmamı istemediklerini, kendi isteğimle çıkmadığım takdirde mahkemeye vereceklerini söylediler. Ben çıkmayınca da dediklerini yaptılar. Muayenehanemi boşaltmam için mahkemeye başvurdular.

Duruşmaya avukatları geldi. Benim avukatım Apaydın ilk sözü aldı. Hakime, "Ben burada savunma yapmayacağım, avukat arkadaşımın mahkemenize verdiği dilekçeyi okumakla yetineceğim" dedi, dava dilekçesini okumaya başladı. "Memleketimizin ve şehrimizin geri kalmış bölgelerinden gelen halk apartman koridorlarını ve asansörleri kirletmektedir" cümlesinden sonra savunmaya geçti:

"Bu ne demek sayın hakim? Bu dilekçeye göre, şehrimizin ve memleketimizin geri kalmış bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızın Şişli'de, Kadıköy'de muayenehanesi olan bir doktora gidememesi gerek. Bütün dünyaya geri kalmış bir ülke olarak tanıtılan Türkiye'de yaşayan insanların hasta olduklarında, ileri ülke olarak bilinen Amerika'da, İngiltere'de, Almanya'da bir doktor muayenehanesine gidememesi gerekir. Bu nasıl bir görüş? Mussolini döneminde İtalyan yazar Ignazio Silone faşist düzeni eleştirmek için yazdığı bir kitabında İtalyan halkını sınıflara ayırır: en üstte prensler, altına prensin uşakları, sonra prensin köpekleri, sonra iki satır boş bıraktıktan sonra İtalyan halkı yazar."

Avukat Apaydın muayenehaneme gelişlerinde 12. katta oturan birisinin evinde beslediği iri yapılı köpeğiyle aynı asansörü kullandığını görmüş, köpek asansörden çıkarken resmini çektirmiş. Çantasından çıkardığı resmi hakime verdi. "Bu resim, bu binanın asansörünün kapısında çekildi. Köpeğin kullandığı asansörü vatandaşa çok görüyorlar. Bu nasıl bir zihniyet?" derken, hakim, Apaydın'ın sözünü kesti ve davacı avukata, "Böyle saçma bir gerekçe ile mahkemeye gelinir mi? Şansına bir de memleketimizin en zeki ve en güzel konuşan avukatı karşına çıkarsa perişan olursun, senin adına üzüldüm" deyince, avukat çantasını aldı ve duruşma salonunu terk etti. Mahkeme de tek celsede bitti. Neticeyi söylemeye gerek yok.

Ancak koridorların hastalar tarafından kirletildiği suçlaması devam ediyordu. Hastaların koridorlara işediğini dahi iddia ediyorlardı. Bu durum, bir akşam saat 19'da muayenehaneden ayrılırken üst katlarda oturan birisinin köpeğini aşağıya indirirken köpeğin koridora işemesini görüp yöneticiye göstermeme kadar devam etti. Ondan sonra o konu da kapanmış oldu.

Bana her gelen hasta, iyi olmuş bir hastayı görüp öyle geliyordu. İyi olan hasta sayısının artması benim moralimi yükseltmekten başka fayda sağlamıyordu. Dünyanın önüne çıkmak için, yerine getirilmesi gereken şartlar vardı. Bu şartları yerine getirmek için eczacılık fakültesi ve Cerrahpaşa ile olan temaslarımdan memleketimizde bu tür çalışmaların netice vermeyeceği gerçeğini öğrenmiştim. Buluşumun insanlığın hizmetine girebilmesi için bu araştırmaları yurt dışında yapabilecek yer aramaya başladım.

ABD Patent Ofisi'ne Başvuru

Oğlum Tamer, ABD'de yüksek lisans çalışmaları yaptığı dönemde patent konusunu araştırmıştı. Patent koruması olmadan sanayileşmiş ülkelerde kimsenin konu ile ilgilenmeyeceğini söylüyordu. Bir plan yaptık. Buna göre önce ABD'de, oranın kurallarına uygun olarak patent başvurusu yapacaktık. Hemen arkasından yabancı bir tıp dergisinde konuyla ilgili olarak bir makale yayınlayacaktık. Bu yayının ilaç firmalarının dikkatini çekeceğini, patentin lisansını alarak ilacı geliştirip tüm insanlığın hizmetine sunacağını umuyorduk.

İlk olarak ABD Patent Ofisi için başvuru dosyasını ve yayın için vaka raporlarını içeren makaleyi hazırladık. Tamer, dosyayı 13 Mayıs 1986 tarihinde Washington D.C.'deki Patent Ofis'e elden teslim etti. Makaleyi de yayın merkezi aynı kentte olan kanser ile ilgili tıp dergisine gönderdi.

Derginin editörü kendisi ile görüşmek istemiş. Editörün kendisine söyledikleri şu olmuş: "Bu makalede anlatılan vakalar doğru olamaz. Doğru olsaydı, önce Türkiye'de, sonra dünyada herkes duyar, bütün kanserli hastalar tedavi için akın akın Türkiye'ye gidiyor olurdu". Haklıydılar! Ancak onlara Türkiye'deki ortamı izah edebilmenin de imkanı yoktu.

ABD'de Patent Ofis ile irtibatı sağlayacak bir avukatlık firmasına

ihtiyaç vardı. Bu, benim ödeme gücümün çok üstündeydi. Biz daha evvel planı yaparken söz konusu avukatlık hizmetlerini, lisansı vereceğimiz ilaç firmasının hukukçularının yapacağını öngörmüştük. Makale yayınlanmayınca, doğrudan ilaç firmalarıyla temas kurmayı kararlaştırdık.

Sanayileşmiş ülkelerdeki büyük ilaç firmalarından on iki tane seçtik. Vakalardan numuneler içeren ve patent başvurusunun ABD'de yapıldığını belirten bir dosya hazırladık. Seçtiğimiz firmalara gönderdik.

Bu firmalardan ikisi, biri Danimarka'dan (bu kitapta ismi kapalı tutularak kısaca Danimarka Firması (DF) diye anılacaktır), diğeri İsviçre'den Sandoz konuyla ilgilendiklerini bildirdiler. Ancak her ikisi de, lisansını alacakları ilacı önce denemek istediklerini, bunun da takriben altı ay süreceğini belirttiler. Kabul ettim. Gizlilik anlaşmaları imzalandı. Kendilerine numuneler gönderildi.

İstemiş oldukları altı ay test süresi, yaptığımız programa uymuyordu. ABD Patent Ofisi'nden cevap verilecek ilk yazı gelmişti. Buna, beni temsilen cevap verecek avukatlık firmasını hemen bulmamız gerekiyordu. İlkokuldan hocam Hafize Özal İstanbul'da oturuyordu. Kendisi ile sık sık görüşürdük. Bu konuları onunla konuşurken, Devlet Planlama Teşkilatı müşteşarı olan oğlu Yusuf Özal'la temasın faydalı olabileceğini söylemiş ve evinin telefonunu vermişti.

Bir cumartesi günü Tamer'le durumu değerlendirirken Yusuf Özal'a telefon etmeye karar verdik. Kendisini aradım. Konuyu ve problemimizi izah ettim. Ertesi günü beni ve Tamer'i Ankara'ya görüşmek için davet etti.

Ankara'da evinde buluştuk. Konuyu her yönüyle tartıştık. Konunun büyüklüğünü ve içinde bulunduğumuz şartları çok iyi anlamıştı. Böyle bir projenin gerçekleşmesi halinde memleketimize sağlayacağı avantajları düşünerek mutlaka destek bulunması gerektiğini söyledi. Temaslarının neticesini görüşmek üzere çarşamba günü Tamer'in Ankara'da olmasını istedi.

Ağabeyi Başbakan Turgut Özal ve yeni buluşlara ilgisiyle tanıdığı Devlet Bakanı Tınaz Titiz ile konuyu görüşüp incelemişler. Devlet Bakanlığı'na bağlı Teşebbüs Destekleme Ajansı'nın (TDA) bu projeyi desteklemesi için hemen çalışmalara başlanmasına karar verilmiş. Gerekli olan para Başbakanlık'tan TDA'ya verilecek, benim onayımla

projenin ilerlemesi için harcanacaktı. Proje gerçekleştikten sonra TDA sağlanacak maddi menfaatlere %25 nisbetinde ortak olacaktı. Ayrılan paranın miktarı 500.000 ABD doları idi. İyi niyetli bir yönetici olan Tınaz Titiz Devlet Bakanlığı'ndan ayrıldıktan sonra TDA'nın yönetimi değişti. Ayrılan bu paranın büyük kısmı gayesi dışında harcandı.

Hemen ABD'de bir patent hukuk firması ile anlaşılarak ABD Patent Ofisi ile yazışmalar başlatıldı.

Numune gönderdiğimiz ilaç firmalarından, önce DF'den etkisinin immünomodülatör olduğunu bildiren cevap geldi. İstanbul'a gelip benimle karşılıklı görüşmek istiyorlardı. Gizlilik anlaşmasının kapsamını yüz yüze görüşmeleri de içine alacak şekilde değiştirmek gerekti.

DF tarafından bana imzalamam için gönderilen anlaşma metnini görünce çok şaşırdım. Bu metine göre, kendileri mucitti, ben onlardan bilgi alacaktım. Aldığım bilgiyi ben gizli tutacaktım, onların bu türlü bir mecburiyetleri olmayacaktı. Anlaşma taslağını ABD'deki patent avukatlarına gönderdim. Onlar da şaşırdılar. "Bu kötü niyetli insanlarla daha fazla görüşmeyin" tavsiyesinde bulundular. DF ile ilişkimiz bu şekilde son buldu.

Sandoz İlaç Firması: Maddeniz İmmünomodülatör

Sandoz numuneleri aldıktan birkaç ay sonra ön bilgiler vermeye başladı. 3 Haziran 1987 tarihinde gelen Dr. Römer imzalı teleks mesajında "Şu ana kadar in vitro araştırmaların neticeleri var. Madde aktiftir, toksik değildir. Öyle gözüküyor ki doğru yoldayız" diyordu.

10 Temmuz 1987 tarihli Sandoz mektubunda da aynen şunlar yazıyordu:

"Sayın Dr. Özel,

Deney programımızla ilgili sizi güncel tutabilmek için size, maddenizin 'in vitro' immünomodülatör aktivite gösterdiğini ama sitostatik aktivite göstermediğini bildirmekten memnunluk duyarım. İmmünomodülatör aktiviteyi ortaya çıkarmak için birçok 'in vivo' araştırmalar devam etmekte. Daha evvel söylediğimiz gibi 'in vivo' deneylerin neticelerini Ağustos ortasına kadar alacağız.

Neticeler enteresansa -ki bunu ümit ediyoruz- Ağustos'un ikinci yarısında ileride yapılacakları tartışmak ve 'ilacınız' ile bize bir ders vermeniz için bizi ziyaret etmenizi isteyeceğiz.

Samimi dileklerle.

Saygılarımla.

İmza
Dr. D. Römer"

Diğer bir deyişle ilaç, kemoterapide kullanılan ilaçlar gibi hücre öldürücü değildi. İmmünsistemi, yani vücudun bağışıklık sistemini düzenleyerek etki sağlıyordu.

10 Ağustos 1987'de ise şu faks mesajı geldi.

"Sayın Dr. Özel,

Şu ana kadar 10 Temmuz tarihli mektubuma bir cevap alamadık. Size söyleyebilirim ki 'in vivo' modellerde alınan neticeler çok heyecan verici. Ve Ağustos'un ikinci yarısında veya Eylül'ün başında sizinle buluşmayı teklif ediyoruz. Sizi nazik bir şekilde Bazel'deki toplantıya davet ediyoruz. Lütfen hangi tarihlerin sizin için uygun olduğunu bildiriniz. Bir haftanın ikinci yarısı bizim için hep en uygun oluyor. Sizin cevabınızı alır almaz otel rezervasyonunuzu yapacağız, şayet siz de isterseniz uçak yerlerinizi ayırtacağız.

Nazik dileklerle.

İmza
Dr. D. Römer"

(Bu ve diğer bazı Sandoz belgelerine www.drozel.org sitesinde http://www.drozel.org/eng/27.htm adresinden erişilebilir.)

Bazel'deki toplantılar 3-4 Eylül 1987'de gerçekleşti. Toplantıya eşim Zerrin, oğlum Tamer ve Amerikalı patent avukatımla katıldım. Sandoz'un bilimcileri "in vitro" ve "in vivo" deneylerde aldıkları neticeleri prezante ettiler. Ben de kendilerine klinik uygulama detaylarını değişik vakalarda alınan neticeleri belgeleri ile anlattım.

Bilimciler, kendilerine gönderdiğim numunelerin kompozisyonunu merak ediyorlardı. Numuneleri NOİ kodu ile göndermiştim. Toplantıların sonunda Sandoz'un kıdemli bilimcisinin "Ben veya

yakınlarımdan birisi kanser olursak, dünyanın neresinde olursanız olunuz mutlaka size geleceğiz" sözlerini hiç unutamam.

Toplantıda prensip olarak anlaştık. Sandoz NOİ'yi dünya piyasalarında tek başına satabilmek için lisans istiyordu. Buna karşılık NOİ'nin tüm geliştirme çalışmalarını yapacaktı. Onların avukatları ile benim avukatım detayları bir-iki ay içinde halledeceklerdi ve sonra anlaşmayı imzalayacaktık. Memnuniyet verici gelişmelerle Türkiye'ye döndük.

Patent için Avrupa Patent Ofisi'ne de (APO) başvurulmuştu. APO'ya yapılan başvuruların inceleme usulü ABD'dekinden farklı idi. Patent için ilk başvurulan tarihten 18 ay sonra APO kendisine yapılan başvuruları yayınlayarak sanayi kuruluşlarına duyuruyordu. Benim başvurum da Kasım 1987'de APO tarafından yayınlandı. Yayından birkaç gün sonra Sandoz'dan anlaşmadan caydıkları yönünde bir yazı aldım.

Yazıya göre; APO yayınından NOİ'nin Nerium Oleander ekstresi olduğunu öğrenmişlerdi. Onlar, daha önce bunun kompozisyonu belli kimyasal bir ilaç olduğunu sanıyorlarmış. Bir ilaç firması aktif maddeleri izole eder de bu maddeleri sentetik veya başka türlü yaparsa benim patentim bunlara mani olamazmış. Bu yüzden anlaşmaktan vazgeçmişler.

Sandoz'un yazısının özü; "Biz kendimiz tek başımıza sizden lisans almadan bunun aktif maddelerini ayırabiliriz ve siz de bize bir şey yapamazsınız" idi.

TRT'deki Özel Yayın, Bütün Planları Altüst Etti

Sandoz ile olan gelişmeleri Tınaz Titiz, Yusuf Özal ve onlar aracılığı ile Turgut Özal da yakinen izliyorlardı. Konunun ticari ve şerefi olmak üzere iki yönü vardı. Sandoz, son yazısında ima ettiği üzere aktif maddeleri ayırıp kendi başına piyasaya çıkardığı takdirde Türkiye şerefini de kaybedecekti. En azından şerefinin Türkiye'de kalabilmesi için konunun acilen sıra dışı biçimde TRT vasıtasıyla kamuya duyurulmasına karar verildi.

Böyle bir yayın, benim hiç istememiş olduğum bir yaklaşımdı. Planladığımız gibi gitmiş olsa, Sandoz veya bir başka firma lisans altında

geliştirmeyi gerçekleştirseydi, Türkiye'de insanlar konuyu her şey bittikten sonra öğreneceklerdi. Halbuki şimdi tasarlanan yayın Balkan Kongresi'nden sonra aleyhimde olanları çok daha korkunç azdıracaktı. Bunun alternatifi, şerefi Sandoz'a kaptırmaktı, böyle bir riske girilemezdi. Haliyle yayın fikrini ve teklifini kabul etmek zorundaydım.

Diğer taraftan ABD Patent Ofisi (ABDPO) ile yazışmalar devam ediyordu. ABDPO, NO ekstresinin kardiyak glikozitler içerdiğini, bunların da (1974'te Hacettepe'de Prof D.F. tarafından verilen raporun tersine) sitostatik, sitotoksik etkisi olduğunun zaten bilindiğini öne sürerek patenti tescil etmemekte diretiyordu. Etki mekanizmasının doğrudan hücre öldürücü yolla değil, bağışıklık sistemi yoluyla olduğunu gösteren, hatta aktif maddeleri ayırmaya yönelik araştırmaları TDA aracılığı ile kendimiz yapmalı, yaptırmalıydık.

Bu araştırmaları ABDPO'yu iknada da kullanacaktık. TDA'nın desteklediği ilk araştırmalar İstanbul Üniversitesi'nin Deneysel Tıp Araştırma Merkezi'nde (Detam) başladı. Daha sonra Münih Üniversitesi Farmakoloji Enstitüsü'nde devam etti. Araştırma konularına daha sonra döneceğiz .

TRT'den üç kişilik bir ekip geldi. İstanbul'da bulunan hastalarımla ve benimle geniş kapsamlı röpörtajlar yaptılar.

Bu yayından sonra aşırı bir talep olacağı tahmin ediliyordu. Konu zamanın Sağlık Bakanı Bülent Akarcalı'ya açıldı. "Gizli" kaydıyla kendisine Sandoz dosyasının bir kopyası verildi. Yayından sonra olacak talebi karşılamak için tedbirler düşünüldü

Yayın, TRT'nin ana kanalında 10 Şubat 1988 günü saat 20 haber bülteninde 27 dakika olarak gerçekleşti. Etkisi ve tepkisi zannedilenin çok ötesinde ve farklı oldu. Üstüme saldırı o kadar fazla oldu ki, hastalara yardım söz konusu dahi olamadı.

Yayının ikinci günü İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi'nde basın toplantısı yapıldı. Yanımda avukat Burhan Apaydın, Detam Başkanı Prof. S.B., Detam'daki araştırmaları yapan biyolog T.A. vardı. Salon hınca hınç dolmuştu. Gelen basın mensuplarının bir bölümü konuyu ilk ağızdan dinleyip öğrenmek için sorular soruyorlardı. Tıbbi konuları S.B., T.A. ve ben cevaplıyorduk. Hukuksal yönünü de avukat Apaydın her zamanki ikna edici üslubu ile herkesin anlayacağı şekilde izah ediyordu.

Aleyhteki tıp mensupları tarafından görevlendirilen, ellerine yazılı metinler verilen, o metinlere bakarak konuşan, kötü niyetle geldikleri her hallerinden belli olan bazı basın temsilcileri de vardı. Bunlardan en göze batanı da bir gün evvel konuyu sürmanşet "Zakkum Rezaleti" başlığı ile veren gazetenin temsilcisi idi. Zakkumun zehirli olmasından, TÜBİTAK'ın bunun sitotoksik ve sitostatik olmadığını gösteren araştırmasını Hacettepe'ye yaptırdığına kadar konuyu yalanlamaya, aşağılamaya yönelik, malum kimseler tarafından dikte ettirilmiş her türlü çarpıtmayı dile getirdi.

Bir başka gazete temsilcisi de, yayının, o günlerde gündemde olan milli savunma bakanına ait yolsuzluk iddialarını ikinci plana düşürmek için hükümetin organize ettiği bir oyun olduğunu iddia ediyordu. Gazetecilerden fırsat bulurlarsa dinleyenlerden de sual soran oluyordu.

TRT, pazar günü konunun tartışılması için bir açık oturum hazırlamaya karar verdi. Davet ettiler, kabul ettim. Avukat Apaydın ve Detam'dan Prof. S.B. de davet edilmişti. S.B. gelemeyeceğine dair mazeret bildirdi.

O sırada basın, bu yayını erken yaptı diye TRT'yi hedef tahtası yapmıştı. Aynı tarihlerde başbakanın Mısır seyahati vardı. TRT genel müdürü de başbakanla beraberdi. Başbakana refakat eden basın mensupları devamlı olarak bu yayın erken yapıldı diye TRT genel müdürüne saldırırlar. O sırada başbakanla bu seyahate katılan genç bir işadamı basın mensuplarına, "Siz bu hastalığa yakalananların ve yakınlarının ne çektiğini biliyor musunuz? Bunu yaşayan bilir. TV'de gördüğünüz o hastalardan birisi benim akrabam. İki sene evvel altı ay yaşam süresi verilmişti. Böyle bir hastayı iyi eden tedavi şekline tepkinizi anlamıyorum" der. Bu konuşmadan sonra basın TRT Genel Müdürüne saldırıdan vazgeçer.

Türk Tabipler Birliği'nin Saldırısına Uğradım

Pazar günü sabah avukat Apaydın'la beraber saat 7'de uçakla Ankara'ya gittik. Toplantıya katılacakların isimlerini öğrendik. Bunlar; Sağlık Bakanı Bülent Akarcalı, Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı A.K., Türk Tabipler Birliği (TTB) Genel Başkanı Prof.N.F., TTB İkinci Başkanı Prof.K.T., TÜBİTAK Başkanı, Av. Apaydın, 1973'te Muğla'da

babasını kolon kanseri ve karaciğer metastazından tedavi ettiğim dahiliye mütehassısı Dr. T.A. ve benden oluşuyordu.

Sabah saat 10'da Av. Apaydın ve Dr.T.A. ile bir toplantı yaptık. Konunun tıbbi yönü tartışılacak diye dosyalar hazırlamıştım. Toplantıya katılacakların isimlerini görünce tıbbi bir tartışma olmayabileceğini düşündük. Hazırlığımızı ona göre de yaptık. Tıbbi konulara ben cevap verecektim, saldırıya geçerlerse Av. Apaydın gereken cevabı verecekti.

Saat 14'te TRT binasına gittik ve beklemek üzere bir salona alındık. Biraz sonra Türk Tabipler Birliği Genel Başkanı ve yardımcısı geldiler. Bize karşı tutum ve tavırlarının ne olacağını açıkça belli ediyorlardı. Yüzümüze bile bakmadılar. Daha sonra Sağlık Bakanı Bülent Akarcalı geldi. Bunların hallerini görünce, "Beyler, peşin hükümle bir yere varılmaz. Konu hakkında hiçbir araştırma yapmadan karşı çıkmanızı anlamıyorum" dedi. Daha sonra programın yapılacağı salona geçildi.

Program başladı. TRT sunucusu kısa bir konuşmayla konuya giriş yaptıktan sonra ilk sözü bana verdi. Ben özet olarak bu projeye nasıl başladığımı, niye bırakamadığımı anlattım. İlk aldığım neticeleri 1973 yılında 4. Balkan Tıp Günleri toplantısında açıkladığımı söylerken TTB Genel Başkanı sözlerimi bitirmemi beklemeden saldırıya geçti. Benim insanlık suçu işlediğimi söyleyip, ne idüğü belli olmayan, ilaç olarak nitelenmeyen bir maddeyi nasıl olur da insanlara kullanabileceğimi azarlar tarzda sorarak sözümü kesmesi üzerine ben de, "Eğer çaresiz hastalara yardım etmek 'insanlık suçu' ise, ben bu suçu işledim, benim hekimlik anlayışım budur!" dedim.

Konu tıbbi bir tartışma olmaktan çıkmış sadece bana hakaret ve saldırı şekline dönmüştü. TTB Genel Başkanı, "Daha evvel zakkum üzerinde araştırma yapan Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. D.F.'nin zakkum ekstresinin sitostatik ve sitotoksik bir etkisinin olmadığına ait TÜBİTAK'a verdiği bir rapor var" deyince itiraz ettim: "Prof. D.F.'ye ben numune vermedim, benim kullandığım ekstre ile D.F.'nin ilgisi yok!" deyince TTB Genel Başkanı, "Bilim adamı yalan söylemez!" dedi. (Yani yalan söyleyen bendim.)

"D.F.'nin raporunda sitotoksik (hücre öldürücü) ve stostatik (çoğalmayı önleyici) etki yoktur" diyor, ben de var demiyorum, ekstrenin etkisi immünomodülatör" deyince, bu sefer de TTB İkinci Başkanı

sözümü kesti: "İmmünomodülatör etkili demek, çok büyük bir etkiyi gösterir. Kimbilir, böyle bir rapor, hangi uydurma laboratuvardan alındı. Sandoz gibi, Roche gibi bir laboratuvardan alınmış olsa, öper başıma koyardım" deyince, yanımda oturan Sağlık Bakanı Akarcalı yüzüme baktı. Ekstrenin immünomodülatör etkili olduğunu bildiren Sandoz'un raporu, yanında getirdiği çantasında mevcuttu. Ancak Sandoz'la aramızdaki gizlilik anlaşması gereği açıklama yapamıyorduk.

Bir süre sonra Sandoz'la aramızdaki gizlilik anlaşması kalktı. Sandoz'un raporu Cumhuriyet gazetesinde yayınlandı. Gazeteciler TTB İkinci Başkanı'na konu hakkında fikrini tekrar sorduklarındaki cevabı ise, "Biberi Sandoz'a göndersem içinde bağışıklık sistemine etkili en az iki madde çıkartırlar!" oldu.

TTB Genel Başkanı'nın "Bilim adamı yalan söylemez!" sözü üzerine Av. Apaydın çantasından hemen 27 Mayıs 1960 İhtilalini yapanlardan biri tarafından yazılan kitabı çıkardı. "Sizin bilim adamı dediğiniz profesörlerin nasıl yalan söylediklerini göstereceğim!" dedi ve kitaptan bir bölüm okudu. TTB Genel Başkanı, "İstisna, kaideyi bozmaz" deyince, avukat Apaydın daha başka misaller verdi.

TÜBİTAK Başkanı, bir yakınının benim tedavim sonucunda iyileştiğini de söylediği üç saatlik oturumun sonunda, TTB'nin temsilcileri ile olan mücadelenin ne olduğu herkes tarafından öğrenilmiş oldu.

İstanbul Onkoloji Grubu, Kapı Kapı Hasta Sorguladı

Uzun zaman hâfızalarda kalan ve konuşulan bu programdan sonra İstanbul'da bulunan onkologlar Prof. N.B.'nin başkanlığında "İstanbul Onkoloji Grubu"nu kurdular. Görevleri, bana karşı yapılacak saldırıları organize etmekti. Hemen çalışmalara başladılar.

Basın toplantısında dağıtılmak üzere 12 örnek hastanın belgelerinin toplandığı bir bülten hazırlamıştım. İstanbul Onkoloji Grubu ilk olarak bültendeki 12 hastayı araştırmaya karar verir. Hastaların adreslerine muayene için doktorlar gönderirler.

Giden doktorlarla hasta ve yakınları arasında ilginç konuşmalar olur. Bültende yazılı hasta V.K.'nın sorgusu için gelen doktorla hastanın oğlu M.K. arasında şu konuşma geçer:

- Dr.: Eski hasta V.K.'yı görmek istiyorum.
- *M.K.: Niçin görmek istiyorsunuz? Annem iyi, herhangi bir şikayeti yok.*
- Dr.: Anneniz kanser hastasıymış, T.T.B tarafından muayene için gönderildim.
- *M.K.: Neyini muayene edeceksiniz, şu anda hayatta olması yetmez mi? On sene evvel biz doktor ararken neredeydiniz? der ve gelen şahsı kovar.*

Gittikleri her yerde buna benzer durumlarla karşılaşırlar.

Onkoloji Grubu, tanıtıcı kitapçıkta dokümanlarını verdiğim 494 hastayı da kendilerine göre değerlendirdi. Sağlık kuruluşlarına gönderdiğim 494 hastanın tedavi neticelerine ait bilgiler olan bir kitapçık vardı. 494 hastadan sadece basın bülteninde verdiğim 12 örnek hastanın iyi olduğunu kabul ederek başarı oranını %2,4 olarak hesaplamışlar. 494 hasta hiçbir tedavi görmese de %2,4'ü kendi kendine iyi olabilirdi diye çarpıtarak beyanat verdiler. Basın bültenindeki 12 hastanın 6'sı, daha evvel gördükleri tedavinin sonradan etkisiyle iyileşmiş, diğer 6'sında ise kanser yoktu dediler.

Bu hastaların teşhislerini ben koymamıştım. Bir kısmının teşhisi yurtdışındaki hastanelerde, diğerleri de Türkiye'deki üniversite kliniklerinde ve devlet hastanelerinde konmuştu. Konulan tüm teşhisleri inkar ediyorlardı. "Kanser yok, sadece ince bağırsağında solucan varmış" dedikleri hastamın hikayesini, İOG mensuplarının çarpıtmalarına örnek olması bakımından buraya koyuyorum.

1932 doğumlu bayan V.O. Almanya'da çalışırken 1974 yılında karın ağrıları çekmeye başlar. Kusmalar, iştah kaybı ile aşırı kilo kaybeder. Hastaneye yatırılır, tetkikleri yapılır. Mide kanseri teşhisi ile ameliyat edilmesine karar verilir. Karnı açıldığı zaman, mide kanserinin pankreas ve duodenuma atladığı görülür. Hastaneden kendisine verilen rapora teşhis olarak; "Pankreas ve duodenuma kök salmış inoperabl (ameliyatı mümkün olmayan) mide kanseri" yazılır.

Ameliyat notunda, karın kontrol edilirken ince barsakta bir adet barsak solucanı olduğu görülür ve o da rapora yazılır. Bu ameliyat ve

kanser teşhisinin arkasından Türkiye'deki Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) o zamanlar Almanya'daki eşdeğeri olan "Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken" (LVA) V.O.'yu malulen emekliye ayırır. Hastaya birkaç aylık ömrünün kaldığı bildirilir. Kendisine 6 ay yetecek miktarda uyuşturucu ilaç verilerek Türkiye'ye gönderilir.

Türkiye'de ağrıları çok artınca SSK İstanbul Hastanesi'ne götürülür. Aynı hastanenin sıhhi kurulu Almanya'daki teşhisi tekrar eden bir rapor ve morfin reçetesi verir.

Hastayı 15 Eylül 1974 tarihinde bana getirdiler. Devamlı morfin kullanmaktan sarhoş gibi davranıyordu. Çok zayıf ve düşkün bir haldeydi. NOİ ve NOO tedavisine başlandı. Hastanın ağrıları zamanla azalarak tamamen geçti. Toplam yaklaşık beş aylık tedaviden sonra sağlığına kavuştu.

V.O. malulen emekliye ayrıldığından her ay Almanya'dan 462 DM (Alman Markı) emekli maaşı gelmeye devam eder. Bir süre sonra Alman sigortası LVA durumu fark eder. Akıllarına ilk gelen; "V.O.'nun ölmüş olması lazım, herhalde aylıkları kendini V.O. gibi gösteren birisi alıyor" olmalı ki, Türkiye'de ödemeleri yapan yerden, V.O.'ya maaşı ödenirken resminin çekilip kendilerine gönderilmesini isterler. Birkaç ay boyunca her ödemede V.O.'nun resimleri çekilir, LVA'ya gönderilir. Nihayet 1982 yılında LVA, V.O.'dan sağlık durumunu bildirir rapor ister.

SSK İstanbul Hastanesi'nde V.O.'nun sağlık kontrolü yapılır ve 3 Kasım 1982'de sağlam olduğuna dair rapor verilir, raporun bir kopyası LVA'ya gönderilir. Bu rapor üzerine LVA emekli maaşını kestiğini bildirir, Almanya'ya dönüp tekrar çalışmaya başlamasını ister. V.O. İstanbul'da hayatını kurmuştur. Almanya'ya dönmez, emekli maaşı da kesilir.

(V.O.'nun vak'a raporuna; *www.drozel.org* ve
http://www.drozel.org/tr/teshis_mide_VO.htm
adreslerinden erişilebilir.)

V.O. 10 Şubat 1988'deki TRT yayınında hikayesini anlatan eski hastalardan biriydi. İOG'nin sözüm ona araştırmalarında; "Kanseri yok,

sadece bağırsağında solucan varmış" diye vakaları nasıl çarpıttığına da tipik bir örnekti.

TTB'nin, Hakkımdaki Soruşturmaları

TV'deki açık oturumda Türk Tabipler Birliği'nin (TTB) amacının ne olduğu açıkça görülmüştü. Zaman geçirmeden aleyhimdeki kampanyayı başlattılar. Benim çalışmalarıma mani olmak için hemen Ankara'da Sağlık Bakanlığı'nda ekseriyeti üniversite mensubu onkologlardan oluşan bir "Etik Kurul" oluşturuldu. İstanbul Tabip Odası aracılığı ile de hemen soruşturma başlatıldı.

İstanbul Tabip Odası'ndan 23-2-1988 tarihli ve 988/3619 sayılı yazıyı aldım.Yazı şu idi:

"Sayın Özel,

İstanbul Tabip Odası yönetim kurulu 357 sayı 8 no ve 16.2.1988 tarihli kararı ile hakkınızda soruşturma açmış ve beni soruşturmacı olarak atamış bulunmaktadır. Kamu sağlığı ile ilgili olarak;

1. *Henüz izin ve ruhsatı alınmamış ve ilaç olarak tescili yapılmamış zakkumdan elde edilen bir bileşimi insanlar üzerinde kullanmak.*

2. *Televizyon ve basın yolu ile bunu ilan etmek.*

3. *Bu bileşimin daha henüz ilaç haline gelebilmesi için 2 senelik bir çalışmaya gerek olduğu tarafınızdan da ifade edildiği halde zamansız açıklama yapmak gibi.*

Yukarıda bildirilen iddialarla ilgili olarak 6022 sayılı TTB yasasının 30. maddesine göre savunmanızı tebligat tarihinden 15 gün içerisinde yazılı olarak odamıza göndermenizi önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Dr. F. K.
Soruşturmacı"

Görülüyordu ki genel başkan ve yardımcısı, TRT'deki bana yönelik yaptıkları suçlamaları aleyhimde soruşturma açılmasını sağlayacak şekle getirmeye çalışıyorlardı. Bu soruşturma yazısına avukatım Apaydın ile 8 Mart 1988 tarihinde şu cevabı verdik:

"Sayın F.K. (soruşturmacı)

1- Zakkum bitkisinden elde edilen usarenin kullanılmasının bir suç oluşturmadığı 'İstanbul 11. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 2-4-1978 tarih ve 1978 /167 numaralı kararıyla' sabittir. Suç teşkil etmeyen bir eylem nedeni ile Tabip Odası'nın soruşturma açması ve savunma istemesi, yargı yetkisine sahip mahkemelerin görev ve yetki alanına tecavüz teşkil edeceği tabiidir.

2- Televizyon ve basında -ilan vermek- yolu ile bir eylem yoktur. TV ve basındaki yayınlar, her iki organın Anayasa'daki -haber verme ve haberleşme hürriyeti- alanına girer. TRT'nin bunları kontrol eden ve düzenleyen bir Genel Müdürlüğü, her gazetenin de basın kanununa göre bir Sorumlu Müdürü vardır.

Tabip Odası'nın 6023 sayılı kanuna aykırı olarak TV ve basın organlarının bir yayınları var ise, ve Tabip Odası bunlara sual sormak hakkına sahip ise, bu kuruluşların yetkili ve sorumlu kişilerine sual tevcih etmesi ve savunmalarını istemesi gerekir. Ayrıca İtalyan 5'inci kanalı televizyonda 5-6 Mart 1988 günü zakkum konusunda bir yayın yapmış ve görüşlerimi sormuştur. Bunda da 6023 sayılı kanuna aykırı bir yön var ise, Tabip Odası'nın yetkili adli idari mercilere başvurarak İtalyan yayınını kesmesi ve Türkiye'de yaptıkları araştırmaların yayınlanmasını önlemeye yönelik bir karar istemesi, zannederim benden savunma istemekten daha isabetli olurdu.

3- Kanserin zakkum bitkisinden elde edilen ekstre ile tedavisinin mümkün olduğu yolunda, tıbbi araştırma ve tespitlerime dayalı olarak ve vaki sorular üzerine yaptığım açıklamalar fikir ve düşünce özgürlüğünün tabii bir sonucudur.

Anayasa'nın 20'nci maddesi, 'Herkes bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.' demekte ve bu temel hak ve hürriyetlere ilişkin Anayasa kuralları ile bağlı olduğu her kişi ve kuruluşun bağlı olduğu Anayasa'nın 11'inci maddesinde yer almış bulunmaktadır. Bundan başka Anayasa'nın 26'ncı maddesi, 'Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.' demektedir. Tabip Odası'nın Anayasa'nın bu emredici kurallarına riayet mecburiyetinde olduğunu hatırlatırım.

Zakkum Ekstresinin ilaç haline gelebilmesi için 2 yıl gerekli demem, benim şahsi kanaatimdır, evvel de olabilir senelerce uzayabilir de. Bir buluşun 'keşfin' sınırlı bir zaman kavramına sokulmasının doğru olmayacağını düşünüyorum. İstanbul Tabip Odası'nın bir hekimin ölümcül kanser hastalığına çare bulmak için verdiği uğraşıyı suç telakki etmesini anlamak mümkün değildir.

Avukat Burhan Apaydın
Dr. Ziya Özel vekili"

Bu cevap, Tabip Odası'nı tatmin etmemiş olacak ki, 17 gün sonrasının tarihini taşıyan ikinci yazıyı aldım.

"Sayı:988/3617 Tarih 25-3-1988

Dr. Ziya Özel,

Bildiğiniz gibi İstanbul Tabip Odası 17- 2-1988 tarih, 92 sayılı kararı ile hakkınızda soruşturma açmış ve olayı kovuşturmak üzere soruşturmacı olarak beni görevlendirmiş bulunmaktadır. İfadenizi verip sözlü savunmanızı yapmak üzere 5-4-1988 tarihinde saat 19'da İstanbul Tabip Odası'nda hazır bulunmanızı rica ederim.

Saygılarımla.

Soruşturmacı
Dr.F.K."

Burada bir husus dikkatimizi çekti. Soruşturmacı Dr. F.K.'nın 23-2-1988 tarihli yazısında İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu'nun 357 sayı 8 numaralı ve 16-2-1988 kararı ile hakkımda soruşturma açtığı ifade edilmişti. Aynı F.K. İstanbul Tabip Odası'nın 17-2-1988 tarih, 92 sayılı kararı ile tekrar soruşturmacı olarak görevlendirildiğini yazmaktadır. Bir soruşturmanın neticesini beklemeden ikinci defa soruşturma kararı alınmasının manasını anlayamadık. Avukatım Apaydın, ifade vermek için İstanbul Tabip Odası'na gitmememi, gereken cevabı kendisinin vereceğini bildirdi. Cevabı şu idi:

"Sayın F.K. (soruşturmacı)

1. *Sayın Dr.Ziya Özel'e soruşturmacı sıfatı ile göndermiş olduğunuz 23-2-1988 tarih ve 988/3619 sayılı yazınıza 8-3-1988 tarihli yazı ile müvekkilim cevabını bildirmiştir. 6023 sayılı Türk Tabipler Kanunu'nun 30. maddesine göre müvekkilimden savunması*

ancak yazılı olarak istenir. Yapılan tebligattan itibaren 15 gün içinde cevap vermeyenlerin evrakı doğrudan doğruya, cevap verenlerinki savunmaları ile birlikte haysiyet divanına tevdi olunur. Müvekkilim cevap olarak yazılı savunmasını vermiş bulunmakla kanun hükmü yerine getirilmiştir. Bunun dışında <sözlü savunma> yapmak üzere müvekkilimi davet etmeye kesin olarak yetkiniz bulunmamaktadır.

2. *Zakkum bitkisinden elde edilen usarenin müvekkilim tarafından kullanılması nedeni ile aleyhine açılan dava İstanbul 11'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde 1977/410 esas sayısı ile bakılmış ve mahkemece 1978/167 karar sayısı ile 20-4-1978 tarihinde müvekkilimin beraatına karar verilmiştir. Beraat kararında aynen 'sanık tarafından zakkum bitkisinden imal edilip kanserli hastalara uygulandığı iddia olunan maddenin müstahzar mahiyetinde olmadığı, zehirli ve zararlı bir maddeyi ihtiva etmediği Cerrahpaşa Tıp Fak. Farmakoloji kürsüsü başkanlığının dosyada mevcut 17-1-1978 tarih 21/78 sayılı yazılarından anlaşıldığı cihetle' denilmekte ve bu gerekçe tahtında müvekkilimin beratına karar verilmiş bulunulmaktadır. Karar 28-4-1978 tarihinde kesinleşmiştir.*

Anayasanın 138 son maddesinde, 'Yasama ve yürütme organları, idare mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.' denilmektedir. Anayasa'nın 11. maddesi ise 'Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.' kuralını getirmiştir.

Bu durumda Sayın Ziya Özel hakkında Zakkum bitkisinden elde edilen ekstrenin kullanılmasından dolayı İstanbul Tabip Odası'nın soruşturma açmaya dahi yetkisi yoktur. Aksi hal, mahkeme kararını hiçe saymak ve Anayasa hükümlerini dikkate almamak şeklinde bir sorunun ortaya çıkmasına yol açacaktır. İstanbul Tabip Odası 6023 sayılı kanuna göre kurulmuş bir kamu kuruluşudur. Bu kamu kuruluşunda görev alanlar kanun hükümlerine riayet etmek mecburiyetindedirler. Aykırı hareket halinde, görevi kötüye kullanmak suçu oluşur.

Mahkeme kararı daha önce, müvekkilimin yazılı cevabının ekinde sunulmuştur. Bu karar karşısında 23-2-1988 tarihli yazınızın birinci maddesinde yer verilen, 'Henüz izin ve ruhsatı alınmamış ve ilaç olarak tescili yapılmamış zakkumdan elde edilen bir bileşimin insanlar üzerinde kullanmak' şeklinde bir eylemle ilgili olarak soruşturma açmak, İstanbul Tabip Odası'nın görev ve yetkisi dışında kalmaktadır. Mahkeme bu hususu incelemiş, delilleri toplamış, Tıbbi Deontoloji Tüzüğü'nün 11. maddesine dayanmak sureti ile müvekkilimin kanser hastalığının tedavi usulünün suç teşkil etmediğine karar vermiştir. İstanbul Tabip Odası'nın mahkeme kararının yerinde oluşunu araştırmak anlamına gelecek şekilde soruşturma yoluna gitmesi, sözü geçen tüzük hükümlerine de aykırı düşmektedir.

Dr. Ziya Özel'in kanser hastalığına çare bulmak yolundaki tıbbi çalışmaları 20 yıllık bir süreyi içine almış bulunmaktadır. İnsanlığı yıllardan beri tehdit eden öldürücü bir hastalığa karşı tıbbi çalışmalar yapan ve şifasız hasta olarak nitelendirilen kanser hastalarını hayata ve sıhhata kavuşturmak ideali ile hareket eden bir Türk doktorunu en azından kutlamak gerekirken İstanbul Tabip Odası'nın sanki bir suçlu imiş gibi hakkında soruşturma yoluna gitmesi, teessür duyulacak bir manzara oluşturmaktadır.

Türk Tabipler Birliği Kanunu'nun 1'inci maddesi, tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak görevini Tabipler Birliği'ne bir görev olarak vermiştir. İstanbul Tabip Odası'na mensup Dr. Ziya Özel'in bu amacın gerçekleşmesi doğrultusundaki hareketine düpedüz karşı çıkmak Tabipler Birliği'nin kuruluş amacını inkar etmek anlamına gelebileceğinden, mahkeme kararı ve ileri sürdüğüm sebepler göz önünde tutularak açılmış olan soruşturmaya derhal son vermek gerekmektedir.

Saygılarımla.

Op.Dr. Ziya Özel vekili
Avukat Burhan Apaydın"

Bu cevaba, İstanbul Tabip Odası'ndan herhangi bir karşılık verilmedi. Benim çalışmalarıma engel olmak için bütün ümitlerini Etik Kurul'a bağladılar.

Güdümlü Yayınlar Birbirini Kovalıyor

Adından bahsettirmek isteyen birçok kişinin hiçbir şey bilmedikleri NO konusundaki uydurma haberler, bazı basın mensupları tarafından abartılarak, şişirilerek negatif kamuoyu yaratılmaya çalışılıyordu.

Uydurulanların gerçek intibaını uyandırması için uyduranların şu grupların birinden olması tercih sebebi idi:

Grup 1) Beni bir-iki kere görmüş olması: Bırakın beni tanımayı, beni tanımayanlar dahi sanki beni zaten tanırlarmış gibi yalan beyanat verebiliyorlardı. Hele beni gerçekten bir-iki kere görmüşse çok rahat şekilde konuşabiliyorlardı.

Grup 2) Akademik ünvanlı olması: Hiçbir araştırma yapmadan söyledikleri, her türlü çarpıtma haber, yalan, hakaret basında yayınlanıyordu. Örneğin bir doktorun Muğla'da oturuyor olması yalan haberlerle basında yer bulmasına yetiyordu.

Şimdi bu yollarla gazetelerde kendilerinden bahsettirmeyi başaranlardan ve söylediklerinden birkaç örnek vereceğim.

Şubat 1988'de Muğla'da dahiliye mütehassası olan, benim Muğla'da bulunduğum 1970'li yıllarda Yatağan'da hükümet tabipliği yapan şahsın 13 Şubat 1988 tarihli Cumhuriyet gazetesinde çıkan benim hakkımdaki görüşleri:

Hastaların Çoğu Öldü

Muğla'ya geldiğimde, Ziya beyin tedavi ettiği hastalarda normal tedavi edici ilaçların kullanıldığı hastalarda olduğu gibi saç dökülmelerine rastladım. Ziya bey, bu araştırmaları yaparken elde ettiği sıvıyı doğrudan damara zerk ediyordu. Bunun sonunda pek çok hastasını kaybetti. Bu nedenle de kendisine büyük bir tepki vardı. Sonunda mahkemelik oldu. Ruhsatsız ilaç kullandığı için hapis cezası aldı. Af çıkınca kurtuldu. İstanbul'a gittiğinde daha baştan yapması gereken hayvanlar üzerindeki deneyleri orada başlattı sanıyorum. Bunun sonunda da o maddeyi bulmuş olmalı. Ancak kansere karşı etkisi olduğunu sanmıyorum.

1- Benim tedavi ettiğim hastaların saçları dökülmez.

2- Benim ilacım damardan kullanılmaz; adale içine enjekte edilir ve/veya ağız yolu ile kullanılır.

3- Muğla'da bu konuda mahkemeye verilmedim, hapis cezası almadım, aftan yararlanmadım.

Biraz evvel bahsettiğim, Grup 1'e ve çarpıtmalara tipik bir örnekti.

***

18 Mart 1988 tarihli Milliyet gazetesinden iki haber (!):

TTB Genel Sekreteri Prof. U.C.:

"Tıpta 'icat paranoyası' denen bir hastalık vardır. Ziya Özel de bu tür hastalardan biridir."

TTB İkinci Başkanı Prof. K.T.:

"Zakkum olayı ile ilgili gelişmeleri son derece ilginç bir komedi olarak değerlendiriyorum. Bir maddenin vücuttaki bağışıklık sistemini harekete geçirmesinin kanser tedavisi ile uzaktan yakından ilgisi yoktur. Bir kanser ilacı, ancak sitotoksik ve sitostatik etkisi varsa gerçek kanser ilacıdır. Biberi Sandoz'a göndersem, içinde bağışıklık sistemine etkili en az iki madde çıkartırlar. Zakkumla ilgili gelişmeleri ve tartışmaları son derece ilginç bir komedi olarak değerlendiriyorum. Ve diyorum ki bilim canlı olsaydı yaşadığına kahrederdi."

Her ikisi de yukarıdaki Grup 2'ye tipik örnekler: U.C., *"Hakaret edeyim de ismim gazetelere çıksın"* diye uğraşanlardandı. Diğeri ise, dünya kanseri immünoterapi ile tedavi yolları geliştirmeye uğraşırken (örneğin interferon tedavisi, Taksol, vb.) sırf zakkum aleyhinde lâf edebilmiş olmak için immünoterapinin kanser tedavisinde yeri olmadığını iddia ediyordu. Ancak şu söylediğine ben de katılıyordum: *"...bilim canlı olsaydı yaşadığına kahrederdi."*

14 Şubat 1988 tarihli Milliyet gazetesinde "Kanserci Doktora Veryansın" başlığı ile çıkan haberde İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. H.K., ismi gazetede çıksın diye bakın neler diyordu:

"TRT'nin başındaki profesörün bilimsel, bedensel ve zihinsel bir kontrolden geçirilmesinde yarar var. Dr. Ziya Özel tarafından üretilen

ilacı destekleyen tek bilimsel kuruluş olan DETAM'ın bilgi birikimi, teknik olanak ve deneyim olarak yetersiz olduğunu belirten uzmanlar, 'DETAM yeniden gözden geçirilmeli' diyorlar. Bize her gün bu tür isteklerle birçok kişi başvurur. Biz bunları genellikle ikna ederek vazgeçirmeye çalışırız.

Dr.Özel'i bu konuda uzman olan Prof. Dr. B.B'ye gönderdim. Sayın B.B, bir çok deney yapmış ama sonuç alamamış. Dr. Özel, henüz kullandığı ilacın kimyasal bileşimini dahi bilmemektedir. Bir ilacın kullanılabilmesi için klinik deneylerin mutlaka yapılması gerekir. Hiçbir istatistiki bilgi ise yok. Ön patent alınmış diyorlar. Patent alınması ise son derece kolaydır. Patent bürosu elindeki belgeleri alıp para karşılığı patent verir."

Prof. Dr. H.K. Grup 2'ye ve çarpıtmaya tipik bir örnek daha oluşturmaktadır:

1- Ben, bu şahsı hiç görmedim, kendisi ile görüşmedim. Beni, Prof. B.B'ye de göndermedi.

2- Patent konusunu az biliyor, ama sanki çok biliyormuş gibi konuşuyor: Doğrudan ABD Patent Ofisi'ne başvurarak ABD'de patent alınabilmesi için icadın yeni, faydalı, faydalı olabilmesi için de çalışabilmesi lazımdır.

(1996'da ABD'nin, 1992'de imzaladığı Uruguay Patent Anlaşması'na katılımından sonra, önce T.C.'de tescil ettirilen bir patente ABD'de patent nisbeten kolaylıkla alınabilir olmuştur, ancak böyle bir patentin lisansını ABD'de kimse satın almak istemez, zira koruması yoktur.) Para ile patent alınması ise, geri kalmış ülkelerde olan bir uygulamadır...

***

Yalan ve çarpıtmalarla basın yoluyla yaptıkları bu negatif kampanyanın arasında bazen sağduyulu kişilerin yazıları da çıkıyordu. Bunlardan biri 1988 Şubat ayında Zaman gazetesinde yayınlanan Yerli İlaç Sanayicileri Derneği Başkanı M.Ö. ile yapılan söyleşiydi:

"Doktoru herkes itham ediyor 'Sen toksitesini tayin ettin mi? Dozajını buldun mu? Yüzde ne kadar tedavi neticesi aldın?' gibi sualler soruyorlar. Ve bunu soranlar da, esef etmek lazım gelir ki, kendisine

bilim adamıyım diyenlerdir. Aslında bu ilim adamlarının konuya değişik ve gerçekçi yaklaşarak, 'Getir bu ilacı, tetkik edelim' demeleri lazımdır. Bilhassa televizyondaki açık oturumda bazı ilim adamlarımız, 'Niçin bu mevzunun üzerinde durdun?' diyerek hal ve hareketleri ile ilacı ortaya atan doktoru bir dövmedikleri kaldı. Halbuki tebrik etmeleri lazımdı. 'Bu bizim de mevzumuzdur. Biz ihmal ettik, ancak sen çok kıymetli bir çalışmanın içine girdin, seni tebrik ederiz, sana yardımcı olacağız' demeleri lazımdı. Bu ilim adamlığı hüviyetini orada gösteremediler. Ortada bir vaka, tedavi ettiği hastalar var."

Söyleşiye katılan gazeteci soruyor:

"Bunlardan birisi de sizin yakından tanıdığınız birisi değil mi?"

Söyleşi devam ediyor:

"Deniz Albayı A.Ö. benim ilk ve orta mektepten sınıf arkadaşımdır. 1974 senesinde askerlikten ara verip ayrıldığı bir dönemde Konya'da karşılaştım. Kendisinin kanser olduğunu, son günlerini burada geçirmek için geldiğini anlattı. Ben de teşhiste hata olabileceğini belirtmiştim. Daha sonra kendisini göremedim. Vefat etmiş olacağını düşünüyordum.

Kendisini TV'de görünce oldukça şaşırdım. Yalnız o zaman bana bu doktorun ismini vermemişti, ama zakkumla tedavi olayına temas etmişti ve bir eczacı olarak bana fikrimi sormuştu. Ümidi kırılmasın diye de ben olabilir cevabını vermiştim. Ancak seneler sonra sağlam olarak karşıma çıktı. Aynı şekilde TV'de başka misaller de gördük. Şimdi bunlar birer gerçek. Burada 'Bu ilaçtır, değildir' münakaşasının yapılmaması gerekir. Bu evvela bir 'deva'dır, hastalığa iyi geliyor. İlaç olması ayrı bir merhale gerektirir. Bizde ilim adamı sıfatına sahip olup da kendisine ait tetkikleri olmayan kişilerin mevcudiyeti maalesef fazladır. Bunun sebebini araştırmak gerekir."

Tarafsız ve dürüst bir eczacının görüşleri özetle buydu. Bahsettiği denizci albay, 1977'de NO'nun mahkemesinin son celsesinde dinlenen üç şahitten birisiydi.

Namuslu insanların konuşmaya korktuğu bir ortamda çalışmalarımı takdir eden gerçek bilimcilerin seslerini çıkarması, çıkarsalar bile bana

hakareti görev bilen, adımı "zakkumcu" koyan bazı çevreler vasıtası ile duyurmaları düşünülemezdi.

10 Şubat 1988 tarihindeki TV yayınından sonra halkımızın her kesiminden yaptıklarımı takdir eden, beni destekleyen bir çok mektup aldım. Tıp mensuplarından ise sadece bir tane geldi, o da Prof.Tevfik User imzasını taşıyordu. Mektup şu idi:

"Op.Dr. Hüseyin Ziya Özel,

Çok muhterem efendim.

Sayın Meslektaşım ve yol arkadaşım.

İki gündür Türkiye televizyonları ve gazetelerinde gerçek tıp nuru ile gözlerimizi kamaştırdığınız için, sizlere çok teşekkürler ederim. Sizin de, hepimizin bayramını da içten kutlarım. Ulu Tanrıdan başarılarınızın devamını dilerim. Yolunuz dikensiz, sonunuz da gerçeğin parıltısı ile müstesna ışıklı olsun, Amin.

Tıbba tecrübe ve araştırma felsefesini katan İsviçreli Dr. Paracelsus, sırası geldikçe 'Tabiat, tabiatın bağrında öğrenilir' derdi. Siz de aynı yol ve basirettesiniz. Lütfen muhaliflerinize, dijitalin, yani en çok hayat kurtaran kalp ilacının da bitkiden, yüksük otundan çıkarıldığını hatırlatınız.

Benim size verecek şiltim, meslek yaşantımın öyküsünü içeren son kitabımdır. Çok yorulduğunuzda sizi dinlendirirse ne mutlu bana. Sakın yılma, çalıştıkça daha bileli ol. En iyi dileklerimle.

Dr. Tevfik User"

Mektubun ekinde, "Maskeli Ülserler ve Şekerli Ülser Pratiği" isimli kitabı vardı.

***

Aleyhtekiler, etkileri altındaki Etik Kurul'dan, 4'e karşı 5 çoğunluk ile bu tedavi şeklinin Türkiye'de uygulanmasına mani olmaya yönelik karar çıkarttırmaya muvaffak oldular. Yapacak bir şeyim kalmamıştı. Bundan sonraki mücadele, 1977'den beri konunun hukuksal sahibi olan avukat Apaydın'a kalıyordu.

Avukat Apaydın, sonsuz hukuk bilgisi, cesareti, parlak zekası,

bitmeyen enerjisi ve tecrübeleri ile tanınan bir hukuk dehasıdır. Bu konuyu da başarı ile savunacağına ve sonunda kazananın biz olacağımıza emindim. Ama işinin ne kadar zor olacağını da biliyordum. Karşımızdakilerin güçleri belli idi. Avukat Apaydın, Etik Kurul kararına itiraz etti. Ancak hasta bakmam, geçici bir süre için de olsa, engellenmişti. Türkiye'de kaldığım takdirde benden yardım bekleyen çaresiz insanları geri çeviremeyeceğimi biliyordum.

KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'tan Davet

Kuzey Kıbrıs Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın yakın çevresinden bir hastayı görmem için bir davet aldım. 1988 senesi Mayıs ayı başında eşimle beraber Kuzey Kıbrıs'a gittik.

Hasta meme kanseri teşhisi ile ameliyat olmuş. Ameliyat sonrası tedavi için İngiltere'ye gitmiş. Kemoterapiler yapılmış. Bir süre sonra metastazlar başlamış, tedaviler netice vermeyince de ağrı kesici ilaçlar kullanması önerilerek gönderilmiş.

Hastayı evinde muayene ettim. Ameliyat olduğu bölgede yaygın yara şeklinde, hastalığın tekrar nüksettiğini gösteren bulgular vardı. Akciğerlerinde metastazlar oluşmuştu, plöreziden (su toplaması) nefes almakta zorlanıyordu. Ağrılardan ve nefes darlığından yatamıyor, bir koltukta oturarak günlerini geçiriyordu. Hastaya yapılacak bir tedavi kalmamıştı.

NOİ tedavisine başlandı. Yaraya her gün pansumanlar ayarlandı. 10 gün sonra hasta rahatladı. Günün bir bölümünü yatağında rahat yatarak geçirmeye başladı. Hastanın tedavisi ve kontrollerini muntazam olarak bir ay takip edebildim. Genel durumu oldukça düzelmişti. Yaşamından ümit kesilen hastanın günlük yaşantısı normale döndü. Akciğer filimlerinde bariz düzelme görülüyordu. Hastanın yakın çevresinden bir doktor hasta ile yakinen ilgileneceğine söz verdi. Bir ay sonra tekrar film çekilmesini önerdim ve K. Kıbrıs'tan ayrıldım.

Cumhurbaşkanı Denktaş iyi niyetli, ileri görüşlü bir idareci idi. Benim Kıbrıs'ta kalmamı, orada hasta kabul etmemi istiyordu. Bunun gerçekleşmesi için 11.5.1988 tarihinde Kuzey Kıbrıs Başbakanı D.E.'ye şu mektubu gönderir:

"Sayın D. E.
Başbakan
Lefkoşa

Sayın Dr. Ziya Özel'in durumunu ben Pastör'ün mikroplarla ilgili ilk buluş günlerine benzetiyorum. Pastör'e karşı çıkanlar ve onu destekleyenler vardı. Destekleyenler sonunda haklı çıktılar ve insanlık yararlanmış oldu. Karşı çıkanlar haklı çıkmış olsalardı Pastör'ün mikroplara karşı mücadelesi kimseyi incitmiş olmayacaktı.

Sayın Özel'in tedavisinden yarar gören kişilerden mektuplar almaktayım. Destekleyiniz diyorlar. Birçok hasta da ümitle bize başvurarak Sayın Özel'in tedavisine başlamak yönünde kendisini ikna etmemi istiyorlar. Tabiatıyla bu konuda ben Sayın Özel'i etkileyecek durumda değilim. Ortada bir iddia ve bu iddiayı kanıtlayıcı raporlar vardır. Tedaviden yarar görmüş olan kişilerin beyanları, mektupları vardır. İlgili kurulda aleyhte alınan karar bir oy farkladır. Bütün bunları göz önünde tutarak Sayın Özel'e KKTC'de hastalarına tedavi olanağı sağlamamızda ben her açıdan yarar görüyorum.

İlginizi ve gereğini rica ederim.

Rauf Denktaş
Cumhurbaşkanı

Dağıtım: Sayın M.E. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı"

***

Başbakan D.E.'nin odasında Sağlık Bakanı M.E. ile bir toplantı yapıldı. "Türkiye'de uygulanmasına izin verilmeyen bir tedavi şekline müsaade edemeyeceklerini" bildirdiler.

1998'in Eylül Ayında Tekrar Yurda Döndük

Eylül 1988'e kadar eşimle beraber yurtdışında kaldık. Bu arada memleketimizde Türk Tabipler Birliği'nin saldırılarından haberim dahi olmadı, saldırıları Avukat Apaydın karşıladı.

1 Eylül 1988 tarihinde eşimle beraber Marmaris'teki yazlık evimize geldik. Geldiğimi kimse bilmediği için hasta da gelmiyordu. Bir gün

saat 17 sıralarında 55 yaşlarında bir şahıs, 23 yaşındaki oğlunu sırtında taşıyarak evime getirdi. Kendisi Marmaris'in Söğüt köyünden idi. Hasta oğlunu İzmir'e götürmüş, tetkikler sonunda kan kanseri teşhisi konulmuştu. Babasından tedavi için 7 milyon lira istenir. Baba o miktar parayı temin etmek için köyündeki evini satması gerektiğini söyleyince, bir doktor, tedavinin sonunda çocuğunun iyi olma şansının çok az olduğunu söyler. Bunun üzerine oğlunu hastaneden çıkartır. Köyüne götürmek için otobüsle Marmaris'e gelirken hastanın durumu fenalaşır.

Muğla'da otobüsten inerler. Devlet Hastanesi'nde bir şişe kan verilir. Sonra saat 15 sıralarında Marmaris'e gelirler. Benim Marmaris'te olduğumu öğrenir. Son bir ümitle bana muayene ettirmek için oğlunu sırtında taşıyarak getirdi.

Muayene ettim, ileri derecede kansızdı, dalağı bütün karnı dolduracak kadar büyümüştü. Genel durumu çok düşkündü. Nabız dakikada 140, tansiyon arteriel maksimum 95 minimum 65 mmHg idi. İlk iğnesini yaptım, ikinci günü sabahı tekrar gelmelerini söyleyip gönderdim. Orada kaldığım bir hafta süre içinde her gün geldiler. Son gelişlerinde babasının sırtından inmiş, kendisi yürüyerek gelmişti. Üç aylık ilacını verdim.

Daha sonra tedavisine devam etti ve sağlığına kavuştu. Evlenirken düğününe gideceğime söz vermiştim. İki sene sonra düğün davetiyesini getirdi. Düğün tarihinde avukat Apaydın da Marmaris'teydi, düğüne beraber gittik.

***

1992 Mayıs ayı başında Tempo dergisinden konuşmak için geldiler. O sırada orada bulunan hastalarımla konuştular. Marmaris çevresinde tedavi görmüş eski hastam olup olmadığını sordular. Yukarıda bahsettiğim hastamın ismini ve köyünü kendilerine bildirdim.

Köyünde eski hastam Ş.'yi bulmuşlar. Balıkçılık yapıyormuş. Benim adımı verdiği teknesinde resmini çekmişler. Bu röportaj, Tempo dergisinin 1992/18'inci sayısında yayınlandı.

Bu yayından sonra zamanın Sağlık Bakanı hemen soruşturma başlattı. Gelen müfettiş, Ş.'yi köyünden Marmaris'e getirtip ifadesini aldı. Bana

da yazılı olarak "Ş'nin tedavisinde kullanılan ilacı siz mi yaptınız?" diye sordu. Ben de "Ben yaptım" diye cevap verdim. O günlerde emekli bir Sağlık Bakanlığı başmüfettişi de hastam olarak Marmaris'te bulunuyordu. Gelen müfettişle konuşmuş. Müfettiş de suçumu anlayamadığını söylemiş. "Bakan beyin emri ile geldik" demiş.

Üç ay sonra bakanlıktan "izinsiz ilaç kullanmaktan" mahkemeye verilmem için Marmaris Savcılığına yazı gelir. Savcı, "Mahkemede bu suç kanıtlanırsa verilecek ceza 240.000 TL para cezası, bu paranın 2/3'ü olan 160.000 TL peşin yatırılırsa konunun mahkemeye intikaline gerek kalmaz" şeklinde kanaatini söyleyince 160.000 TL'yi (yaklaşık 25 ABD doları) yatırdım ve konu kapandı. Ancak bir hastayı iyi ettiğim için ceza ödemek mecburiyetinde kalmıştım.

Fakir olan bu aileden hiçbir ücret almadım. Bazı günler sabahları kalktığımızda evimizin önündeki bahçenin ve etrafının temizlenmiş olduğunu görür, şaşırır, kimin yaptığını merak ederdim. Bir gün sabah çok erken kalkınca kimin yaptığını öğrendim: Temizliği yapan Ş.'nin annesiydi.

TTB'nin Kararı: Meslekten Men

7.9.1988 tarihinde İstanbul Tabip Odası 10/6 sayılı kararı ile beni Onur Kurulu'na verdiklerini 9.9.1988 tarihli yazıları ile bildirdiler. Bana ceza vermeyi kafalarına koymuşlardı. Yazışmalar, formalitelerin tamamlanması için yapılıyordu. Onur Kurulu'nun bana verdiği 6 aylık meslekten men cezası, 17 Ekim 1988 günü akşamı TV ve radyo kanalları ile açıklandı. O tarihte Marmaris'te bulunuyordum. Bu haber üzerine 18 Ekim 1988 günü Marmaris'ten ayrıldım ve İstanbul'daki evime yerleştim.

Emniyetimi sağlamak için bir bekçi görevlendirilmişti. Apartman girişinde bekliyordu. Beni arayan hiç kimseyi içeri almaması için talimat verdim. 19 Ekim günü saat 10 sıralarında kapım çalındı. Kapıda 50 yaşlarında elinde hasta dosyası olan bir kişi bekliyordu. "Oğlum ağır hasta, ancak dosyasını getirebildim, sizden yardım istemeye geldim" dedi. Kapıdaki bekçi yanında idi. "Niçin aldın?" diye sordum. "Dayanamadım efendim" dedi. Babaya, "Bana Türk Tabipler Birliği'nce meslekten men cezası verildiğini, hastalarıma yardım etme hakkımın engellendiğini

bilmiyor musun?" deyince, "Biliyorum, biliyorum ama ben oğlu ölümle pençeleşen bir babayım. Sizin aranızdaki sürtüşme beni ilgilendirmez. Lütfen oğluma yardım edin" dedi ve kapıda ağlamaya başladı.

Üzgün ve perişan babayı içeri aldım. Elindeki dosyayı tetkik ettim. Oğlu 22 yaşında bir astsubaydı. Beyninin talamus bölgesinde tümör vardı. Tümörün yerleşme yeri ameliyatla temizlenecek bir yer değildi. GATA'da (Gülhane Askeri Tıp Akademisi) radyoterapi yapılmasına karar verilir, 4-5 gün yapıldıktan sonra durumu daha da kötüleşince tedavi kesilir. Bacakları felç olduğundan sokağa çıkamaz, evinde pencere önüne yatacağı bir sedir yapılır, oradan sokağı seyrederek günlerini geçirir. Bunun gibi bağışıklık sistemi darbe görmemiş hastalardan iyi netice alabiliyordum.

Bana meslekten men cezası verdiler diye cezadan korkup bu babayı eli boş geri göndermek benim doktorluk anlayışıma ters düşerdi.Yatalak durumdaki oğlunu evinde gördüm. Cezadan korkan bir insan olsam bu çalışmayı çoktan bırakmam gerekirdi. Bir ay yetecek ilacını verdim, nasıl kullanılacağını öğrettim. Eğer faydasını görürse ilaç bitiminde tekrar gelmelerini söyledim.

Bir ay sonra baba geldi. Bacaklarda hareket başladığını, genel durumunun daha iyi olduğunu, ancak yürüyemediği için getiremediğini söyledi. Kendisine iki ay yetecek miktarda ilacını verdim. Aralık ayı sonunda baba tekrar geldi. Oğlunun yürüyebildiğini, havalar soğuk olduğundan getirmediğini söyledi. Üç ay yetecek ilacını verdim, gönderdim.

Mart 1989'da oğlu ile beraber Marmaris'e geldi. Oğlu her hali ile normal görünüyordu. GATA'da bulunan dosyasının kopyasını da beraber getirmişlerdi. Dosyasında NO tedavisine başladığı tarih, iki ay ara ile yapılan bilgisayarlı beyin tomografisi bulguları vardı. Raporlarda beyindeki tümörün gerilediği yazıyordu. Haziran 1989'da tedavisi tamamlandı. Normal yaşantısına döndü. 15 sene sonra 2004 yılında babasını telefonla aradım. Oğlunun iyi olduğunu, Ankara'da yaşadığını söyledi.

Gerçek manada bilimcinin cesur ve de koyduğu teşhisin arkasında durması gerekir. Mensubu olmaktan gurur duyduğum GATA'da çok şeylerin değiştiğini geç öğrendim. Bu hasta için görüş istediğim

yetkililerden bir cevap alamadım. Üstelik yaptığım tedavi hakkında hiçbir bilgileri olmadığı halde aleyhimde beyanat dahi verebildiler.

"Meslekten Men"in Mahkemece İptali

Meslekten men cezası bana tebliğ edildikten sonra avukatım Apaydın yürütmenin durdurulması için İdare Mahkemesi'nde dava açtı.1988/1487 dosya numarası ile açılan davada Ankara 5 numaralı idare mahkemesi 90 gün süre ile yürütmenin durdurulmasına karar verdi.

İdare Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma kararına rağmen bir süre sonra Beşiktaş Hükümet Tabipliği'nde görevli üç kişilik bir ekip muayenehanemi mühürlemek için geldiler. Hemen avukatım Apaydın'a haber verdim. Her zaman olduğu gibi onun konusuydu. Hemen geldi. Gelen ekibe gerekli belgeleri gösterdi, muayenehaneyi mühürlemeleri halinde suç işlemiş duruma düşeceklerini bildirdi. Gösterilen belgeler karşısında mühürlemekten vazgeçtiler.

Bu dava sırasında avukat Apaydın tarafından mahkemeye verilen cevap dilekçesine Türk Tabipler Birliği avukatının 30.11.1988 tarihli cevabından bir bölümünü buraya ibret için alıyorum. Ben ne ile suçlanıyorum, çalışmalarımı kimler değerlendiriyor, bu saçma değerlendirme ile nasıl suç yaratılmaya çalışılıyor?

TTB avukatının mahkemeye verdiği 30.11.1988 tarihli dilekçeden:

"1- Zakkum ekstresi ile ilgili toksikolojik araştırmalar Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Farmakoloji bölümü ve DETAM'da yapılmıştır.

a) 1974-1976 yılları arasında Prof. A. A. tarafından yapılmış ve toksik olmadığı İstanbul 11'inci Asliye Ceza Mahkemesi'ne bildirilmiştir. Amerikan Ulusal Kanser Enstitüsü toksikolojik araştırma protokollerine göre yapılmamıştır. Farelerle beraber sıçan ve köpeklerde de yapılması gerekirdi. Bu durumda Prof. A.A.'ya ait raporun bilimsel geçerliliği yoktur.

b) Bu ilk toksikolojik çalışmalar yeterli görülmemiş olacak ki 1987-1988 yıllarında DETAM'da da yapılmıştır. Bu çalışmaları da Hacettepe Üniversitesi'nden Prof.D.F. bilimsel bulmamıştır.

2- *Zakkum ekstresi ile ilgili anti-tümör etki çalışmaları DETAM'da, Sandoz İlaç Firması'nda ve Prof. M.T.'nin gönderdiği NCİ'de yapılmıştır.*

a) *DETAM'da yapılan anti-tümör etki çalışmalarında uygun hayvan tümör modellerinin kullanılmadığı ve konuyla ilgili araştırma tekniklerine uyulmadığı Prof.Dr.D.F.'ce belirtilmiştir. Bu araştırmalarda kullanılan Ehrlich Asit tümörü modeli Amerikan Ulusal Kanser Enstitüsü standartlarına uygun olmayan bir tümör modelidir. Bu durumda DETAM'da yapılan araştırma sonuçlarına güvenmek mümkün değildir (Bu bilgiler, Prof.D.F. tarafından, Etik Kurul'a verilen, rapordan alınmıştır.)*

b) *Sandoz İlaç firmasında yapılan araştırmalarda Zakkum Ekstresinin Sitotoksik ve Sitostatik etkisinin bulunmadığı gösterilmiştir.*

c) *1988 yılı içerisinde Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğretim üyesi Prof. M.T. tarafından yurtdışında yaptırılan araştırma sonuçları da anti tümöral etki olmadığını göstermiştir."*

Prof.D.F., 1975'te TÜBİTAK'a "zakkum ekstresi sitostatik, sitotoksik değildir" diyen, zakkum aleyhtarlarının hep gerekçe olarak öne sürdükleri o meşhur raporu veren, bu kitabın değişik yerlerinde bahsedilen Hacettepe Üniversitesi Onkoloji bölümü öğretim görevlisidir. TTB için adeta "en çok bilen" bilirkişi rolünü üstlenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Ona göre, Nerium Oleander ile ilgili yapılan hiçbir şey bilimsel değildir.

Sandoz araştırmalarında NO ekstresinin övünme unsuru olan "sitostatik, sitotoksik olmama, tersine 'İmmünomodülatör' olma" özelliğini "Sandoz İlaç firmasında yapılan araştırmalarda Zakkum Ekstresinin Sitotoksik ve Sitostatik etkisinin bulunmadığı gösterilmiştir" diye nasıl kökten çarpıtmış olduğu görülmektedir. Diğer taraftan bu Prof. unvanlı kişi, immünomodülatör ilaçların modern kanser tedavisindeki önemini kabul etmiyorsa, bu da, bilim konusundaki durumunu gösterir.

2-C maddesinde adı geçen Prof.M.T.'nin benim ile ilgisi olmayan saçma bir sıvıyı NCİ'ye nasıl gönderdiğini, bu kitabın Bonn Sempozyumu'ndan bahsettiğim biraz sonraki bölümünde anlatacağım.

Hastalarım, Duruşma Salonunda Beni Bekliyordu

Aralık ayında meslekten men cezasının iptali ile ilgili duruşmada bulunmak üzere avukatımla beraber Ankara'ya gittik. Duruşmanın yapılacağı binaya vardığımızda, Ankara'da bulunan, iyi olmuş, bir çok eski hastamı orada bekler görünce şaşırdım. Bu ilgi ve alakadan çok duygulandım. Duruşma için Ankara'ya geleceğimi hiç kimseye bildirmemiştim.

Onlardan biri, 1986 senesinde omur iliğindeki tümör nedeni ile göğüsten aşağısı felçli, yaşamasından ümit kesilen hastam U.Ş. idi. Oğlunun tedavisi için uğraşan annesine son gittikleri üniversitede, "Boş yere uğraşıyorsun! Senin Allah'a inancın yok mu? Oğlunun kurtulma şansı yok!" denmişti. NO tedavisi ile felçten kurtulmuş, şifaya ermişti. Annesi ile beraber gelmişti. Duruşma sırasında annesi, "Ben, hali vakti yerinde bir vatandaşım. Dünyada omurilik kanserinden iyi olan bir tek hasta göstersinler, bütün servetimi onlara bağışlarım" dedi. U.Ş., duruşmadan sonra kendi kullandığı arabası ile bizi havaalanından yolcu edinceye kadar yanımızdan ayrılmadı.

Daha sonra U.Ş.'den yanındaki raporları istemiştim. Raporlarla beraber durumunu anlatan bir mektup yazmış. İmzanın üzerine "Oğlunuz U.Ş." yazması beni çok mutlu etmişti.

***

Duruşma, büyük bir salonda saat 10'da başladı. Salon tamamen dolmuştu. Salonu dolduran kalabalığın çoğunluğu Ankara'da bulunan eski hastalarım ve yakınlarıydı. Türk Tabipler Birliği'ni (TTB), ikinci başkanı ve iki avukatları temsil ediyordu. Mahkeme başkanı ilk sözü bana verdi. Ben konuyu kısaca izah ettikten sonra, "Bu projenin başarıya ulaşması için iki yönden desteğe ihtiyacı vardı: Tıbbi ve Hukuki. Tıbbi destek benim işimdi. Hukuki desteği ise projenin başladığı günden beri savunucusu olan avukat Burhan Apaydın üstlenmişti. Burada konu bana verilen meslekten men cezası olduğundan kendileri gerekli açıklamaları yapacaklardır" dedim ve sözü avukat Apaydın'a bıraktım.

Avukat Apaydın, TTB avukatlarının suçlayıcı iddialarına belgelerle cevap verdi. Suçlamaların saçmalıklarına açıklık getirecek belgeleri izah ederken dinleyiciler tarafından uzun süre alkışlanması, başarısının delili

idi. Daha sonra her zamanki gibi aleyhimde bir konuşma yapan TTB ikinci başkanı, konuşmasının bir yerinde işaret parmağı ile beni göstererek, "Bu adam Türk tıbbının yüz karası!" demesi üzerine sözü salondaki dinleyenlerin "Yuh" sesleri ile kesildi. Konuşmasına devam edemedi. Beraberinde getirdiği çantasını dahi almadan salonu terk etti. Mahkeme, 6 ay meslekten men cezamın kaldırıldığını bildiren kararını açıkladı.

Ancak TTB beni rahat bırakmamaya kararlı idi. 1990 senesi Haziran ayında Marmaris Savcılığı'ndan sanık olarak ifade vermek üzere çağrıldım. "Bir meslektaşın mektubu" TTB genel başkanlığı tarafından suç duyurusu olarak savcılığa gönderilmişti. Mektup, Giresun'da göğüs hastalıkları uzmanı bir doktor tarafından yazılıp TTB genel başkanlığına verilmiş, TTB de, aynı mektubu Marmaris Savcılığı'na suç duyurusu olarak göndermişti. Mektupta yazılanlar özetle şöyleydi:

Eylül 1989 tarihinde şikayetçi doktora A.B. hasta olarak müracaat eder ve tedavisine girer. Ancak durumu her geçen gün kötüleşir. Hasta 26 Aralık 1989 tarihinde Marmaris'e bana getirilir. Hasta yakınları tarafından sırtta taşınıyordu. Tarafımdan tedaviye alındı. Bir ay yetecek ilacını verip, gönderdim.

Bir ay sonra kardeşleri ilaç almak için geldi, hastanın durumunun iyi olduğunu söylediler. İki ay yetecek ilaç verdim. Tedavisine devam edildi. Bir müddet sonra şikayetçi doktor çarşıda hastanın kardeşlerini görür, hastanın durumunu sorar, "Hastayı Marmaris'e götürdük, hasta iyi oldu" cevabını alır. Bunun üzerine şikayetçi doktor, TTB genel başkanlığına bir mektup yazar ve şikayetlerini dile getirir. Hastanın Marmaris'teki tedaviden iyi olduğu gerçeğini de yazarak, "Bir göğüs hastası göğüs hastalıkları uzmanını bırakıp Marmaris'e gitmiştir. Buna mani olunmasını" ister. Savcı da bu saçma mektuba ve kendisine gönderilmesine şaşırmıştı.

Şikayetçi doktor hastanın iyi olduğunu söylüyor, tedavi eden doktoru şikayet ediyor. Savcı bir hastayı iyi eden doktor hakkında ne yapabilirdi? Takipsizlik kararı verdi. Ama TTB beni savcı karşısına sanık olarak çıkarmayı başarmıştı. İyi olmuş bir hastam için ikinci defa ifade vermeye çağrılıyordum.

19 Mayıs 1990 tarihli, Günaydın gazetesinde birinci sayfada bir haber

çıktı: "Zakkumcu Doktor Ceza Aldı" Aldığım bir ceza yoktu. Haberi okuyunca aldığım cezayı öğrendim. 1988 senesi sonunda İstanbul'dan ayrılıp Marmaris'e yerleşmeye karar vermiştim. İstanbul'daki muayenehanemi kapatmak için gerekli müracaatlarımı yaptım. 1989 Mart ayında da Marmaris'teki muayenehanemi açtım. Hükümet Tabipliği'ne kaydım yapıldı, Vergi Dairesi'ne de bildirildi.

Bir süre sonra savcılıktan bir yazı aldım: İki yerde (İstanbul ve Marmaris'te) muayenehane çalıştırdığım konusunda Muğla Tabip Odası'nca şikayette bulunulduğundan ifade vermem isteniyordu. Konuyu savcıya anlattım. Savcı bu konuların belgelenmesi için İstanbul Tabip Odası'na, Mecidiyeköy Vergi Dairesi'ne yazılar yazılması gerektiğini, konu hakkında mahkemenin karar vereceğini, suçlama gerçek ise verilecek cezanın 7.500 TL olacağını, eğer bu paranın 2/3'si olan 5.000 TL'yi yatırırsam mahkemeye gidilmesine gerek kalmayacağını bildirdi. İş uzamasın diye 5.000 TL'yi (yaklaşık 2 ABD doları) yatırdım ve konu kapandı. Bu durum, şikayetçilerin hoşuna gitmemişti. Ama yine de bir gazeteye benim ceza aldığım şeklinde beyanat vererek egolarını tatmin etmişlerdi.

Esrarengiz Bir Hasta Yakınının Talebi...

1989 senesi 9 Mart günü muayenehaneme 23 yaşında B.G. isimli bir hasta geldi. Askerliğini yaparken akciğerinde kist hidatik teşhisi ile ameliyat olmuştu. Ameliyatta hastalığın kist hidatik değil, testiste bulunan bir tümörün metastazı olduğu anlaşılmıştı. Daha sonra yapılan tetkiklerde testisteki tümörün karın içinde de metastazları olduğu tespit edilir. Bu sırada askerliği bittiğinden tedavisine bir onkoloji hastanesinde devam etmesi önerilir. Birkaç hastaneye müracaat eder, tedavi için yapılan teklifleri kabul etmez.

Bana geldiğinde karındaki metastazlar muayenede ele geliyordu. Ameliyat olması gerekiyordu. Devamlı olarak 37,5 derecenin üzerinde ateşi vardı. Bu durumda benim kendisini tedaviye almamın mümkün olmadığını, karındaki tümörün büyümekte olduğunu, acilen hastalığı ile ilgili bir hastaneye müracaat etmeleri gerektiğini, kendisine ve yanında bulunan kız kardeşine anlattım. O sırada Almanya'da bir toplantıya katılmak için Marmaris'ten ayrıldım.

20 gün sonra döndüğümde tekrar geldi, bu defa yalnızdı. Hastalığı ile ilgili bir hastaneye gitmesi tavsiyelerimi tekrarladım. “Ben başka hastaneye gitmem” diye ısrar edince tedavisi ile ilgilenen bir yakını ile beraber gelmesini istedim. 1989 Mayıs ayı başında annesi ile beraber geldi. Annesine durumu anlattım. En kısa zamanda hastalığı ile ilgili bir hastaneye gitmelerini önerdim ve ayrıldılar.

Ondan sonra bir daha haber almadım. 12 Aralık 1989 tarihinde 35 yaşlarında şişmanca bir şahıs muayenehaneme geldi. Eski hastam B.G. için ilaç almaya geldiğini söyledi. Kaydını ararken hastanın nasıl olduğunu sordum. Çok iyi olduğunu söyledi. Dosyasını tetkik edince şaşırdım. Tedavimdeki bir hasta değildi. Gelen şahsa durumu söyleyince “Bilmiyorum, beni ilaç al diye gönderdiler” dedi. Odadan hemen çıktı ve uzaklaştı. Bir daha görünmedi.

Aleyhimde bir komplo hazırlanmıştı. 16 Aralık 1989 tarihli Hürriyet gazetesinde manşet şöyle idi:

Marmara Üniversitesi profesörleri, “Zakkumla kanser tedavisine dur” çağrısı yaptı: “B., Zakkum Kurbanı Oldu”

Başlığın altında da bir deri bir kemik kalmış tabirine uyan, kaşektik bir hastanın resmi. Eğer gönderdikleri şahsa ilaç verseydim ellerinde tedavi ettiğime dair bir delil elde etmiş olacaklardı. Ancak hastanın mazisinde bana geldiğini öğrendikleri için, bu hale düşmesini bana güvendiği için kendilerine geç gitmesine bağlayarak beni suçlama yoluna gideceklerdi. Gerçekte ise hasta mayıs ayından sonra birçok yere başvurmuş, sonunda gazete ile işbirliği yapan üniversite kliniğine müracaat etmişti. Orada tümörlü testisi almak için bir de ameliyat yapmışlardı. (Terminal dönemdeki hastaya böyle bir ameliyatın niçin yapıldığı da anlaşılmaz.)

Gazetede çıkan bu haber, bana saldırmak için bahane arayan TTB yetkilileri için kaçınılmaz bir fırsattı. Zaman kaybetmeden savcılığa suç duyurusunda bulundular. Savcılık konuyu her yönüyle araştırır. Beni suçlayacak bir bulgu bulamaz. Dosyayı Yüksek Sağlık Şurası’na (YSŞ) gönderir. YSŞ’dan TTB yetkililerinin işine yarayacak bir karar çıkar.

Normalde hastanın kötüleşmesine benim sebep olup olmadığım konusunda karar vermeleri lazımdı. YSŞ de kararlarında B.G.’yi benim tedavi ettiğim ve bundan dolayı kötüleştiğine dair dosyada herhangi bir

belge olmadığını açıkça belirtirler. Cevaplamaları gereken sual de buydu. Ancak buna bir cümle daha eklemişlerdi: "İlaç mahiyetinde olmayan bir maddeyi kullandığı için suçludur." Bu cümle yüzünden savcılık beni mahkemeye verdi.

Konunun benimle ilgisi olmadığını bilen annesi vardı. Anneye gerçeği anlatması için haber gönderdim. Oğlunun hastalığı sırasında 15-20 günde bir Ulusoy otobüsü ile Marmaris'e gittiğini, (eski Türk lirası ile) milyonlarca lira masraf ettiğini söylemiş. Ulusoy otobüs yazıhanesinde çalışanlar kendisine yardım ederlermiş. O tarihlerde Ulusoy otobüslerinin Marmaris'e çalışmadığının farkında değildi. Yalan söylemesi için kimbilir kendisine ne menfaat sağlamışlardı...

Komplo üzerine kurulu bu davada da suçsuz olduğum kanıtlandı.

1976 yılında bu ilacı kullandığım için mahkemeye verildiğimden beri yüce Türk adaletine güvendim. Dürüst, saygıdeğer hakimlerimiz sayesinde bu proje ayakta kalabildi. Istırap çeken insanlara yardımdan başka bir gayesi olmayan bu çabalarıma, memleketimizde hukukçular da doktorların gözüyle baksalardı 1976'lı yıllarda bu çalışmalarımı bırakmak mecburiyetinde kalırdım. Aleyhimdeki her saldırıyı avukatım Apaydın bana hissettirmeden karşıladı.

Türk-Alman Araştırma Grubu

TTB'nin saldırıları devam ederken, diğer tarafta araştırmaları daha ileriye götürmek için TDA'nın da desteği ile 1988 yılında Almanya'da Türk-Alman Araştırma Grubu (TGRG) adında bir ekip oluşturuldu. Bu grubun dört üyesi vardı: Prof. H.W. (Münih Üniversitesi Farmakoloji Enstitüsü Başkanı), Prof. H.C.B. (Anadolu Üniversitesi), Dr. İ.Ç. (Anadolu Üniversitesi, biyolog) ve ben.

Bu kitabın evvelki bir bölümünde anlattığım gibi, Prof. H.W. ile 1976 yılında bir müddet beraber çalışmamız olmuş, Türkiye'de yurtdışına çıkışlar üç yılda bir ile sınırlandırılınca o çalışmalar durmuştu. Araştırmalar, Almanya'da Prof. H.W.'nin başında bulunduğu enstitünün laboratuvarlarında yapılacaktı. Grup üyeleri üç ayda bir Münih'te toplanacak, çalışmalar ve alınan neticeler değerlendirilecekti. Yapılacak yayınlar, dört TGRG üyesinin ismi ile yapılacaktı.

Araştırmacı biyolog İ.Ç.'nin maaşı, Prof. H.C.B.'nin toplantıya gidiş-geliş masrafları, benim onayım ile TDA tarafından ödeniyordu. (Benim de yolluk ve otel masraflarımı alma hakkım olduğu halde kendim için hiçbir para talebinde bulunmadım ve almadım.) Çalışmalar çok iyi gitti. Alınan neticeler yayınlanacak hale geldi.

17-22 Temmuz 1990 tarihinde Almanya'nın Bonn kentinde toplanacak olan Uluslararası Aktif Doğal Maddelerin Biyoloji ve Kimyası Sempozyumu'nda (International Symposium–Biology and Chemistry of Active Natural Substances) o güne kadar alınan neticelerin tebliğ edilmesine karar verildi. Tebliğ metni hazırlandı, Bonn'a gönderildi.

Daha sonra tebliğ için gönderilen metni görmek istedim. Gönderilen metinde dört isim vardı, ama benim ismim yoktu. Dördüncü isim olarak Anadolu Üniversitesi'nden İ.Ç.'ye yardım için gönderilen, ücreti benim imzamla TDA tarafından ödenen yardımcı asistanın ismi vardı. Sebebini sorduğumda "Unutulmuş" dediler. Anadolu Üniversitesi'nden olan iki üye, Prof. H.W.'nin hatası olduğunu iddia ettiler. Hata düzeltildi, ama kongenin yayınladığı "Özel Bülten"de benim adım yoktu, "Planta Medica" dergisinin 1990 senesinde yayınlanan 56'ncı sayısının 668 sayfasındaki özet yayında vardı. H.C.B. ve Anadolu Üniversitesi'nin o zamanki rektörü Y.B.'nin üç hafta sonra Nokta Dergisi'nde ilginç bir beyanatları yayınlandı.

Kongre'de zakkum ekstresinden ayrılan immünolojik olarak aktif polisakkaritlerin tanıtıldığı poster tebliğimiz çok ilgi gördü. Panoya asılan tebliğ metninin önünde kuyruklar oluştu.

Bu manzarayı gören Hacettepe Üniversitesi'nden bir profesör yanıma geldi. "Gördüklerimden çok mutlu oldum. Sizi hem tebrik edeceğim, hem de sizden özür dileyeceğim. Ben sizin aleyhinizdeki kampanyaya istemeyerek katılanlardan birisiyim" dedi. Aleyhimdeki kampanyaya nasıl katıldığını anlattı.

TV'de hastalarımla ilgili yayın yapıldığı tarihte doçentmiş. Hocası Prof. M.T. kendisini odasına çağırır, hemen zakkum yapraklarından bir ekstre hazırlamasını ister. İtiraz eder. Ekstre hazırlamanın çeşitli metotları olduğunu, Dr. Ziya Özel'in hangi metodu kullandığını bilmediğini hatırlatır. Profesör M.T. hangi metot olursa olsun hazırla deyince de, "Ama hocam, Dr. Özel bitkilere su yürüdükten sonra ekstre

hazırladığını söylüyor. Şu anda Şubat ayındayız, bu mümkün değil" deyince, odasında bulunan saksıdaki zakkumdan birkaç yaprak koparıp verir. "Bunlardan yarına kadar hazırla ve getir!" diye emreder. Emirle hazırlanan bu ekstre Belçika'ya gönderilir.

Tesirsiz olduğunu ispat için gönderilen uydurma ekstrenin cevabı istediği gibi gelir ve "tesirsiz" olduğunu belirten raporu bir şov ile basına takdim eder. Aynı raporu biraz yukarıda bahsettiğim gibi TTB avukatı mahekemeye verdiği 30.11.1988 tarihli dilekçede Oleander ektresinin etkisizliğine gerekçe olarak göstermişti.

Kongredeki tebliğden sonra Güneş gazetesinde Andrew Finkel, Bonn'daki zakkum tebliği ile ilgili görüşlerini 27 Temmuz 1990 tarihinde, şöyle yazdı, "Sovyetler Birliği, Fransa, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerdeki üniversitelerden gelen bir avuç bilim adamı afişteki bilimsel verileri okuyup çok ilginç bulduklarını belirttiler ve gittiler. Oysa Alexander Flemmings'in bir rastlantı sonucu penisilin denilen küfü buluşuna denk bir devrim yaratabilecek bir ilacın gizli gücü sergileniyordu."

Prof H.W. bir ilaç firmasıyla görüştüğünü, iki ay içinde o firma ile anlaşma imzalamak üzere bizi davet edeceğini söyledi.

Kongre'ye TDA'dan da bir görevli gelmişti. TGRG araştırmaları ile ilgili patenti takip eden avukatlık firmasına 10.000 DM (Alman Markı) ödenmesi lazımdı. TDA temsilcisi, paralarının bittiğini, bundan sonra ne hukuksal, ne de araştırmalarla ilgili hiçbir ödeme yapamayacaklarını bildirdi. Aramızdaki anlaşmaya göre, ilaç eczane vitrinine çıkıncaya kadar her türlü masrafı karşılamaları gerekiyordu ve bu proje için yeterince kaynak ayrılmıştı. Ancak bu para, TDA idarecileri tarafından sorumsuzca harcanarak bitirilmişti.

Ödemeleri yapamadıkları için TDA ile aramızdaki anlaşma kendiliğinden geçersiz hale geldi. Bu durumu bir yazı ile TDA'ya bildirdim. 22 Temmuz 1992 tarihli Milliyet gazetesinde TDA'nın beni mahkemeye verdiğine ait bir haber yayınlandı. TDA ile yazışmalarımız Marmaris adresinden yapılıyordu. Mahkeme için İstanbul adresini kullanmışlar. Tebliğ zarfı muhtara bırakılmış. Bu yolla gıyabımda karar çıkarmayı tezgahlamışlardı. Milliyet gazetesinde çıkan haber sayesinde konuyu öğrenmiş oldum. Aleyhimde tezgahlamak istenilen oyun da bozuldu.

TDA'nın bu durumu, Prof H.W.'nin tutumunu da değiştirdi. TDA'yı bir devlet kuruluşu olarak görüyordu. TDA'nın parasının bitmesini, arkamdaki devlet desteğinin çekilmesi olarak yorumladı. TGRG'deki üç üyeyi uzaklaştırıp, bütün haklara tek başına sahip olmak için harekete geçti. Avukata ödenecek 10.000 DM'yi hemen ödememi, aksi halde her türlü haklardan vazgeçtiğimi bildiren -örneğini gönderdiği- belgeyi imzalayıp kendisine iletmemi istedi. 10.000 DM'yi ödeyeceğimi, ancak daha önce hazırlanan yayının yapılmasının şart olduğunu bildirdim. Bir gün sonra Prof. H.W.'nin istediği miktarın 15.000 DM'ye çıktığını bildiren ikinci faks mesajı geldi. Yine bir gün sonraki faks mesajında avukata 5.000 DM hemen ödenmez ise, patent haklarının yanacağını, ödememiz gereken miktarın da 25.000 DM olması gerektiğini bildiriyordu. Her gün miktarı artırarak vazgeçirmek istiyordu.

Bir holdingin sahibi E.Ö. ile görüştük. Konuyu kendisine oğlum Tamer belgelerle anlattı. E.Ö. 25.000 DM'yi ödeyeceğini ve bundan sonra da destek olacağını bildirdi. Buna karşılık kendisinin hiçbir maddi talebi yoktu. Patent haklarının yanmaması için de hemen 5.000 DM gönderdi.

Prof. H.W.'ye bundan sonra ödemeleri bir holding sahibinin yapacağını, ancak TDA döneminde olduğu gibi, yönetimde söz sahibi olabilmeleri için kendilerine elde edilecek kazançtan %2 nisbetinde menfaat sağlayacak bir anlaşma yapmamız gerektiğini bildirdim. E.Ö.'nün böyle bir talebi yoktu. Prof. H.W'nin kötü niyetine karşı bir kontrol unsuru olacağını düşünüyordum. İki gün sonra gelen faks mesajında, istediği 25.000 DM'nin avukatlık ücreti ve bazı ekstralar için olduğunu, ayrıca 60.000 DM de, başında bulunduğu enstitünün masrafları için ödememiz gerektiğini bildiriyordu.

Prof. H.W. TDA'dan sonra belli ki, "Ya herşeye tek başıma sahip olurum, ya da kimsenin olmaması için projeyi batırırım" diye karar vermişti. Bu yönde önce her türlü patent haklarından vazgeçtiğimizi bildiren yazıyı bizlere imzalamamız için göndermişti. İstediği belgeyi imzalayacak kadar saf değildim. Kendisi tek başına sahip olamayınca, projeyi batırmayı seçmişti. Mantıksız ve uzlaşılmaz tutumunun sebebi de bu olabilirdi...

İnsanlığın hizmetine sunulacak hale gelmiş olan bir çalışma ve yapılan masraflar, küçük menfaat hesapları uğruna boşa gitmişti. Kişisel menfaat

hesabı yapan sadece H.W. değildi. TGRG'nin diğer üyesi H.C.B. ve o zamanki Anadolu Üniversitesi rektörü de kendi çaplarına göre hesaplar yapıyorlarmış. Bu da 5 Ağustos 1990 tarihli Nokta dergisinde ortaya çıktı.

Bilim Adına Pişkinlik Yapanlar

O zamanki Anadolu Üniversitesi rektörünü iki defa görmüştüm. İlki TGRG oluşmadan evvel Devlet Bakanı Tınaz Titiz ile yapılan bir toplantıdaydı. İkinci defa ise, bir TGRG toplantısı için gittiğim Almanya'da karşılaştım. İktisatçı olan rektör, Bonn'daki kongrenin neticesini ve Prof. H.W.'nin bir ilaç firmasıyla anlaşmak üzere çalıştığını öğrenmişti. Bu gelişmeler üzerine zakkum konusunu sahiplenmeye karar vermişti. Rektör ve H.C.B. zaman geçirmeden Nokta dergisini ararlar.

Konu hakkındaki gerçekleri (!) açıklayan, Nokta'da çıkan beyanlarını aynen buraya aktaracağım:

Zakkum Etrafındaki Fırtına

Dr. Ziya Özel'in başlattığı kansere karşı zakkumla mücadelede önemli adımlar atıldı. Zakkumdan elde edilen bir maddeden ilaç yapılabileceği anlaşıldı. Ancak bu maddeyi kimin elde ettiği Türk bilim adamları arsında ciddi bir çatışmaya ve karşılıklı suçlamalara yol açtı. Zakkum'un ilaç olma yoluna girmesinin ve doktorlar arasındaki çatışmanın tüm öyküsü.

"Zakkumdan elde ettiğim NO ekstresi üzerinde yapılan laboratuvar çalışmaları sonucunda insan vücudundaki bağışıklık sistemini büyük ölçüde artıran bir madde üretildi. Bu maddenin etkisi, halen bu alanda kullanılan Japon ilacına nazaran üç kat daha yüksek. Bize maddeyi ilaç haline getirebilmek için başvuran ilaç firması ile görüşmeler ise, sanıyorum bir ay içinde neticeye bağlanacak." Dr. Ziya Özel bu sözlerle zakkum bitkisinden kanseri iyileştirecek bir ilaç elde edebilmek amacı ile yıllardır sürdürülen çalışmaların çok önemli bir aşamasına gelindiğini müjdeliyor.

Ancak tam bu noktada bir başka doktor, Zakkumla ilgili laboratuvar çalışmalarını yürütenlerden Prof. H.C.B., çok farklı şeyler söylüyor: "Dr. Ziya Özel'in ektresi bir çaydı. Tamamen karışıktı. Bizim maddemiz saf ve temiz. Biz bunun içinden sağlıklı maddeyi bulup çıkardık. Enteresan tarafı, bunu yapmamız Ziya Özel ile tanışmamızdan önce oldu."

Zakkum konusundaki en şaşırtıcı açıklama ise Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof.Y.B.'e ait. Prof. B., zakkum ekstresi ile ilgili laboratuvar çalışmaları sonuçlarının kamuoyunca öğrenilmesinin ardından Nokta'yı arayarak şu açıklamayı yaptı: "Dr. Ziya Özel, bir bilim adamı, bir araştırmacı değil, bir operatör. Bu bulgularla, araştırmayla, doğrudan ilgisi yok. En büyük dezavantajımız, bu adamın ne yapacağının belli olmaması. Şimdi Ziya Özel, gizli gizli bu ilacı verir diye korkuyoruz."

"Prof H.C.B., Dr. Ziya Özel, yine Anadolu Üniversitesi'nden Doç.Dr.İ.Ç. ve Münih Üniversitesi'nden Prof.H.W. ortak bir araştırma grubu halinde iki yıl boyunca işbirliği yapmışlar ve aralarında bu denli ağır ithamlara yol açan bir sorun çıkmamıştı. Ancak şimdi zakkum ekstresinden elde edilen maddelerin laboratuvar sonuçlarının açıklanması, bilim adamlarının arasında bugüne değin su yüzüne çıkmayan bir huzursuzluk olduğunu da ortaya koyuyor. Dr. Özel ise kendisine yöneltilen bu suçlamaları iki cümle ile yanıtlıyor: "Baştan beri benim hazırlayıp gönderdiğim zakkum ekstreleri araştırmaya konu oldu. Bu ithamlardan dolayı avukatıma başvuracağım. Ancak şunu söyleyeyim, bu olayın başarısı kanıtlanmaya devam ettikçe, bir süre sonra pek çok kişi benim önüme geçmeye çalışacak, ben geride kalacağım."

"Yıllardır birlikte çalışan hekimleri bu kadar karşı karşıya getiren, nerede ise mahkemelere başvuracakları noktaya sürükleyen gelişmeler nelerdi? Bu çelişkiler niçin zakkumla ilgili çalışmaların sonucunun büyük bir başarı şeklinde sunulduğu bugünlerde ortaya çıktı? Nokta, bu noktayı araştırır, tarafların görüşlerini alır. "Hangisi Doğru" başlığı ile tesbitlerini yazar:

Dr Özel'in tedavi ettiği hastalar bir TV kanalında haber bülteninde kamuoyuna duyurulduktan sonra herkesin ilgisini çeken bir soru ortaya çıktı: Dr Özel, bir mucit mi, yoksa şarlatan mı? Kamuoyu bir anda ikiye bölündü. Ziya'cılar-Anti Ziya'cılar. Her iki grupta da toplumun her kesiminden meslek erbabı vardı: İşportacılar, gazeteciler, manavlar, işçiler, kapıcılar, tabii doktorlar ve bilim adamları.

Aralarındaki sürtüşmenin asıl nedeni ise, zakkum konusunun

başarıya ulaşıyor olmasından ileri geliyordu. Ortada birbirine taban tabana zıt iki öykü var. Birinci öyküye göre başarı ağırlıklı olarak Dr. Ziya Özel'e ikinciye göre ise Anadolu Üniversitesi'ne ait.

Anti Ziya'cıların temsilcisi Prof.Y.B.'nin Nokta'ya söyledikleri:

"TV'de Ziya Özel'e ait ilk haberi seyrederken, tıbbi bitkilerden ilaç hammaddesi için daha önce üniversitemizde çalışma yürüten Prof.H.C.B.'yi aradım. Sabah olur olmaz Muğla'ya hareket etmesi ve zakkum toplayarak hemen laboratuvarda incelemeye başlaması talimatını verdim.

İki gün sonra bir jip dolusu zakkumla dönerek laboratuvara kapandı. Bir hafta sonra elinde küçük bir şişeyle geldi. Şişedeki maddeden ağzına attı ve yuttu. "Ölmediğimi göreceksin" dedi. Peki Özel'in ilacından ölenlere ne dersin diye sorunca da "O kaynatıp enjekte ediyor, hastalara çok kuvvetli zehirler de giriyor. Onun ekstre dediği çay, çok zehirlidir, hastalara verilmez" dedi. İlacı kullanıp iyi olanlar için de "Onu araştırmanın ileriki safhalarına göre açıklayabiliriz" yanıtını verdi. Y.B.'ye göre durum hemen Sağlık Bakanı Bülent Akarcalı'ya bildirildi ve asıl araştırma bundan sonra başladı."

"Ziya Özel'le işbirliğine nasıl başladıklarını ise şöyle anlatıyor. "Ankara'da bir başka proje dolayısı ile görüştüğümüz Devlet Bakanı Tınaz Titiz'e çalışmalarımızdan söz ettik. Bunun üzerine Eskişehir'deki merkezimizi ziyaret etti. Münih'e giderek oradaki çalışmalar hakkında bilgi aldı ve bize müjdeyi verdi. Kurduğu bir vakıfa ait Teşebbüsü Destekleme Ajansı bize yardımcı olacaktı. Ama bir şartla Dr. Ziya Özel de ortak edilecekti.""

Y.B.'nin "Ziya Özel'in doğrudan ilgisi yok" başlığı altında verilen hakaret dolu beyanatı aynen şöyleydi:

"Prof. H.C.B.'nin kendi elde ettiği zakkum ekstresini inceleyen Prof.W.'nin daveti üzerine ortak çalışmalar başlatıldı. İlk beş ay elimizdeki bütün imkanları kullandık. Sonra maddi desteğe ihtiyaç duyunca Sayın Titiz'le konuştuk ve onun şart koşması üzerine Dr. Özel de ortak edildi. Ancak bir sorun vardı, araştırmanın yapıldığı madde, Ziya Özel'in zehirli zakkum çayından değil, üniversitede üretilen zehirsiz bir maddeden ayrıştırılacak, deneylerden geçirilecekti.

Ama Ziya Özel, ağzını tutamayan, kendini bilim adamı ve mucit gibi gören bir ruh yapısına sahipti. Ekipte ne yapacağı, hastalara o ilkel ve tehlikeli uygulamaların devam edip etmeyeceği, araştırmayı tehlikeye sokup sokmayacağı belli değildi. Ciddiyeti ile tanınan genç bilim adamlarımız bundan endişeliydi. Bu endişeyi giderebilmek için aralarında bir gizlilik anlaşması öngördüler.

Arada sırada Dr. Özel'e, ancak onun anlayabileceği basitlikte bazı raporlar verildi. Ancak Ziya Özel, gizlilik anlaşmasına da uymadı, bu raporları basına açıkladı. Bonn'da araştırma sonuçlarının açıklandığı sempozyumda patentin yalnız kendisine ait olduğunu sermaye piyasasından para toplayarak ilacı üreteceğini söyledi. Bu durum, diğer üç araştırmacının tepkisine yol açtı ve üçü de finansman uğruna Zakkum Çaycısı Ziya Özel'i anlaşmalarına dahil etmenin bu konuda yaptıkları tek hata olduğunu düşünmeye başladılar.

En büyük dezavantajımız, bu adamın ne yapacağının belli olmaması. Kendisi bir bilim adamı, bir araştırmacı değil, bir operatör, genel cerrah. Adam basını yanıltıyor. O zaman da bütün millet, hastası olan da koşuyor, uluslararası başarı elde etti diye. Halbuki bu bulgularla, araştırmayla kendisinin doğrudan ilgisi yok."

"Y.B'nin sözlerinin tek bir anlamı var. Ziya Özel'le Anadolu Üniversitesi araştırmacılarının yolları baştan beri ayrıydı ve ancak Tınaz Titiz'in isteği üzerine geçici olarak çakışmıştı. Bu yol arkadaşlığında Tınaz Titiz'in önemli bir rol oynadığına ilişkin başka tanıklar da var. İşte Anadolu Üniversitesi'nden Prof. H.C.B.'nin Nokta'ya söyledikleri:

"Türkiye'deki çalışmalarımdan sonra önceden tanıdığım Prof. W.'ye numuneleri gönderdim. İlk yanıt çok önemliydi ve çalışmaya devam etmemizin zorunlu olduğunu gösteriyordu. Titiz'le konuşmamız ve onun isteğiyle Özel'in bize katılması sonra oldu."

"Ziya Özel'i Anadolu Üniversitesi'nin araştırmacıları arasına sokan Tınaz Titiz ne diyor. "İnanamıyorum. Böyle şey olur mu?" sözleri ile şaşkınlığını belirttikten sonra şöyle yanıtladı:

"1986'da Yusuf Özal vasıtası ile tanıdığım Dr. Özel'in çalışmalarına ajansla maddi destek veriyorduk. Kısa bir süre sonra Prof.W.'nin bu konuya eskiden beri ilgi duyduğunu öğrendik, onunla temas ettik,

inceleyebileceğini ancak yeterli elemanı olmadığını söyledi ve 'Bana bir eleman gönderebilir misiniz?' dedi. Anadolu Üniversitesi'ne işte o sırada başvuruldu.

Üniversite, bir yandan zakkumdan kendi yöntemiyle ekstre buldu ve bağışıklık güçlendirici etkiler olduğunu saptadılar. Bunun üzerine onlar da işin içine girdiler ve Alman enstitüsüne Dr. İ.Ç.'yi verdiler. Oradan iyi sonuçlar elde edildi, ama bunlar hep Dr. Özel'in ekstresi ile oldu. Özel'in ekstresi daima Marmaris'ten Eskişehir'e gönderildi. Orada suyu alınarak, Almanya'ya yollandı. Son ana kadar da böyle oldu."

"Peki nasıl oluyor da,Y.B. ve H.C.B. konuştuklarını söyledikleri Tınaz Titiz ile taban tabana zıt bir açıklama yapıyorlar. Nokta'ya Tınaz Titiz'in yanıtı şöyle "Her başarısızlıkta bir suçlu aranır, her başarıdan sonra da insanlar başarının tamamen kendisine ait olduğunu iddia ederler. Bir bakımdan çok sevindirici, çünkü zakkum meselesinin bir başarı olduğu böylece kanıtlanmış oluyor." Titiz, sözlerini Anadolu Üniversitesi'nin maddi açıdan taraf olduğunu belirterek bağlıyor: "Türk-Alman Araştırma Grubu'nun %50 hissesi Anadolu Üniversitesi'ne ait, onlar bu işte taraf, o bakımdan söyledikleri benim kadar inandırıcı olamaz. Ben ne tarafım, ne de olaydan bir şeref payım var.""

"Doçent İ.Ç. ise bu konuda şunları söylüyor. "Önce Dr.Özel'in ekstresini elimize aldık, bunu analize tabi tuttuk ve çeşitli maddeler çıkardık. Ana maddeyi Ziya beyden aldık ve buradaki aktif maddeleri ondan çıkardık.""

Nokta'daki yazı şu cümle ile bitiyordu: "Görünen o ki Zakkumdan kanser ilacı üretilmesi çalışmaları, bir zamanların "Şarlatanlık" ve "Halkın Ümidini Sömürme" suçlamalarından uzak bir biçimde ele alınabilecek bir noktaya gelmiş durumda."

Bonn'a gönderilen tebliğden adımı kimlerin ve niye çıkartmaya çalıştığı da ortaya çıkmıştı; şayet başarabilmiş olsalardı Nokta'ya "Bakın tebliğde adı bile yok" diyerek yalanlarına gerekçe yaratmış olacaklardı.

Anadolu Üniversitesi'nin o zamanki rektörünün ve Prof. H.C.B.'nin davranış ve beyanları bir konuya açıklık getirmesi bakımından çok önemliydi:

O zamana kadar aleyhte olan bazı profesör ünvanlılar ve diğerleri yalanlar, çarpıtmalar, komplolar ve bana hakaretle konuyu aşağılamaya ve yok etmeye calışmışlardı. Son beyan sahipleri ise, konuyu sahiplenmeye çalışıyorlardı. Bu, alınan neticelerin ne kadar pozitif olduğunun göstergesiydi.

Hekim Olan Sağlık Bakanı, Rahatlık Vermedi

1976 yılında "Senin kapına gelen her hasta iyi olsa beni ilgilendirmez" diyene benzer şekilde NO konusunu yok etmeyi kendisine adeta asli görev kabul eden doktor ünvanlı ikinci bir bakan da 1990'lı yıllarda vardı. TTB'den aldığı talimat doğrultusunda davrandığı anlaşılan doktor ünvanlı bu bakan, İstanbul 11. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1978 yılında verdiği karara rağmen beni hedefleyen bir yönetmelik çıkarttı.

Söz konusu bakan, yönetmeliği çıkarttıktan sonra bakanlıktan ayrıldı, ancak bir süre sonra tekrar sağlık bakanı oldu. Beni rahat bırakmayacağını biliyordum. Üç kişiden oluşan bir heyet, baskın yaparcasına muayenehaneme geldi. Heyette Muğla Sağlık Müdürü, Marmaris Devlet Hastanesi baştabibi ve Sağlık Ocağı'nda görevli bir doktor bulunuyordu. Geliş sebeplerini izah ettiler. Bakanın Muğla Valiliği'ne gönderdiği yazıyı gösterdiler. Sağlık müdürünün başkanlığında bir heyetin hemen muayenehaneme gitmesini, hasta bakıp bakmadığımın, muayenehanemde hasta tedavisinde kullanılan ilaç ve malzeme bulunup bulunmadığının tespit edilmesini istiyordu. Mecbur kalmadıkça hasta bakmadığım için muayenehanede kimse yoktu. Durumu belgeleyen zaptı tanzim edip ayrıldılar.

Bir süre sonra doktor ünvanlı şahıs, bakanlıktan ve partisinden istifa etti. Ondan sonra bakanlığın rahatsız etmesi de son buldu.

Patentin Lisansını Amerikalılara verdim

1986'da ilk başvurusu yapılan patentim, 1992 yılında ABD, Avrupa, Kanada, Japonya ve Avustralya'da tescil oldu.

1995 senesi Ekim ayında eşimle beraber bir hafta kalmak üzere İstanbul'a gelmiştik. Bir gün saat 10 sırasında kapı çalındı. Gelen şahıs

benimle görüşmek istiyordu. İçeriye aldık. Anlattığına göre; Ürdün Kralı Hüseyin'in sarayından beni ararlar, bulamazlar. Bunun üzerine, Ürdün Sarayı'nda görevli akrabası doktor aracılığı ile gelen şahısa; bana ulaşılabilecek telefon ve faks numaralarını bulması görevi verilmiş. Niçin aradıklarını bilmiyordu. Bir hasta için olabileceğini düşündük. Benimle irtibat kurabilecekleri Marmaris numaralarını verdim. Aynı günün akşamı Marmaris'i aramışlar. Kendileri ile oğlum Tamer konuşmuş. Oğlum, konunun hastalık olmadığını anlamış. Daha fazla bilgi vermemişler. Sadece ABD'den bizimle temas kurulacağını söylemişler.

Onbeş gün sonra ABD'den bir faks mesajı geldi. Benim 5.135.745 numaralı ABD patentimin lisans hakları üzerinde görüşmek istiyorlardı. Kabul edersem görüşmek için gelmek istiyorlardı. Tekliflerini kabul ettiğimi bildirdim. Benim için mühim olan ilacımın bir an evvel insanlığın hizmetine girmesinin sağlanması idi. 26 Kasım 1995 tarihinde İstanbul'da buluşmak üzere randevulaştık.

Benimle görüşmek için İstanbul'a gelen yetkili, çalışmalarımla ilgili bir valiz dolusu dosya getirmişti. Bana, "Hiçbir doküman göstermenize gerek yok, sizin hakkınızda her türlü bilgi bende var. Ben sizinle anlaşmak için geldim. Onları konuşacağız" dedi. Şartları konuştuk. İlacın geliştirilmesi için gerekli anlaşma imzalandı.

Bu anlaşmadan herhangi bir ücret almadım. Tek şartım, ilacımın geliştirilmesinin sağlanması, şerefinin bana ait olması idi.

Amerikalı işadamı konuya ilgilerinin nasıl başladığını anlattı:

1989 senesinde Irak'ta yeni bulduğu bir ilaçla kanser, AIDS gibi tedavisi imkansız birçok hastalığı tedavi eden bir doktor ortaya çıkar. Tedavi ettiği hastaların görüntülerini video kasetlere kaydeder. Aldığı neticeler gerçekten gören herkesi hayrete düşürecek niteliktedir. Ünü Irak'a ve komşu Arap ülkelerine yayılır. Saddam Hüseyin bu doktoru himayesine alır. Kendisine güzel bir villa, lüks arabalar ve korunması için muhafızlar verir. Rahat çalışması için her türlü imkan sağlanır. Ama bir problem vardır. Hastalardan alınan paraları yönetim alır. Kendisinin rahat yaşamaktan başka bir menfaati yoktur. Bu durumda Irak'tan kaçmaya karar verir.

Kaçmayı gerçekleştirir ve Ürdün'e sığınır. Orada da kral himayesine alır. Lüks bir villa, arabalar, muhafızlar verilir. Her isteği karşılanır.

Hastalar her taraftan gelmektedir. Kazancı yerindedir. Benimle anlaşmak için Amerika'dan gelen işadamı, Kral Hüseyin'in tanıdığıdır. Kral, kendisine bu doktoru ve başarılarını anlatır. Bu adama yardımcı olunması için tanıştırır. Kendisine nasıl yardımcı olunabileceği tartışılır. Doktor yardım teklifini kabul eder ama şartları vardır:

a) ABD'ye kabul edilmesi,

b) Kendisine araba, şoför ve rahatça yaşayabileceği bir ev verilmesi,

c) Korunması için muhafızlar sağlanması.

Şartlarını kabul ederler ama onların da bir şartı vardır: "Buluşunun patentini alması!" Patenti alınmayan bir konuya yatırım yapamayacaklarının söylerler.

Bunun üzerine doktor, başvusunu hazırlar ve İngiltere'de patent müracaatını yapar. Yatırımcılar başvuruyu kendi patent avukatlarına inceletirler. Avukatlar yaptıkları incelemeden sonra söz konusu başvuruya patent verilmesinin mümkün olmadığını, zira konunun patentinin zaten Türkiye'den doktor Ziya Özel'e ait olduğunu bildirirler. Bunun üzerine o doktorla anlaşmaktan vazgeçerler, beni aramaya karar verirler.

Beni bulmaları için Ürdün kralından yardım isterler. O da yakın çevresini görevlendirir. Neticede biraz evvel anlattığım gibi beni bulurlar.

Anlaşmayı takiben, Amerikalı işadamı ve etrafındaki yatırımcılar ABD'de şirket kurdular. Bu firma N.O.'nun eczane vitrinlerine çıkıncaya kadar gerekli olan tüm araştırma ve geliştirme çalışmalarını yapacak ve/ya yaptıracaktı. Bahsi geçen şirketle yapılan gizlilik anlaşması gereği şirketin çalışmaları hakkında bilgi vermem bu aşamada mümkün değil.

Gizlilik anlaşması sona erdiğinde, ABD ve diğer ülkelerde olan gelişmeler bu kitabın devamı olarak başka bir kitapta anlatılacaklardır.

BAZI KELİME VE TÂBİRLERİN İZAHATLARI

Agraf: Kesilmiş deriyi kapatmak için kullanılan tel dikiş malzemesi.
Anestezi: İlaçla bayıltma.
Anti-neoplastik: Kontrolsüz, aşırı hücre coğalmasına karşı.
Arsenik trioksit: Kuvvetli bir zehir.
Arteria femoralis: Femur kemiğinin önünden giden, bacağı besleyen ana damar.
Ascariasis: Solucan.
Aspiratör: Emme aleti.

Bürger hastalığı: Bacaklarda atar damar tıkanması.

Cerrah: Operatör.

DETAM: İstanbul Üniversitesi Deneyesel Tıp Araştırma Merkezi
Duedenum: Oniki parmak bağırsağı.

Enjeksiyon: İlacı iğne batırarak vermek.
Ensizyon: Deriyi kesmek.

Fahiz: Diz ile kasık arasında üst iç bölge.
Farmakolog: Farmakoloji ile iştigal eden, eczacı.
Farmakoloji: Konusu ilaç olan bilim dalı. **Fossa iliaka:** Karın alt bölgesi.

Ganglion: Sinir düğümü
Gastroenterolog: Mide, bağırsak mütehassısı.
Glikozit: Örneğin bir şeker ile alkolün birleşmesi ile oluşan yeni kimyasal madde.

Hilus: Bir organda sinir ve damarların giriş, çıkış yaptıgı bölge.
Hipokondr: Karında kaburga altı bölgesi.
Hodgkin, Hodgkin Lenfoma: Lenf bezlerinde görülen bir kanser türü.

İleus: Bağırsak tıkanması.
İmmün sistem: Bağışıklık sistemi
İmmünomodülatör: Bağışıklık sistemini ayarlayan (yani fazla değerleri alçaltarak, az olanları yükselterek normal değerlere çekmek)

İnfiltre etmek: Kök salarak istila etmek.
İnoperabl: Ameliyat edilemeyen.
İnopere: Ameliyat edilemeyen.

Jinekolog: Doğum ve kadın hastalıkları mütehassısı.

Kadavra: Tıp öğretiminde, üzerinde çalışma yapılan ölü insan vücudu.
Kaşetik: Bir deri bir kemik kalmış derecede zayıf.
Kist hidatik: Köpeklerden insanlara geçen bir kist hastalığı.
Klinisyen: Doğrudan hasta tedavisi ile uğraşan doktorlar.
Kolon kanseri: Kalın bağırsak kanseri.
Kolostomi: Büyük abdestin karına yönlendirilmesi.
Kortizon: Kullanıldığı zaman vücudu şişirme gibi yan etkisi olan bir ilaç.

Laparatomi: Cerrahi olarak karını açıp içine bakmak.
Lenf bezi: Lenf yolları üzerinde büyüklükleri 1 - 25 mm arasında değişen kitleler.
Lenfoma: Habis lenf hücrelerinin çoğalması dolayısıyla lenf dokularının büyümesiyle oluşan kanser türü.
Lenfosarkom: Difüz (etrafına yayılmış) lenfoma.
Lokal anestezi: Yerel uyuşturma.
Lomber sempatektomi ameliyatı: Omurganın sağ ve solunda bulunan pirinç tanesi büyüklüğündeki bezlerin çıkarılması.
Lökosit: Akyuvar.

Mesane: İdrar kesesi.
Metastaz: Kanser hücrelerinin ilk başladıkları organdan başka yere atlamışlarına verilen isim.

NCI: Milli Kanser Enstitüsü.
Nekroz: Ölü hücre.
Nelaton sondası: İnce lastikten yapılan idrar boşaltmaya yarayan sonda.
Nisaiye: Doğum ve kadın hastalıklarıyla iştigal eden tıp dalı.

Oncovin: Kanser tedavisinde kullanılan kimyasal zehirlerden biri.
Onkolog: Onkoloji ile iştigal eden doktor.
Onkoloji: Kanser ve tedavisi ile iştigal eden tıp dalı.

Op.: Operatör kelimesinin kısaltılmış hali.
Operatör: Ameliyat yapan, uzmanlığı ameliyat yapmak olan hekim, cerrah.

Özefagus: Yemek borusu.
Pemphigus vulgaris: Ağızda veya vücutta yaralar halinde kendini gösteren hastalık.
Peritonit: Karınzarı iltihabı.
Preparat: Küçük örnek.
Pulverizatör: Püskürtme aleti.

Sempatik ganglion: Omurganın sağ ve solunda bulunan pirinç tanesi büyüklüğündeki bezler.
Serum: Damardan verilen, besleyici sıvılar.
Sezerian: Normal doğum mümkün olmadığı zaman karının ameliyatla açılarak bebeğin anne karnından çıkarılması.
Sitostatik: Hücre çoğalmasını durdurucu.
Sitotoksik: Hücreleri öldürücü.
Steril: Her türlü mikroptan, bakteriden arındırılmış.

Talamus: Beyinde bir bölge.
Tanen: Birçok bitkisel maddede bulunan, deri tabaklamada, hekimlikte kullanılan, tadı buruk bir madde.
Tansiyon arteriel: Kan basıncı.
Topik: Yüzeysel, derinin üzerinden. **Tümör:** Hücre yumağı, kitle.
Tümör: Hücre yumağı, kitle.

Uterus: Rahim, döl yatağı.